EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 20.7.2021
COM(2021) 420 final

2021/0239 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

{SEC(2021) 391 final} - {SWD(2021) 190 final} - {SWD(2021) 191 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Rahanpesu ja terrorismin rahoitus ovat vakava uhka EU:n talouden ja rahoitusjärjestelmän eheydelle ja sen kansalaisten turvallisuudelle. Europol on arvioinut, että noin 1 prosentti EU:n vuotuisesta bruttokansantuotteesta on yhteydessä epäilyttävään taloudelliseen toimintaan.[1] Heinäkuussa 2019 komissio antoi useiden väitettyjen rahanpesutapausten seurauksena joukon asiakirjoja[2], joissa analysoitiin silloisen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevan EU-lainsäädännön vaikuttavuutta ja todettiin, että uudistukset ovat tarpeen. EU:n turvallisuusunionistrategiassa[3] vuosiksi 2020–2025 tuodaan esille, kuinka tärkeää rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevan EU:n kehyksen parantaminen on eurooppalaisten suojelemiseksi terrorismilta ja järjestäytyneeltä rikollisuudelta.

Komissio esitti 7. toukokuuta 2020 toimintasuunnitelman rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevaa kokonaisvaltaista unionin toimintapolitiikkaa varten.[4] Komissio sitoutui toimintasuunnitelmassa toteuttamaan toimenpiteitä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien EU:n sääntöjen ja niiden täytäntöönpanon vahvistamiseksi, ja se määritti kuusi prioriteettia tai pilaria:

1. varmistetaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevan EU:n nykyisen sääntelykehyksen tuloksellinen täytäntöönpano;
2. luodaan yksi yhteinen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskeva EU:n säännöstö;
3. aloitetaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan valvonta EU:n tasolla;
4. perustetaan tuki- ja yhteistyömekanismi rahanpesun selvittelykeskuksia varten;
5. valvotaan unionin tason rikosoikeussäännösten noudattamista ja varmistetaan tietojenvaihto;
6. vahvistetaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevan EU:n sääntelykehyksen kansainvälistä ulottuvuutta.

Toimintasuunnitelman ensimmäisen, viidennen ja kuudennen pilarin täytäntöönpano on käynnissä, mutta muut pilarit edellyttävät lainsäädäntötoimia. Tämä direktiiviehdotus on osa yhtenäisen kokonaisuuden muodostavaa, neljä lainsäädäntöehdotusta sisältävää rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntapakettia, jolla pannaan täytäntöön komission 7. toukokuuta 2020 hyväksymä toimintasuunnitelma ja luodaan EU:lle rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskeva uusi johdonmukaisempi sääntelykehys ja institutionaalinen kehys. Torjuntapakettiin kuuluvat

– tämä ehdotus asetukseksi rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen,

---

1 Europolin kertomus From suspicion to action: Converting financial intelligence into greater operational impact, 2017.

2 Komission tiedonanto – Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevan EU:n kehyksen täytäntöönpanon parantaminen (COM(2019) 360 final), komission kertomus viimeaikaisten väitettyjen EU:n luottolaitoksiin liittyneiden rahanpesutapausten arvioinnista (COM(2019) 373 final), kertomus rahanpesun selvittelykeskusten välisen yhteistyön puitteiden arvioinnista (COM(2019) 371 final) ja ylikansallista riskinarviota koskeva kertomus (COM(2019) 370 final).

3 COM(2020) 605 final.

4 Komission tiedonanto – Toimintasuunnitelma rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevaa kokonaisvaltaista unionin toimintapolitiikkaa varten (C/2020/2800), EUVL C 164, 13.5.2020, s. 21–33.

– ehdotus direktiiviksi[5] jäsenvaltioissa käyttöön otettavista mekanismeista rahoitusjärjestelmän käytön estämiseksi rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen sekä direktiivin (EU) 2015/849[6] kumoamisesta,

– ehdotus asetukseksi rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaviranomaisen perustamisesta[7] ja

– ehdotus asetuksen (EU) 2015/847 uudelleenlaatimisesta laajentamalla jäljitettävyysvaatimukset koskemaan kryptovaroja[8].

Tämä lainsäädäntöehdotus täyttää yhdessä direktiiviehdotuksen ja asetuksen (EU) 2015/847 uudelleenlaadintaa koskevan ehdotuksen kanssa tavoitteen, joka koskee yhden yhteisen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevan EU:n säännöstön luomista (toinen pilari).

Sekä Euroopan parlamentti että neuvosto kannattavat toukokuussa 2020 annettua komission toimintasuunnitelmaa. Euroopan parlamentti kehotti 10. heinäkuuta 2020 antamassaan päätöslauselmassa vahvistamaan EU:n sääntöjä ja oli tyytyväinen suunnitelmiin uudistaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskeva EU:n institutionaalinen rakenne.[9] Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto (Ecofin) hyväksyi 4. marraskuuta 2020 päätelmät, joissa tuettiin jokaista komission toimintasuunnitelman pilaria.[10]

Yhdenmukaistettujen sääntöjen tarve sisämarkkinoilla osoitetaan komission vuonna 2019 antamissa kertomuksissa. Näissä kertomuksissa tuodaan esille, että vaikka direktiivissä (EU) 2015/849 säädetyt vaatimukset ovat kattavia, ne eivät ole suoraan sovellettavissa eivätkä ne ole riittävän yksityiskohtaisia, minkä johdosta niiden soveltaminen on tapahtunut hajanaisella tavalla kansallisia linjauksia ja erilaisia tulkintoja noudattaen. Tällaisessa tilanteessa rajatylittäviä tilanteita ei ole pystytty hoitamaan tehokkaasti, eivätkä vaatimukset siis sovellu sisämarkkinoiden asianmukaiseen suojelemiseen. Tästä aiheutuu myös lisäkustannuksia ja -rasitteita rajatylittäviä palveluja tarjoaville toimijoille sekä sääntelyerojen hyväksikäyttöä.

Edellä mainittujen ongelmien korjaamiseksi ja sääntelyerojen välttämiseksi kaikki yksityisellä sektorilla sovellettavat säännöt on siirretty tähän ehdotukseen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevaksi asetukseksi, ja rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan institutionaalisen rakenteen järjestäminen kansallisella tasolla toteutetaan direktiivillä, koska jäsenvaltioilla on oltava siltä osin joustonvaraa.

Tällä ehdotuksella ei kuitenkaan vain siirretä voimassa olevan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevan direktiivin säännöksiä asetukseen, vaan säännösten sisältöön on tehty useita muutoksia, jotta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien sääntöjen soveltamista saadaan yhtenäisemmäksi ja johdonmukaisemmaksi kaikkialla EU:ssa:

---

5 COM(2021) 423 final.

6 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73).

7 COM(2021) 421 final.

8 COM(2021) 422 final.

9 Euroopan parlamentin päätöslauselma 10. heinäkuuta 2020 rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevasta kokonaisvaltaisesta unionin toimintapolitiikasta – komission toimintasuunnitelma ja muu viimeaikainen kehitys (2020/2686(RSP)), P9_TA(2020)0204.

10 Neuvoston päätelmät rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta, 12608/20.

– uusien riskien lieventämiseksi ilmoitusvelvollisten luetteloon lisätään kryptovarapalvelun tarjoajat sekä muita aloja, kuten joukkorahoitusalustat ja sijoittamiseen perustuvia oleskeluoikeusjärjestelyitä välittävät toimijat;

– sääntöjen yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi sisämarkkinoilla sisäisiä toimintaperiaatteita, valvontatoimenpiteitä ja menettelytapoja koskevia vaatimuksia selkiytetään myös konsernien osalta ja asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevista toimenpiteistä tehdään yksityiskohtaisempia asiakkaan riskitasoon perustuvine selkeine vaatimuksineen;

– kolmansiin maihin liittyviä vaatimuksia tarkastellaan uudelleen sen varmistamiseksi, että unionin rahoitusjärjestelmälle uhan aiheuttaviin maihin sovelletaan tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä;

– poliittisesti vaikutusvaltaisiin henkilöihin liittyviä vaatimuksia selkiytetään hieman erityisesti poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön määritelmän osalta;

– tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevista vaatimuksista tehdään suoraviivaisemmat riittävän läpinäkyvyyden varmistamiseksi koko unionin alueella, ja nimellisiin omistajiin sekä ulkomaisiin yhtiöihin liittyviä uusia vaatimuksia otetaan käyttöön sen riskin lieventämiseksi, että rikolliset piiloutuvat väliportaaseen;

– epäilyttävistä liiketoimista ilmoittamista koskevien ohjeiden selventämiseksi epäilyksen herättäviä merkkejä selkiytetään, mutta tiedonantovaatimuksiin ja yksityisten toimijoiden väliseen tietojenvaihtoon ei tehdä muutoksia;

– erityisten henkilötietoryhmien käsittelyä koskevat vaatimukset otetaan käyttöön ja henkilötietojen säilytysaikaa lyhennetään, jotta varmistetaan täysi yhdenmukaisuus EU:n tietosuojasääntöjen kanssa;

– haltijainstrumenttien väärinkäytön vähentämistä koskevia toimenpiteitä vahvistetaan ja käteisen käyttöä suurissa liiketoimissa rajoittava säännös lisätään, sillä nykyinen lähestymistapa, jossa suuriin käteismaksuihin liittyvien rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten täytäntöönpano jää tavarakaupan harjoittajille, on osoittanut tehottomaksi.

Kun asetukseen sisältyy suoraan sovellettavia rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia sääntöjä, jotka ovat yksityiskohtaisempia kuin voimassa olevan direktiivin (EU) 2015/849 säännökset, lisätään rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien toimenpiteiden yhtenäistä soveltamista kaikissa jäsenvaltioissa ja luodaan johdonmukainen kehys, jota vasten rahanpesuntorjuntaviranomainen pystyy valvomaan näiden sääntöjen soveltamista tiettyjen ilmoitusvelvollisten suorana valvojana toimiessaan.

• **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Ehdotuksen lähtökohtana on käytetty voimassa olevaa direktiiviä (EU) 2015/849, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä (EU) 2018/843[11]. Ehdotuksessa noudatetaan nykyistä kattavaa riskiperusteista lähestymistapaa, mutta sitä syvennetään ja vahvistetaan, jotta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten soveltaminen olisi tehokkaampaa ja jäsenvaltioiden välillä yhtenäisempää. Ehdotuksella lisätään direktiivillä (EU) 2018/843 tehtyjen muutosten pohjalta tosiasiallisen omistajuuden ja edunsaajuuden läpinäkyvyyttä koko sisämarkkinoilla puuttumalla niihin seikkoihin, joissa yksityiskohtaisuuden puute on antanut rikollisille mahdollisuuden heikoimman lenkin

[11] Kaikkia perusteluissa tehtyjä viittauksia ”voimassa olevaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevaan EU:n lainsäädäntöön” pidetään viittauksina tähän direktiiviin.

hyväksikäyttöön. Ehdotus on nähtävä osana pakettia, johon kuuluu sen ohella muita keskenään kaikilta osin johdonmukaisia lainsäädäntöehdotuksia.

Tämä ehdotus vastaa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaisen toimintaryhmän (FATF) suosituksiin hiljattain tehtyjä muutoksia ja erityisesti muutoksia, jotka koskevat rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten soveltamisalaan kuuluvien yhteisöjen laajentamista käsittämään kryptovarapalvelun tarjoajat sekä toimenpiteitä, joita ilmoitusvelvollisten on toteutettava kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen riskin arvioimiseksi ja lieventämiseksi. Tällä ehdotuksella varmistetaan FATF:n laatimien normien mukaisesti haltijaosakkeista ja haltijaosakkeiden merkintäoikeuksista johtuvien riskien lieventämistä koskeva yhdenmukainen lähestymistapa koko unionissa. FATF:n laatimat normit ylitetään puuttumalla unionille ominaisiin tai unionin tasolla vaikuttaviin riskeihin, kuten sijoittamiseen perustuvista oleskeluoikeusjärjestelyistä tai suurista käteismaksuista johtuviin riskeihin.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskeva EU-lainsäädäntö on vuorovaikutuksessa monien, rahoituspalvelujen ja rikosoikeuden aloilla annettujen EU:n säädösten kanssa. Näihin kuuluu maksuja ja varainsiirtoja koskevaa EU-lainsäädäntöä (maksupalveludirektiivi, maksutilidirektiivi ja sähköistä rahaa koskeva direktiivi)[12]. Johdonmukaisuus muun EU-lainsäädännön kanssa on varmistettu esimerkiksi seuraavasti:

– Kryptovarapalvelun tarjoajien lisääminen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien sääntöjen soveltamisalaan kuuluviksi yhteisöiksi ja virtuaalivarojen siirtoja koskevien tietovaatimusten asettaminen täydentävät uutta 24. syyskuuta 2020 hyväksyttyä digitaalista rahoitusta koskevaa pakettia[13], ja näillä varmistetaan EU:n kehyksen ja FATF:n laatimien normien täysi yhdenmukaisuus.

– Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien sääntöjen soveltamisalaan kuuluvien yhteisöjen yksilöimisessä noudatettavalla lähestymistavalla varmistetaan myös yhdenmukaisuus hiljattain hyväksytyn, joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista annetun asetuksen[14] kanssa tuomalla kyseisen asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle jäävät joukkorahoitusalustat rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien EU-sääntöjen soveltamisalaan; kyseiseen asetukseen sisältyy muutamia rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia suojatoimenpiteitä, jotka koskevat sen soveltamisalaan kuuluvia joukkorahoitusalustoja.

– Asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskeviin sääntöihin on tehty muutoksia muun muassa säännöksillä, joiden avulla asiakkaan tuntemisvelvollisuus rajataan täsmällisemmin etäasiakassuhteiden aloittamisen yhteydessä, mikä on yhdenmukaista niiden muutosten kanssa, joita komissio on ehdottanut sähköistä tunnistamista koskevaan asetukseen eurooppalaista sähköistä henkilöllisyyttä koskevien puitteiden osalta,[15] mukaan lukien eurooppalaiset digitaalisen identiteetin

12 Direktiivi (EU) 2015/2366, direktiivi 2014/92/EU ja direktiivi 2009/110/EY.

13 Erityisesti ehdotus asetukseksi kryptovarojen markkinoista (COM(2020) 593 final).

14 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/1503, annettu 7 päivänä lokakuuta 2020, yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista sekä asetuksen (EU) 2017/1129 ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta (EUVL L 347, 20.10.2020, s. 1).

15 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 910/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla sekä ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus asetuksen (EU) N:o 910/2014 muuttamisesta eurooppalaisen digitaalisen identiteetin kehyksen vahvistamisen osalta (COM(2021) 281 final).

lompakot ja näihin liittyvät luottamuspalvelut, erityisesti attribuuttien sähköinen todistaminen. Tämä on digitaalisen rahoituksen strategian[16] mukaista.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Tämä asetusehdotus perustuu SEUT-sopimuksen 114 artiklaan, eli sen oikeusperusta on sama kuin voimassa olevalla rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevalla lainsäädännöllä. Kyseinen 114 artikla on asianmukainen, kun huomioon otetaan rahanpesusta ja terrorismin rahoituksesta aiheutuva merkittävä uhka sisämarkkinoille sekä tästä unionin laajuisesti mahdollisesti aiheutuvat taloudelliset tappiot, sisämarkkinoiden toiminnan häiriintyminen sekä maineelle aiheutuva vahinko rajatylittävällä tasolla.

• Toissijaisuusperiaate

Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa ehdotuksen tavoitteita, vaan ne voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistettujen toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukaisesti. Tässä ehdotuksessa ei mennä pidemmälle kuin on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Komission vuonna 2019 esittämässä rahanpesuntorjuntapaketissa tuotiin esille, miten rikolliset ovat pystyneet käyttämään hyväkseen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevissa jäsenvaltioiden järjestelmissä olevia eroja. Laittoman rahan virrat ja terrorismin rahoitus voivat vahingoittaa unionin rahoitusjärjestelmän vakautta ja mainetta sekä uhata sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa. Toimenpiteillä, jotka toteutetaan ainoastaan kansallisella tasolla, saattaa olla haitallisia vaikutuksia sisämarkkinoihin, ja ne voivat lisätä hajanaisuutta. EU:n toimet ovat perusteltuja tasapuolisten toimintaedellytysten säilyttämiseksi koko unionissa niin, että yhteisöihin sovelletaan kaikissa jäsenvaltioissa yhtenäisiä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia velvoitteita. Rahanpesu ja terrorismin rahoitus on suurelta osin rajatylittävää, minkä vuoksi hyvä yhteistyö kansallisten valvojien ja rahanpesun selvittelykeskusten välillä on olennaista näiden rikosten estämiseksi. Monet yhteisöt, joita rahanpesun torjuntaan liittyvät velvoitteet koskevat, harjoittavat rajatylittävää toimintaa, joten kansallisten valvojien ja rahanpesun selvittelykeskusten toisistaan poikkeavat lähestymistavat estävät niitä saavuttamasta optimaalisia rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia konsernitason käytäntöjä.

• Suhteellisuusperiaate

Suhteellisuusperiaate on otettu olennaisesti huomioon ehdotukseen liitetyssä vaikutustenarvioinnissa, ja kaikkia sääntelyn eri aloilla ehdotettuja vaihtoehtoja on arvioitu suhteellisuusperiaatteen tavoite huomioon ottaen. Rahanpesu ja terrorismin rahoitus ovat suurelta osin rajatylittävää toimintaa, mikä edellyttää EU:n säännöstön muodossa esitettyihin sääntöihin perustuvaa yhtenäistä ja johdonmukaista lähestymistapaa kaikissa jäsenvaltioissa. Esillä olevalla ehdotuksella ei pyritä kuitenkaan maksimaaliseen yhdenmukaistamiseen, sillä tämä ei olisi yhteensopivaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevan EU:n järjestelmän olennaisesti riskiperusteisen luonteen kanssa. Jäsenvaltiot voivat edelleen ottaa vapaasti käyttöön tähän ehdotukseen sisältyviä sääntöjä tiukempia sääntöjä aloilla, joilla tämä on erityisten kansallisten riskien vuoksi perusteltua.

[16] Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle EU:n digitaalisen rahoituksen strategiasta (COM(2020) 591 final).

- **Toimintatavan valinta**

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus on asianmukainen toimintatapa yhtenäisen säännöstön luomiseksi, koska se on sovellettavissa suoraan ja välittömästi, mikä poistaa täytäntöönpanossa olevista eroista mahdollisesti johtuvat jäsenvaltioiden väliset eroavuudet säännöstön soveltamisessa. Suoraan sovellettavissa olevaa EU:n säännöstöä tarvitaan myös tiettyjen ilmoitusvelvollisten valvomiseksi EU:n tasolla, mitä esitetään tähän ehdotukseen liittyvässä rahanpesuntorjuntaviranomaisen perustamista koskevassa asetusehdotuksessa.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Voimassa olevasta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevasta EU-lainsäädännöstä ei ole tehty vielä täydellistä jälkiarviointia, sillä lainsäädäntöön on tehty hiljattain monia muutoksia. Direktiivi (EU) 2015/849 hyväksyttiin 20. toukokuuta 2015, ja se oli saatettava jäsenvaltioissa osaksi kansallista lainsäädäntöä viimeistään 26. kesäkuuta 2017. Direktiivi (EU) 2018/843 hyväksyttiin 30. toukokuuta 2018, ja se oli saatettava jäsenvaltioissa osaksi kansallista lainsäädäntöä viimeistään 10. tammikuuta 2020. Jäsenvaltioiden lainsäädännön tarkastaminen on vielä kesken. Edellä mainitussa, heinäkuussa 2019 hyväksytyssä komission tiedonannossa ja siihen liittyvissä kertomuksissa arvioidaan kuitenkin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevan EU-lainsäädännön vaikuttavuutta silloisessa muodossaan.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Ehdotuksen tukena käytetyssä kuulemisstrategiassa oli useita osia:

– kuuleminen etenemissuunnitelmasta, jossa ilmoitettiin komission toimintasuunnitelmasta. Komission Anna palautetta -sivustolla 11. helmikuuta – 12. maaliskuuta 2020 järjestetty kuuleminen, johon saatiin 42 vastausta eri sidosryhmiltä;

– kaikille kansalaisille ja sidosryhmille tarkoitettu julkinen kuuleminen toimintasuunnitelmassa esitetyistä toimista, joka alkoi 7. toukokuuta 2020 ja päättyi 26. elokuuta 2020. Kuulemisessa saatiin 202 virallista vastausta;

– jäsenvaltioiden ja rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaavien toimivaltaisten viranomaisten kohdennettu kuuleminen. Jäsenvaltioilla oli tilaisuus esittää näkemyksensä useissa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen asiantuntijaryhmän kokouksissa, ja EU:n rahanpesun selvittelykeskukset esittivät näkemyksiään rahanpesun selvittelykeskusten foorumin kokouksissa sekä kirjallisesti. Neuvottelujen tukena käytettiin jäsenvaltioiden ja toimivaltaisten viranomaisten kohdennettuja kuulemisia, jotka toteutettiin kyselylomakkein;

– Euroopan pankkiviranomaiselta (EBA) pyydettiin lausunto maaliskuussa 2020; EBA antoi lausuntonsa 10. syyskuuta 2020;

– Euroopan tietosuojavaltuutettu antoi 23. heinäkuuta 2020 lausunnon komission toimintasuunnitelmasta;

– komissio järjesti 30. syyskuuta 2020 korkean tason kokouksen, johon osallistui kansallisten viranomaisten ja EU-viranomaisten edustajia, Euroopan parlamentin jäseniä sekä yksityisen sektorin, kansalaisjärjestöjen ja tiedeyhteisön edustajia.

Sidosryhmien näkemys toimintasuunnitelmasta oli yleisesti positiivinen.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Ehdotusta valmistellessaan komissio on tukeutunut tunnustetuista lähteistä kerättyyn laadulliseen ja määrälliseen näyttöön, jota on saatu muun muassa Euroopan pankkiviranomaisen antamasta teknisestä neuvonnasta. Jäsenvaltiolta saatiin tietoja myös rahanpesun torjuntaa koskevien sääntöjen täytäntöönpanosta kyselylomakkeiden avulla.

- **Vaikutustenarviointi**

Tähän ehdotukseen liittyy vaikutustenarviointi[17], joka toimitettiin sääntelyntarkastelulautakunnan käsiteltäväksi 6. marraskuuta 2020 ja hyväksyttiin kyseisessä lautakunnassa 4. joulukuuta 2020. Sama vaikutustenarviointi liittyy myös muihin tämän ehdotuksen kanssa esitettyihin lainsäädäntöehdotuksiin. Sääntelyntarkastelulautakunta ehdotti puoltavassa lausunnossaan vaikutustenarvioinnin esitystapaan useita parannuksia, jotka tehtiin.

Komission laatimassa vaikutustenarvioinnissa tarkasteltiin kolmea ongelmaa: selkeiden ja yhtenäisten sääntöjen puuttuminen, epäyhtenäinen valvonta sisämarkkinoilla ja riittämätön toimien koordinointi ja tietojenvaihto rahanpesun selvittelykeskusten kesken. Kyseisistä ongelmista ensimmäinen on olennainen nyt esillä olevan ehdotuksen kannalta, ja sen suhteen tarkasteltiin seuraavia vaihtoehtoja:

1. EU-säännöt säilyvät ennallaan eikä niihin tehdä muutoksia;

2. ilmoitusvelvollisiin sovellettavien sääntöjen yhdenmukaisuutta lisätään ja jäsenvaltioiden annetaan määrittää toimivaltaisten viranomaisten valtuudet ja velvollisuudet tarkemmin;

3. niihin yhteisöihin, joita rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan liittyvät velvoitteet koskevat, sovellettavien sääntöjen sekä valvojien ja rahanpesun selvittelykeskusten valtuuksien ja velvoitteiden yhdenmukaisuutta lisätään;

Vaikutustenarvioinnin tulosten perusteella kolmatta vaihtoehtoa pidetään parhaana. Kun säännöistä tehdään yhtenäisempiä ja yksityiskohtaisempia EU:n tasolla, saadaan tämänhetkistä hajanaisuutta vähennettyä niin ilmoitusvelvollisia koskevien rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan liittyvien velvoitteiden kuin toimivaltaisten viranomaisten toiminnan osalta. Rajatylittävää toimintaa harjoittavat ilmoitusvelvolliset saavat näin tasapuoliset toimintaedellytykset rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien sääntöjen osalta, ja ne säästävät täytäntöönpanon kustannuksissa. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen havaitseminen tehostuu ja pelotevaikutus lisääntyy.

Vaikutustenarvioinnin liitteessä VI tarkastellaan eri aloja, joilla sääntöjä olisi yhdenmukaistettava, mukaan lukien ilmoitusvelvollisten luettelo, asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat toimenpiteet, asiakkaan tuntemisvelvollisuuden syntymisen kynnysarvo yksittäisissä liiketoimissa, rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskeviin toimintaperiaatteisiin sekä valvontatoimenpiteisiin ja menettelytapoihin liittyvät

[17] Commission Staff Working Document - Impact Assessment Report Accompanying the package of Commission legislative proposals regarding Anti-Money Laundering and Countering of Financing of Terrorism (AML/CFT), and law enforcement, including:
- Draft Regulation on AML/CFT;
- Draft Directive on AML/CFT and repealing Directive (EU) 2015/849;
- Draft Regulation creating an EU Authority for AML/CFT, in the form of a regulatory agency;
- Draft Recast of Regulation (EU) 2015/847;
- Draft amendment of Directive 2019/1153 facilitating the use of financial and other information for the prevention, detection, investigation or prosecution of certain criminal offences.

vaatimukset, kryptovarapalvelun tarjoajat sekä tosiasiallisen omistajuuden ja edunsaajuuden läpinäkyvyys.

Vaikutustenarvioinnin liitteessä VIII arvioidaan unionin rahoitusjärjestelmälle ja koko sisämarkkinoille uhan aiheuttaviin kolmansiin maihin sovellettavaa uutta tarkistettua lähestymistapaa, joka pannaan täytäntöön tällä ehdotuksella.

Vaikutustenarvioinnin liitteessä IX arvioidaan suurten käteismaksujen ylärajan käyttöönottoa, joka pannaan täytäntöön tällä ehdotuksella.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Kuten edellä huomautetaan, vaikka voimassa olevasta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevasta EU-lainsäädännöstä ei ole tehty vielä muodollista jälkiarviointia eikä sen toimivuutta ole tutkittu, tämän ehdotuksen osista voidaan nostaa esille useita seikkoja, joilla yksinkertaisuutta lisätään ja toimivuutta parannetaan. Ensinnäkin muutamien direktiiviin sisältyvien säännösten korvaaminen suoraan sovellettavissa olevilla yhtenäisemmillä asetuksen säännöksillä poistaa jäsenvaltioilta täytäntöönpanotoimien tarpeen ja helpottaa rajatylittävien yhteisöjen liiketoimintaa EU:ssa. Lisäksi tavarakaupan harjoittajien poistaminen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevan EU-sääntelyn soveltamisalasta, mikä liittyy ehdotukseen yli 10 000 euron käteismaksujen kieltämisestä, poistaa kyseisiltä toimijoilta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten soveltamisesta yli 10 000 euron käteismaksujen yhteydessä aiheutuvan hallinnollisen rasituksen. Rahanpesun torjuntaa koskevien sääntöjen yhdenmukaisuuden lisääminen monilla yksittäisillä aloilla helpottaa konsernin laajuisten sisäisten toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen täytäntöönpanoa koko sisämarkkinoilla.

- **Perusoikeudet**

EU on sitoutunut varmistamaan perusoikeuksien korkeatasoisen suojelun. Ilmoitusvelvollisten suorittamaa henkilötietojen keruuta koskevat takeet otetaan erityisesti käyttöön asiaankuuluvien tietosuojavaatimusten[18] täyttämisen varmistamiseksi etenkin erityisten arkaluonteisempien henkilötietoryhmien osalta.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Tällä asetuksella ei ole talousarviovaikutuksia.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Ehdotukseen sisältyy yleinen suunnitelma yksittäisten tavoitteiden vaikutusten seuraamiseksi ja arvioimiseksi, ja siinä edellytetään, että komissio toteuttaa ensimmäisen uudelleentarkastelun viiden vuoden kuluttua asetuksen soveltamispäivästä (sekä tämän jälkeen joka kolmas vuosi) ja kertoo Euroopan parlamentille ja neuvostolle keskeisistä havainnoistaan. Tähän ehdotukseen liittyvä ehdotus rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevaksi direktiiviksi sisältää samat arviointia koskevat säännökset, ja näiden kahden säädöksen arviointi voidaan yhdistää samaan kertomukseen. Uudelleentarkastelu on määrä toteuttaa komission paremman sääntelyn suuntaviivojen mukaisesti.

[18] Yleinen tietosuoja-asetus (asetus (EU) 2016/679).

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Kohde ja soveltamisala sekä ilmoitusvelvollisten luettelo

Suurin osa määritelmistä siirretään voimassa olevasta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevasta EU-lainsäädännöstä, mutta muutamia määritelmiä lisätään, mukautetaan tai saatetaan ajan tasalle.

Voimassa olevan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevan EU-lainsäädännön mukaisesti ilmoitusvelvollisiksi määriteltyjen ja siten rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien EU-sääntöjen soveltamisalaan kuuluvien yhteisöjen joukkoa muutetaan seuraavasti: mukautetaan kryptovarapalvelun tarjoajien määritelmä vastaamaan rahanpesun vastaisen toimintaryhmän antamaa määritelmää, eli sitä laajennetaan voimassaolevaan direktiiviin verrattuna; lisätään asetuksen (EU) 2020/1503 soveltamisalan ulkopuolelle jäävät joukkorahoituspalvelun tarjoajat; lisätään asunto- ja kulutusluottojen antajat sekä asunto- ja kulutusluottojen välittäjät, jotka eivät ole luottolaitoksia tai finanssilaitoksia, jotta voidaan varmistaa tasapuoliset toimintaedellytykset samantyyppisiä palveluja tarjoavien toimijoiden välillä; lisätään sijoittamiseen perustuvien oleskeluoikeusjärjestelyjen yhteydessä kolmansien maiden kansalaisten puolesta toimivat toimijat;[19] poistetaan tavarakaupan harjoittajat (tähän saakka niillä on ollut velvollisuus ilmoittaa yli 10 000 euron käteismaksuista), lukuun ottamatta jalometalli- ja jalokivikauppiaita, joiden on jatkettava rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista, koska niihin kohdistuu alaan liittyvä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riski.

Sisäiset toimintaperiaatteet, valvontatoimenpiteet ja menettelytavat

Vaatimus, jonka mukaan ilmoitusvelvollisilla on oltava toimintaperiaate niihin kohdistuvien rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskien tunnistamiseksi ja arvioimiseksi riskiperusteista lähestymistapaa käyttäen sekä näiden riskien lieventämiseksi, perustuu voimassa olevaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevaan EU-lainsäädäntöön, mutta sitä on nyt selkiytetty. Ilmoitusvelvollisten on toteutettava johdon tasolla kaikki toimenpiteet sisäisten toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen toteuttamiseksi, mukaan lukien vaatimustenmukaisuudesta vastaavan johtajan nimittäminen, sekä varmistettava vastuussa olevan henkilöstön asianmukainen koulutus. Vaatimusta henkilöstön jäsenen nimittämisestä vaatimustenmukaisuudesta vastaavan toimihenkilön tehtävään ja hänelle kuuluvia työtehtäviä selkiytetään. Konserneihin sovellettavia vaatimuksia selkiytetään, ja niitä täydennetään myöhemmin vähimmäisvaatimukset erittelevillä teknisillä sääntelystandardeilla, ja samoin selkiytetään niiden emoyritysten asemaa, jotka eivät itse ole ilmoitusvelvollisia, sekä edellytyksiä, joiden täyttyessä muiden organisaatioiden, kuten verkostojen ja kumppanuuksien, olisi sovellettava organisaation laajuisia toimenpiteitä. Konserneihin, joilla on kolmansissa maissa toimivia sivuliikkeitä, sovellettavat vaatimukset säilyvät ennallaan.

Asiakkaan tuntemisvelvollisuus

Valtaosa asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevista säännöksistä siirretään voimassa olevasta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevasta EU-lainsäädännöstä, mutta tässä ehdotuksessa tehdään muutamia asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia

[19] Komission näkemyksen mukaan sijoittamiseen perustuvat kansalaisuusjärjestelyt, joissa jäsenvaltion kansalaisuutta tarjotaan vastineeksi ennalta määritetyille maksuille ja sijoituksille, ei ole vilpittömän yhteistyön periaatteen (SEU-sopimuksen 4 artiklan 3 kohta) mukainen eikä se vastaa perussopimuksissa vahvistettua unionin kansalaisen perustavaa asemaa (SEUT-sopimuksen 20 artikla). Tämän vuoksi komissio ei ehdota tällaisia järjestelyjä koskevaa sääntelyä.

selvennyksiä ja tarkennuksia. Asiakkaan tuntemisvelvollisuuden perustavanlaatuista tavoitetta selkiytetään siten, että sillä pyritään saamaan riittävästi tietoa asiakkaista, jotta ilmoitusvelvolliset pystyvät määrittämään liikesuhteisiin tai yksittäisiin liiketoimiin liittyvän rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskejä ja tekemään päätöksen asiaankuuluvista riskiä lieventävistä toimenpiteistä, jotka niiden on toteutettava. Täsmällisempiä ja yksityiskohtaisempia säännöksiä annetaan asiakkaan tunnistamisesta ja asiakkaan henkilöllisyyden todentamisesta. Asetuksessa (EU) N:o 910/2014[20] säädettyjä sähköisen tunnistamisen käytön edellytyksiä selkiytetään. Rahanpesuntorjuntaviranomaiselle annetaan valta teknisten sääntelystandardien laatimiseen luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden tunnistamisessa käytettävistä vakiotiedoista, ja niiltä edellytetään tällaisten standardien laatimista; näihin teknisiin sääntelystandardeihin sisältyy yksittäisiä yksinkertaistettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä, joita ilmoitusvelvolliset voivat toteuttaa, kun kyseessä on komission laadittavaksi tulevassa ylikansallisessa riskiarvioinnissa yksilöity vähäisemmän riskin tilanne. Yksinkertaistettua ja tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä täsmennetään.

Toimintaperiaatteet kolmansien maiden osalta

Toimintaperiaatteita kolmansien maiden osalta mukautetaan. Komissio määrittää kolmannet maat joko ottaen huomioon asianomaisen kansainvälisten normien asettajan (FATF) tekemän julkisen määrityksen tai oman riippumattoman arviointinsa perusteella. Komission näin määrittämiin kolmansiin maihin kohdistuu kahdenlaisia seurauksia, jotka suhteutetaan niiden unionin rahoitusjärjestelmälle aiheuttamaan riskiin: i) kolmannet maat, joihin sovelletaan kaikkia tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä ja ylimääräisiä maakohtaisia vastatoimia, ja ii) kolmannet maat, joihin sovelletaan maakohtaisia tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä. Periaatteena on, että komissio määrittää FATF:n ”toimintakehotuksen” saaneet kolmannet maat suuririskisiksi kolmansiksi maiksi. Koska rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevan järjestelmän vakavat strategiset puutteet ovat näissä maissa luonteeltaan pysyviä, niihin sovelletaan kaikkia tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä sekä maakohtaisia vastatoimenpiteitä, joilla suhteellisesti lievennetään uhkaa. Periaatteena on, että komissio ottaa luetteloonsa kolmannet maat, joiden rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntajärjestelmissä on puutteita ja jotka FATF on määritellyt ”lisätyn valvonnan alaisiksi”, ja niihin sovelletaan maakohtaisia tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä, jotka suhteutetaan riskeihin. Komissio voi ottaa luetteloonsa myös kolmansia maita, joita FATF ei ole sisällyttänyt omaan luetteloonsa mutta jotka muodostavat erityisen uhan unionin rahoitusjärjestelmälle ja joihin sovelletaan tämän uhan perusteella joko maakohtaisia tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä tai, tilanteen mukaan, kaikkia tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä ja vastatoimenpiteitä. Arvioidessaan kyseisistä kolmansista maista aiheutuvan uhan tasoa komissio voi hyödyntää rahanpesuntorjuntaviranomaisen teknistä asiantuntemusta. Rahanpesuntorjuntaviranomainen laatii rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeihin, suuntauksiin ja menetelmiin liittyvät ohjeet, kun riski ei ole laajuudeltaan maakohtainen vaan tulee pikemmin unionin ulkopuolisilta maantieteellisiltä alueilta, ja se neuvoo ilmoitusvelvollisia tämän mukaisesti mahdollisuudesta toteuttaa toimenpiteitä tällaisen riskin lieventämiseksi. Tällä kolmansiin maihin sovellettavalla tarkistetulla lähestymistavalla pyritään varmistamaan, että unionin rahoitusjärjestelmään ja sisämarkkinoiden moitteettomaan toimintaan kohdistuvia ulkoisia uhkia saadaan lievennettyä tehokkaasti

[20] Mukaan lukien muutokset, joita tähän asetukseen on määrä tehdä ehdotuksella Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) N:o 910/2014 muuttamisesta eurooppalaisen digitaalisen identiteetin kehyksen vahvistamisen osalta (COM(2021) 281 final).

soveltamalla yhdenmukaistettua EU:n tason lähestymistapaa ja varmistamalla, että luetteloon sisällyttämiseen liittyvät seuraukset määritellään tarkemmin ja oikeasuhteisemmin riskialttiuden perusteella.

Poliittisesti vaikutusvaltaiset henkilöt

Poliittisesti vaikutusvaltaisia henkilöitä koskevat säännökset perustuvat voimassa olevaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevaan lainsäädäntöön: jäsenvaltioilla on velvollisuus laatia luetteloja tehtävistä, joissa toimivat henkilöt katsotaan niiden alueella poliittisesti vaikutusvaltaisiksi henkilöiksi, ja ilmoitusvelvollisilla on velvollisuus kohdistaa poliittisesti vaikutusvaltaisiin henkilöihin tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä riskiperusteisen lähestymistavan pohjalta. Lainsäädännössä säädetään vaatimuksista, joita sovelletaan henkilöihin, jotka eivät toimi enää merkittävässä julkisessa tehtävässä.

Tukeutuminen toiseen ilmoitusvelvolliseen ja toimintojen ulkoistaminen

Ehdotuksessa selkiytetään voimassa olevien sääntöjen pohjalta edellytyksiä, joiden täyttyessä on mahdollista tukeutua toisen ilmoitusvelvollisen aiemmin toteuttamiin asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskeviin toimenpiteisiin tai ulkoistaa nämä toiminnot muille yhteisöille tai palveluntarjoajille. Ehdotuksen mukaan ilmoitusvelvollinen on molemmissa tilanteissa viime kädessä vastuussa sääntöjen noudattamisesta. Riskiperusteista lähestymistapaa on sovellettava, eikä palveluntarjoajia, jotka ovat sijoittautuneet suuririskisiin kolmansiin maihin, puutteellisten torjuntajärjestelmien maihin tai muihin unionin rahoitusjärjestelmälle uhan aiheuttaviin maihin, saa käyttää, eikä niille saa ulkoistaa näitä toimintoja.

Tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevat tiedot

Ehdotuksen säännökset, jotka koskevat tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevia tietoja, perustuvat voimassa olevan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevan EU-lainsäädännön säännöksiin, mukaan lukien tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan käsite sekä vaatimus siitä, että kaikkien yritysten ja muiden oikeushenkilöiden on hankittava ja säilytettävä riittävät, tarkat ja ajantasaiset tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevat tiedot. Yritysten ja muiden oikeushenkilöiden tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien tunnistamiseksi ehdotetaan yksityiskohtaisempia sääntöjä, ja tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien tunnistamiseen esitetaään yhdenmukaistettua lähestymistapaa. *Express trust* -järjestelyjen ja muiden samankaltaisten oikeushenkilöiden tai oikeudellisten järjestelyjen osalta esitetään säännöksiä, joilla pyritään varmistamaan tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien yhdenmukainen tunnistaminen samanlaisissa tilanteissa kaikissa jäsenvaltioissa, ja komissiolle annetaan valta antaa täytäntöönpanosäädös. Ehdotukseen sisältyy tiedonantovelvollisuuksia nimellisten osakkeenomistajien ja nimellisten johtajien osalta, ja siinä esitetään EU:n ulkopuolisille oikeushenkilöille, jotka joko aloittavat liikesuhteen EU:hun sijoittautuneen ilmoitusvelvollisen kanssa tai hankkivat kiinteää omaisuutta unionissa, velvollisuutta rekisteröidä tosiasialliset omistajansa ja edunsaajansa unionissa.

Ilmoitusvelvollisuudet

Säännökset epäilyttävistä liiketoimista ilmoittamisesta rahanpesun selvittelykeskuksille (tai itsesääntelyelimelle, jos jäsenvaltio näin säätää) perustuvat voimassa olevan, rahanpesun ja terrorismin torjuntaa koskevan EU-lainsäädännön säännöksiin. Liiketoimien yksilöimistä koskevia sääntöjä selkiytetään. Jotta ilmoitusvelvollisten olisi helpompi täyttää ilmoitusvelvollisuutensa ja jotta rahanpesun selvittelykeskusten analyysitoiminta ja yhteistyö sujuisivat tehokkaammin, rahanpesuntorjuntaviranomainen laatii teknisten

sääntelystandardien luonnokset, joissa täsmennetään koko EU:lle yhteinen yhtenäinen malli epäilyttävistä liiketoimista ilmoittamista varten.

Tietosuoja

EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (asetus (EU) 2016/679) sovelletaan tässä ehdotuksessa tarkoitettuun henkilötietojen käsittelyyn. Ehdotuksessa selkiytetään edellytyksiä, joita sovelletaan ilmoitusvelvollisten käsitellessä erityisiä arkaluonteisempia henkilötietoryhmiä. Ilmoitusvelvollisten on säilytettävä tiettyjä henkilötietoja viiden vuoden ajan.

Haltijainstrumenttien väärinkäytön riskin lieventämistä koskevat toimenpiteet

Ehdotukseen sisältyy säännös, jolla estetään tavarakaupan harjoittajia ja palveluntarjoajia yksittäisissä ostoissa vastaanottamasta yli 10 000 euron käteismaksuja, ja samalla annetaan jäsenvaltioiden pitää voimassa matalampia ylärajoja suurille käteismaksuille. Kyseistä ylärajaa ei sovelleta yksilöiden välisiin yksityisiin liiketoimiin. Komission on arvioitava kyseisen ylärajan edelleen madaltamisen hyötyjä ja vaikutuksia kolmen vuoden kuluessa ehdotetun asetuksen soveltamisen alkamisesta. Nimettömien kryptovaralompakkojen tarjoaminen ja omistaminen kielletään. Noteeraamattomilta yrityksiltä kielletään haltijaosakkeiden liikkeeseenlasku, ja niitä vaaditaan rekisteröimään kyseiset osakkeet. Haltijaosakkeiden merkintäoikeuksien liikkeeseenlasku on sallittua vain, jos ne pidetään välittäjän hallinnassa.

Loppusäännökset

Ehdotuksessa esitetään säännöksiä, joiden mukaisesti komissio voi hyväksyä delegoituja säädöksiä SEUT-sopimuksen 290 artiklan nojalla. Asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä siitä päivästä, jona se julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä, ja sitä aletaan soveltaa kolmen vuoden kuluttua sen voimaantulosta. Komission on tarkasteltava ja arvioitava asetusta viiden vuoden kuluessa sen soveltamisen alkamisesta ja sen jälkeen joka kolmas vuosi.

2021/0239 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan keskuspankin lausunnon[1],

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon[2],

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849[3] on tärkein säädös, jonka avulla estetään unionin rahoitusjärjestelmän käyttöä rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen. Direktiivissä säädetään kattavasta oikeuskehyksestä, jota on vahvistettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2018/843[4], jolla puututtiin uusiin riskeihin sekä lisättiin tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevaa läpinäkyvyyttä. Näistä saavutuksista huolimatta kokemus on osoittanut, että lisäparannuksia olisi tehtävä, jotta riskejä saadaan lievennettyä riittävästi ja rikollisten yritykset unionin rahoitusjärjestelmän väärinkäyttöön tosiasiallisesti havaitaan.

(2) Suurimmaksi haasteeksi direktiivissä (EU) 2015/849 yksityisen sektorin toimijoille eli niin kutsutuille ilmoitusvelvollisille asetettuja velvoitteita koskevien säännösten

---

1 EUVL C [...], [...], s. [...].

2 EUVL C , , s. .

3 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73).

4 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/843, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin (EU) 2015/849 ja direktiivien 2009/138/EY ja 2013/36/EU muuttamisesta (EUVL L 156, 19.6.2018, s. 43).

soveltamisessa on osoittautunut se, etteivät ne ole suoraan sovellettavissa ja kansallisiin linjauksiin perustuva lähestymistapa on hajanainen. Vaikka säännöksiä on ollut olemassa ja niitä on kehitetty yli kolmen vuosikymmenen aikana, niiden täytäntöönpano ei ole edelleenkään täysin yhdenmukaista yhdentyneiden sisämarkkinoiden vaatimusten kanssa. Tämän vuoksi on välttämätöntä, että nykyisellään direktiivin (EU) 2015/849 soveltamisalaan kuuluvia seikkoja koskevat säännöt, joita ilmoitusvelvolliset voivat soveltaa suoraan, sisällytetään uuteen asetukseen, jotta päästään toivottuun yhtenäiseen soveltamiseen.

(3) Tämä uusi säädös kuuluu kattavaan lainsäädäntöpakettiin, jolla pyritään vahvistamaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntakehystä unionissa. Tämä asetus sekä direktiivi *[lisää viite – ehdotus kuudenneksi rahanpesuntorjuntadirektiiviksi, COM(2021) 423 final]*, asetus *[lisää viite – ehdotus asetuksen (EU) 2015/847 uudelleenlaatimisesta, COM(2021) 422 final]* ja asetus *[lisää viite, ehdotus rahanpesuntorjuntaviranomaisen perustamisesta, COM(2021) 421 final]* muodostavat yhdessä lainsäädäntökehyksen. Lainsäädäntökehyksellä säännellään rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia vaatimuksia, joita ilmoitusvelvollisten on noudatettava, ja rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskeva unionin institutionaalinen kehys, rahanpesuntorjuntaviranomaisten perustaminen mukaan lukien, pohjautuu siihen.

(4) Rahanpesu ja terrorismin rahoitus tapahtuvat usein kansainvälisessä yhteydessä. Unionin tason toimenpiteiden vaikutukset olisivat erittäin rajallisia ilman kansainvälistä koordinointia ja yhteistyötä. Unionin tällä alalla toteuttamien toimenpiteiden olisi sen vuoksi oltava yhteensopivia kansainvälisellä tasolla toteutettujen toimenpiteiden kanssa ja vähintään yhtä tiukkoja. Unionin toiminnassa olisi edelleen otettava huomioon erityisesti rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaisen toimintaryhmän, jäljempänä ’FATF’, suositukset sekä muiden rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan alalla toimivien kansainvälisten elinten välineet. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan tehostamiseksi asianomaiset unionin säädökset olisi tarvittaessa saatettava yhdenmukaisiksi FATF:n helmikuussa 2012 hyväksymien rahanpesun sekä terrorismin ja joukkotuhoaseiden leviämisen rahoituksen torjuntaa koskevien kansainvälisten normien, jäljempänä ’tarkistetut FATF:n suositukset’, sekä kyseisiin normeihin tehtävien muutosten kanssa.

(5) Direktiivin (EU) 2015/849 hyväksymisen jälkeen unionin rikosoikeudelliseen kehykseen tehdyt muutokset ovat vahvistaneet rahanpesun, sen esirikosten ja terrorismin rahoituksen ehkäisemistä ja torjuntaa. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/1673[5] ansiosta on päästy yhteisymmärrykseen siitä, mitä ovat rahanpesurikos ja sen esirikokset. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2017/1371[6] on määritelty unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvat talousrikokset, joita olisi niin ikään pidettävä rahanpesun esirikoksina. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/541[7] ansiosta on päästy yhteisymmärrykseen siitä, mikä on terrorismin rahoituksesta muodostuva rikos. Koska kyseiset käsitteet on nyt selkiytetty unionin rikosoikeudessa, rahanpesun ja terrorismin

5 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/1673, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, rahanpesun torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 284, 12.11.2018, s. 22).

6 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29).

7 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/541, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017, terrorismin torjumisesta sekä neuvoston puitepäätöksen 2002/475/YOS korvaamisesta sekä neuvoston päätöksen 2005/671/YOS muuttamisesta (EUVL L 88, 31.3.2017, s. 6).

rahoituksen torjuntaa koskevissa unionin säännöissä ei ole enää tarpeen määritellä rahanpesua, sen esirikoksia eikä terrorismin rahoitusta. Sen sijaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevan unionin kehyksen olisi oltava täysin johdonmukainen unionin rikosoikeudellisen kehyksen kanssa.

(6) Teknologia jatkaa kehittymistään ja tarjoaa yksityiselle sektorille mahdollisuuksia kehittää uusia tuotteita ja järjestelmiä omaisuuden tai arvon vaihdantaa varten. Vaikka tämä on positiivinen ilmiö, siitä voi aiheutua uusia rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen liittyviä riskejä, sillä rikolliset löytävät jatkuvasti keinoja käyttää heikkoja kohtia hyväksi laittomien varojen piilottelemiseksi ja siirtämiseksi ympäri maailmaa. Kryptovarapalvelun tarjoajat ja joukkorahoitusalustatovat alttiina sille, että uusia kanavia väärinkäytetäänä laittoman rahan siirtämiseen, ja niillä on otolliset mahdollisuudet havaita tällaisia siirtoja ja lieventää riskejä. Unionin lainsäädännön soveltamisalaa olisi siksi laajennettava kattamaan kyseiset yhteisöt kryptovaroja koskeviin FATF:n normeihin hiljattain tehtyjen muutosten mukaisesti.

(7) Tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvilla elimillä ja henkilöillä on keskeinen tehtävä toimia unionin rahoitusjärjestelmän portinvartijoina, ja niiden olisi siksi toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet tämän asetuksen vaatimusten täyttämiseksi, jotta rikollisia estetään pesemästä laittomasta toiminnasta saamaansa tuottoa tai rahoittamasta terrorismia. Käyttöön olisi otettava myös toimenpiteitä täytäntöönpanon laiminlyöntiin tai kohdennettujen talouspakotteiden kiertämiseen mahdollisesti liittyvän riskin lieventämiseksi.

(8) Rahoitusliiketoimia voidaan toteuttaa myös konsernin sisällä konsernin varainhoidon toimenpiteenä. Tällaisia liiketoimia ei kuitenkaan toteuteta suhteessa asiakkaisiin, eikä niissä edellytetä rahanpesun ja terrorismin torjuntaa koskevien toimenpiteiden toteuttamista. Oikeusvarmuuden takaamiseksi on välttämätöntä vahvistaa, että tätä asetusta ei sovelleta rahoitustoimintaan tai muihin rahoituspalveluihin, joita konserniin kuuluva yhtiö tarjoaa toiselle samaan konserniin kuuluvalle yhtiölle.

(9) Itsenäisten lakimiesammattien harjoittajien olisi kuuluttava tämän asetuksen soveltamisalaan, kun he hoitavat rahoitus- tai yritystoimintaan liittyviä liiketoimia, mukaan lukien veroneuvonnan antaminen, joissa on riskinä, että mainittujen lakimiesammattien harjoittajien palveluja käytetään väärin rikollisen toiminnan tuottaman hyödyn pesemiseen tai terrorismin rahoittamiseen. Ilmoitusvelvollisuudesta olisi kuitenkin poikettava sellaisten tietojen osalta, jotka on saatu ennen oikeuskäsittelyä, sen aikana tai sen jälkeen taikka selvitettäessä asiakkaan oikeudellista asemaa, minkä olisi kuuluttava asianajosalaisuuden piiriin. Tämän vuoksi lainopillisen neuvonnan olisi edelleen kuuluttava salassapitovelvollisuuden piiriin, paitsi jos lakimiesammatin harjoittaja osallistuu rahanpesuun tai terrorismin rahoittamiseen, lainopillista neuvontaa annetaan rahanpesua tai terrorismin rahoittamista varten tai lakimiesammatin harjoittaja tietää, että hänen asiakkaansa hakee lainopillista neuvontaa rahanpesua tai terrorismin rahoittamista varten.

(10) Jotta Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä ’perusoikeuskirja’, taattujen oikeuksien loukkaamattomuus voitaisiin turvata, ilmoitusvelvollisuuksien piiriin eivät saisi kuulua sellaiset tiedot, joita tilintarkastajat, ulkopuoliset kirjanpitäjät ja veroneuvojat, joilla joissakin jäsenvaltioissa on oikeus puolustaa tai edustaa asiakasta oikeuskäsittelyssä tai selvittää asiakkaan oikeudellista asemaa, saavat näitä tehtäviä suorittaessaan.

(11) Direktiivi (EU) 2018/843 on ensimmäinen lainsäädäntöväline, jolla puututtiin kryptovaroista aiheutuviin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeihin unionissa.

Siinä laajennettiin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntakehys sovellettavaksi kahdentyyppisiin kryptovarapalvelun tarjoajiin: virtuaalivaluuttojen ja fiat-valuuttojen välisiä vaihtopalveluja tuottaviin palveluntarjoajiin sekä lompakkopalvelujen tarjoajiin. Nopean teknologisen kehityksen ja FATF:n normien muuttumisen vuoksi tätä lähestymistapaa on tarkasteltava uudelleen. Ensimmäinen askel unionin lainsäädäntökehyksen täydentämiseksi ja ajan tasalle saattamiseksi on otettu asetuksella *[lisää viite – ehdotus asetukseksi kryptovarojen markkinoista ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta, COM(2020)593 final]*, jossa säädetään vaatimuksista kryptovarapalvelun tarjoajille, jotka haluavat hakea toimilupaa tarjotakseen palvelujaan sisämarkkinoilla. Siinä annetaan myös kryptovarojen ja kryptovarapalvelun tarjoajien määritelmät, jotka kattavat toimintoja laajemmin. Asetuksen *[lisää viite – ehdotus asetukseksi kryptovarojen markkinoista ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta, COM(2020)593 final]* soveltamisalaan kuuluvien kryptovarapalvelun tarjoajien olisi kuuluttava myös tämän asetuksen soveltamisalaan, jotta mahdollista riskiä siitä, että kryptovaroja käytetään väärin rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, saadaan lievennettyä.

(12) Joukkorahoitusalustoihin kohdistuvat rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskit ovat laaja-alaisia ja vaikuttavat koko sisämarkkinoihin. Tähän asti jäsenvaltioissa on otettu käyttöön toisistaan poikkeavia lähestymistapoja kyseisten riskien hallitsemiseksi. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2020/1503[8] yhdenmukaistetaan yritysten sijoitus- ja lainamuotoisten joukkorahoitusalustojen sääntelyä koko unionissa ja varmistetaan, että käytössä on riittävät ja johdonmukaiset suojatoimet mahdollisiin rahanpesua ja terrorismin rahoitusta koskeviin riskeihin puuttumiseksi. Kyseisiin suojatoimiin kuuluvat kaikkia mainituilla alustoilla toteutettuja rahoitusliiketoimia koskevat varainhoitoon ja maksuihin liittyvät vaatimukset. Joukkorahoituspalvelujen tarjoajien on joko haettava toimilupaa tai hakeuduttava maksupalveluntarjoajan tai luottolaitoksen kumppaniksi tällaisten liiketoimien suorittamista varten. Kyseisessä asetuksessa säädetään myös toimilupamenettelyyn ja johdon hyvämaineisuuden arviointiin liittyvistä suojatoimista sekä hankkeen toteuttajilta edellytettävistä asianmukaiseen huolellisuuteen liittyvistä menettelyistä. Komission edellytetään arvioivan viimeistään 10 päivänä marraskuuta 2023 kyseistä asetusta koskevassa kertomuksessaan, ovatko muut suojatoimet tarpeen. Tämän vuoksi on perusteltua jättää asetuksen (EU) 2020/1503 nojalla toimiluvan saaneet joukkorahoitusalustat rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevan unionin lainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle.

(13) Joukkorahoitusalustoihin, joilla ei ole asetuksen (EU) 2020/1503 mukaista toimilupaa, ei sovelleta nykyisellään mitään sääntelyä tai niihin sovellettavat sääntelyperiaatteet vaihtelevat myös rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeihin puuttumista koskevien sääntöjen ja menettelyiden osalta. Johdonmukaisuuden lisäämiseksi ja sen varmistamiseksi, ettei kyseisessä ympäristössä esiinny hallitsemattomia riskejä, on välttämätöntä sisällyttää joukkorahoitusalustat, joilla ei ole asetuksen (EU) 2020/1503 mukaista toimilupaa ja joita siinä säädetyt suojatoimenpiteet eivät siten koske, rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien unionin sääntöjen soveltamisalaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskien lieventämiseksi.

(14) Direktiivillä (EU) 2015/849 lievennetään suurten käteismaksujen aiheuttamien rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskejä tekemällä tavarakauppaa harjoittavista

[8] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/1503, annettu 7 päivänä lokakuuta 2020, yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista sekä asetuksen (EU) 2017/1129 ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta (EUVL L 347, 20.10.2020, s. 1).

henkilöistä ilmoitusvelvollisia, kun ne suorittavat tai vastaanottavat yli 10 000 euron suuruisen maksun, ja samalla jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus tiukempien toimenpiteiden käyttöönottoon. Tällainen lähestymistapa on osoittautunut tehottomaksi, sillä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten ymmärtäminen ja soveltaminen on heikkoa, valvonta puutteellista ja rahanpesun selvittelykeskuksille ilmoitettujen epäilyttävien liiketoimien määrä vähäinen. Suurten käteissummien väärinkäytöstä aiheutuvan riskin lieventäminen asianmukaisella tavalla edellyttää unionin laajuista suurten käteismaksujen rajaamista 10 000 euroon. Tästä seuraa, että rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia velvoitteita ei enää tulisi soveltaa tavarakauppaa harjoittaviin henkilöihin.

(15) Osa tavarakauppaa harjoittavista toimijoista on erityisen alttiina rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeille kauppaamiensa pienikokoisten, helposti kuljetettavien tavaroiden suuren arvon vuoksi. Tästä syystä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia vaatimuksia olisi sovellettava jalometalli- ja jalokivikauppaa käyviin henkilöihin.

(16) Sijoittamiseen perustuvia oleskeluoikeusjärjestelyjä välittävät toimijat ovat yksityisiä yhtiöitä, organisaatioita tai henkilöitä, jotka toimivat kolmannen maan kansalaisen puolesta ja ovat suoraan yhteydessä jäsenvaltioiden toimivaltaisiin viranomaisiin tai tarjoavat välityspalveluja kolmannen maan kansalaiselle, joka pyrkii saamaan oleskeluoikeuden jäsenvaltiossa jonkinlaista sijoitusta vastaan. Sijoitus voi olla esimerkiksi pääomansiirto, kiinteistön osto tai vuokraus, valtion velkakirjoihin sijoittaminen, yhtiöön sijoittaminen, lahjoitus yleistä etua edistävään toimintaan tai rahoitusosuus valtion talousarviossa. Sijoittamiseen perustuviin oleskeluoikeusjärjestelyihin liittyy rahanpesuun, korruptioon ja veronkiertoon liittyviä riskejä ja haavoittuvuuksia. Tällaisia riskejä paisuttavat jäsenvaltion oleskeluoikeuteen liittyvät rajatylittävät oikeudet. Tämän vuoksi sijoittamiseen perustuvia oleskeluoikeusjärjestelyjä välittäviin toimijoihin on sovellettava rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia velvoitteita. Tätä asetusta ei sovelleta sijoittamiseen perustuviin kansalaisuusjärjestelyihin, joissa sijoituksen vastineeksi annetaan kansalaisuus, sillä senkaltaisten järjestelyjen on katsottava vaarantavan unionin kansalaisten perustavan aseman ja jäsenvaltioiden välisen vilpittömän yhteistyön.

(17) Asunto- ja kulutusluottojen tarjoajat ja välittäjät, jotka eivät ole luottolaitoksia tai finanssilaitoksia, eivät ole kuuluneet rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien unionin tason vaatimusten soveltamisalaan, mutta joissakin jäsenvaltioissa niihin on sovellettu tällaisia velvoitteita, koska ne ovat alttiita rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeille. Asunto- ja kulutusluottojen tarjoajat ja välittäjät voivat olla liiketoimintamallinsa perusteella alttiita huomattaville rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeille. On tärkeää varmistaa, että samanlaista toimintaa harjoittavat, tällaisille riskeille alttiit yhteisöt kuuluvat rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten soveltamisalaan riippumatta siitä, pidetäänkö niitä luotto- tai finanssilaitoksina. Tämän vuoksi soveltamisalaan on tarkoituksenmukaista sisällyttää asunto- ja kulutusluottojen tarjoajat ja välittäjät, jotka eivät ole luotto- tai finanssilaitoksia mutta jotka ovat toimintansa johdosta alttiita rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeille.

(18) Johdonmukaisen lähestymistavan varmistamiseksi on tarpeen selkiyttää, mihin sijoitusalan yhteisöihin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia vaatimuksia sovelletaan. Vaikka yhteissijoitusyritykset kuuluvat jo direktiivin (EU) 2015/849 soveltamisalaan, on asiaankuuluvaa termistöä tarpeen yhdenmukaistaa

voimassa olevan sijoitusrahastoja koskevan EU-lainsäädännön – erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/65/EY[9] ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/61/EU[10] – kanssa. Koska rahastoja ei perusteta välttämättä oikeushenkilöiksi, niiden hoitajien sisällyttäminen tämän asetuksen soveltamisalaan on niin ikään välttämätöntä. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia vaatimuksia olisi sovellettava riippumatta siitä, missä muodossa rahaston osuuksia tai osakkeita pidetään kaupan unionissa, tai siitä, missä osuuksia tai osakkeita tarjotaan suoraan tai välillisesti unioniin sijoittautuneille sijoittajille tai niitä luovutetaan tällaisille sijoittajille rahaston hoitajan aloitteesta tai lukuun.

(19) On tärkeää, että rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia vaatimuksia sovelletaan oikeasuhteisesti ja että vaatimusten asettaminen on oikeasuhteista siihen rooliin nähden, joka ilmoitusvelvollisilla voi olla rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estmisessä. Tätä varten jäsenvaltioiden olisi voitava vapauttaa tämän asetuksen riskiperusteisen lähestymistavan mukaisesti tietyt toimijat rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevista vaatimuksista, jos näiden toimijoiden harjoittamaan toimintaan liittyy vain vähäinen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riski ja jos niiden toiminta on luonteeltaan pienimuotoista. Tällaisten vapautusten läpinäkyvän ja johdonmukaisen soveltamisen varmistamiseksi kaikkialla unionissa olisi otettava käyttöön mekanismi, jonka avulla komissio pystyy tarkistamaan myönnettyjen vapautusten välttämättömyyden. Komission olisi myös julkaistava nämä vapautukset vuosittain *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

(20) Johdonmukainen sisäisiä järjestelmiä ja valvontatoimenpiteitä koskevien sääntöjen kokonaisuus, jota sovelletaan kaikkiin sisämarkkinoilla toimiviin ilmoitusvelvollisiin, vahvistaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien sääntöjen noudattamista ja lisää valvonnnan tuloksellisuutta. Jotta varmistetaan rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen liittyvien riskien riittävä lieventäminen, ilmoitusvelvollisilla olisi oltava käytössä sisäisen valvonnan kehys, joka koostuu riskiperusteisista toimintaperiaatteista, valvontatoimenpiteistä ja menettelytavoista sekä selkeästä vastuunjaosta koko organisaatiossa. Tämän asetuksen riskiperusteisen lähestymistavan mukaisesti näiden toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen olisi oltava oikeasuhteisia ilmoitusvelvollisen luonteeseen ja kokoon nähden sekä vastattava kyseiseen yhteisöön kohdistuvia rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskejä.

(21) Asianmukainen riskiperusteinen lähestymistapa edellyttää, että ilmoitusvelvolliset yksilöivät liiketoimintansa luonteesta johtuvat rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskit, joita niihin kohdistuu, ja voivat näin lieventää riskejä tehokkaasti ja varmistaa, että niiden toimintaperiaatteet, menettelytavat ja sisäiset valvontatoimenpiteet ovat asianmukaisia kyseisiin liiketoiminnan luonteesta johtuviin riskeihin puuttumiseksi. Samassa yhteydessä ilmoitusvelvollisten olisi otettava huomioon asiakkaidensa sekä tarjottujen tuotteiden, palveluiden tai liiketoimien ominaispiirteet, asianomaiset maat tai maantieteelliset alueet ja käytetyt jakelukanavat. Riskien muuttuvan luonteen vuoksi riskinarviointia olisi päivitettävä säännöllisesti.

---

9 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EUVL L 302, 17.11.2009, s. 32).

10 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/61/EU, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2011, vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta (EUVL L 174, 1.7.2011, s. 1).

(22) On aiheellista ottaa huomioon pienempien ilmoitusvelvollisten ominaisuudet ja tarpeet sekä varmistaa kohtelu, joka on asianmukainen niiden erityistarpeiden ja liiketoiminnan luonteen kannalta. Tähän voi kuulua tiettyjen ilmoitusvelvollisten vapauttaminen riskinarvioinnista, jos niiden toiminta-alaan liittyvät riskit ovat hyvin tiedossa.

(23) FATF on laatinut normeja, joiden mukaisesti lainkäyttöalueilla voidaan yksilöidä ja arvioida mahdollisen vaatimusten noudattamatta jättämisen tai joukkotuhoaseiden leviämisen rahoittamiseen liittyvien kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen riskejä ja toteuttaa toimia näiden riskien lieventämiseksi. Nämä FATF:n laatimat uudet normit eivät korvaa tai kumoa voimassa olevia tiukkoja vaatimuksia, joiden mukaan valtioiden on pantava kohdennetut talouspakotteet täytäntöön, jotta ne noudattavat Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmia joukkotuhoaseiden leviämisen ja niiden leviämisen rahoittamisen ehkäisemisestä, estämisestä ja torjunnasta. Kyseiset voimassa olevat velvoitteet, sellaisina kuin ne on pantu täytäntöön unionissa neuvoston päätöksellä 2010/413/YUTP[11] ja neuvoston päätöksellä (YUTP) 2016/849[12] sekä neuvoston asetuksella (EU) N:o 267/2012[13] ja neuvoston asetuksella (EU) 2017/1509[14], ovat tiukkoja sääntöperusteisia velvoitteita, jotka sitovat kaikkia luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä unionissa.

(24) Kansainvälisellä tasolla tapahtunutta viimeaikaista kehitystä vastaavasti tällä asetuksella otetaan käyttöön vaatimus ilmoitusvelvollisten tasolla yksilöidä, ymmärtää, hallita ja lieventää mahdollisen vaatimusten noudattamatta jättämisen riski tai joukkotuhoaseiden leviämisen rahoittamiseen liittyvien kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen riski .

(25) On tärkeää, että ilmoitusvelvolliset toteuttavat johtonsa tasolla kaikki toimenpiteet sisäisten toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen käyttöön ottamiseksi sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten täytäntöönpanemiseksi. Johtoon kuuluva henkilö olisi nimettävä vastuuseen ilmoitusvelvollisen toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen täytäntöönpanosta, mutta yhteisön hallintoelimen olisi oltava viime kädessä vastuussa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamisesta. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien ilmoitusvelvollisen toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen päivittäiseen täytäntöönpanoon kuuluvat tehtävät olisi annettava vaatimustenmukaisuudesta vastaavalle toimihenkilölle.

(26) Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien toimenpiteiden tehokas täytäntöönpano edellyttää myös, että ilmoitusvelvollisten työntekijät sekä niiden asiamiehet ja edustajat, jotka osallistuvat toimenpiteiden täytäntöönpanoon, ymmärtävät vaatimukset sekä yhteisössä käytössä olevat sisäiset toimintaperiaatteet,

---

11 2010/413/YUTP: Neuvoston päätös, annettu 26 päivänä heinäkuuta 2010, Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä ja yhteisen kannan 2007/140/YUTP kumoamisesta (EUVL L 195, 27.7.2010, s. 39).

12 Neuvoston päätös (YUTP) 2016/849, annettu 27 päivänä toukokuuta 2016, Korean demokraattista kansantasavaltaa koskevista rajoittavista toimenpiteistä ja päätöksen 2013/183/YUTP kumoamisesta (EUVL L 141, 28.5.2016, s. 79).

13 Neuvoston asetus (EU) N:o 267/2012, annettu 23 päivänä maaliskuuta 2012, Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä ja asetuksen (EU) N:o 961/2010 kumoamisesta (EUVL L 88, 24.3.2012, s. 1).

14 Neuvoston asetus (EU) 2017/1509, annettu 30 päivänä elokuuta 2017, Korean demokraattista kansantasavaltaa koskevista rajoittavista toimenpiteistä ja asetuksen (EY) N:o 329/2007 kumoamisesta (EUVL L 224, 31.8.2017, s. 1).

valvontatoimenpiteet ja menettelytavat. Tätä varten ilmoitusvelvollisten olisi otettava käyttöön toimenpiteitä, koulutusohjelmat mukaan lukien.

(27) Myös yksittäisille henkilöille, joiden tehtävät liittyvät siihen, noudattaako ilmoitusvelvollinen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia vaatimuksia, olisi tehtävä heidän osaamistaan, tietämystään, asiantuntemustaan, luotettavuuttaan ja menettelytapojaan koskeva arviointi. Jos työntekijällä on tehtäviä, jotka liittyvät siihen, noudattaako ilmoitusvelvollinen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevaa kehystä, hänen toimintansa suhteissa asiakkaisiin, joiden kanssa hänellä on läheinen yksityinen tai ammatillinen suhde, voivat johtaa eturistiriitaan ja vaarantaa järjestelmän eheyden. Tällaisessa tilanteessa olevia työntekijöitä olisi tämän vuoksi estettävä hoitamasta tällaisten asiakkaiden osalta tehtäviä, jotka liittyvät rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevan kehyksen noudattamiseen ilmoitusvelvollisessa.

(28) Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien konsernin laajuisten toimintaperiaatteiden ja menettelytapojen johdonmukainen täytäntöönpano on keskeistä konsernin sisäisten rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskien vahvan ja tehokkaan hallinnan kannalta. Tätä varten emoyhtiön olisi otettava käyttöön ja pantava täytäntöön konsernin laajuisia toimintaperiaatteita, valvontatoimenpiteitä ja menettelytapoja. Konserniin kuuluvilta ilmoitusvelvollisilta olisi edellytettävä tietojenvaihtoa, kun tällainen tietojenvaihto on olennaista rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämiseksi. Tietojenvaihdossa olisi sovellettava riittäviä suojatoimenpiteitä luottamuksellisuuden, tietosuojan ja tietojen käytön osalta. Rahanpesuntorjuntaviranomaisen tehtävänä olisi oltava sellaisten sääntelystandardien luonnosten laatiminen, joissa täsmennetään konsernin laajuisten menettelytapojen ja toimintaperiaatteiden vähimmäisvaatimukset, mukaan lukien konsernin sisäistä tietojenvaihtoa koskevat vähimmäisvaatimukset sekä sellaisten emoyhtiöiden asema ja vastuut, jotka eivät itse ole ilmoitusvelvollisia.

(29) Konsernien lisäksi on muitakin organisaatioita, kuten verkostoja ja kumppanuuksia, joissa ilmoitusvelvollisilla voi olla yhteiset omistajat, yhteinen johto ja yhteinen vaatimustenmukaisuuden valvonta. Tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamiseksi kaikilla aloilla liiallista rasitusta aiheuttamatta rahanpesuntorjuntaviranomaisen olisi määritettävä tilanteet, joissa tällaisiin organisaatioihin olisi sovellettava samankaltaisia organisaation laajuisia toimintaperiaatteita.

(30) Joissakin tilanteissa ilmoitusvelvollisten sivuliikkeet ja tytäryritykset sijaitsevat kolmansissa maissa, joissa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat vähimmäisvaatimukset, tietosuojavelvoitteet mukaan lukien, ovat löyhempiä kuin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevassa unionin kehyksessä. Tällöin kyseisten sivuliikkeiden ja tytäryritysten olisi noudatettava unionin tasolla säädettyjä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia vaatimuksia, jotta unionin rahoitusjärjestelmän käyttö rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen voidaan estää täysin ja jotta voidaan varmistaa unionin kansalaisten henkilötietojen suojan mahdollisimman korkea taso. Jos kolmannen maan lainsäädännössä ei sallita kyseisten vaatimusten noudattamista esimerkiksi siksi, että konsernin mahdollisuudet saada, käsitellä tai vaihtaa tietoja on rajallinen kyseisen kolmannen maan riittämättömän tietosuojan tai pankkisalaisuuslainsäädännön vuoksi, ilmoitusvelvollisten olisi toteutettava lisätoimenpiteitä sen varmistamiseksi, että kyseiseen maahan sijoittautuneet sivuliikkeet ja tytäryritykset hallitsevat riskejä tehokkaasti. Rahanpesuntorjuntaviranomaisen tehtäväksi olisi annettava sellaisten teknisten

standardien luonnosten laatiminen, joissa täsmennetään, minkä tyyppisiä tällaiset lisätoimenpiteet olisivat.

(31) Asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat vaatimukset ovat olennaisia sen varmistamiseksi, että ilmoitusvelvolliset tunnistavat asiakkaan, todentavat tiedot ja seuraavat liikesuhteitaan asiakkaisiin näistä aiheutuvien rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen liittyvien riskien osalta. Uusien ja vanhojen asiakkaiden täsmällinen tunnistaminen ja asiakkaita koskevien tietojen todentaminen ovat olennaisia kyseisiin asiakkaisiin liittyvien rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskien ymmärtämiseksi riippumatta siitä, onko asiakas luonnollinen henkilö vai oikeushenkilö.

(32) Unionissa on välttämätöntä saada aikaan yhdenmukainen ja korkealaatuinen asiakkaan tuntemisvelvollisuus, joka perustuu asiakkaiden tunnistamista ja heidän henkilöllisyytensä todentamista koskeviin yhdenmukaisiin vaatimuksiin, jotta vähennetään jäsenvaltioiden välisiä eroja, luodaan tasapuoliset toimintaedellytykset koko sisämarkkinoilla ja turvataan säännösten johdonmukainen soveltaminen koko unionissa. Samalla on olennaista, että ilmoitusvelvolliset soveltavat asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia vaatimuksia riskiperusteisesti. Riskiperusteinen lähestymistapa ei ole ilmoitusvelvollisille liian salliva vaihtoehto. Sen mukaan päätökset tehdään todistettujen riskien perusteella, jotta toimet voidaan kohdistaa tehokkaammin unioniin ja sen toimijoihin vaikuttaviin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeihin.

(33) Ellei epäilyä rahanpesusta tai terrorismin rahoituksesta ilmene, ilmoitusvelvollisilta ei saisi edellyttää asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä, kun kyseessä ovat yksittäiset tai toisiinsa kytköksissä olevat liiketoimet, joiden arvo jää tietyn rajan alle. Vaikka 10 000 euron ylärajaa sovelletaan valtaosaan yksittäisistä liiketoimista, ilmoitusvelvollisilta, jotka toimivat rahanpesun ja terrorismin rahoituksen kannalta suuremman riskin aloilla tai suorittavat suuremman riskin liiketoimia, olisi edellytettävä asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden soveltamista matalammilla kynnysarvoilla. Tällaisten alojen ja liiketoimien määrittämiseksi sekä kyseisiä aloja ja liiketoimia koskevien asianmukaisten kynnysarvojen määrittämiseksi rahanpesuntorjuntaviranomaisen olisi laadittava luonnokset tätä koskeviksi teknisiksi sääntelystandardeiksi.

(34) Osa liiketoimintamalleista perustuu siihen, että ilmoitusvelvollisella on liikesuhde kauppiaaseen, joka tarjoaa sille maksutoimeksiantopalveluja, joiden kautta kauppias saa maksun tarjoamistaan tavaroista tai palveluista, mutta ei liikesuhdetta kauppiaan asiakkaaseen, joka antaa maksutoimeksiantopalvelulle luvan suorittaa yksittäisen tai kertaluonteisen maksutapahtuman kauppiaalle. Tällaisessa liiketoimintamallissa ilmoitusvelvollisen asiakkaaksi katsotaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia sääntöjä sovellettaessa kauppias, ei kauppiaan asiakasta. Ilmoitusvelvollisen olisi siis sovellettava asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä kauppiaaseen.

(35) Vaikka direktiivillä (EU) 2015/849 yhdenmukaistettiin jossain määrin asiakkaan tuntemisvelvollisuuteen jäsenvaltioissa sovellettavia sääntöjä, siinä ei säädetty yksityiskohtaisesti ilmoitusvelvollisen noudatettaviksi tulevista menettelyistä. Koska tämä seikka on erittäin tärkeä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisessä, on riskiperusteisen lähestymistavan mukaisesti tarkoituksenmukaista antaa täsmällisempiä ja yksityiskohtaisempia säännöksiä asiakkaan tunnistamisesta ja asiakkaan henkilöllisyyden todentamisesta riippumatta siitä, onko kyseessä

luonnollinen henkilö vai oikeushenkilö, trustin kaltainen oikeudellinen järjestely vai muu yhteisö, joka on kansallisen lain mukaan oikeuskelpoinen.

(36) Teknologian kehitys ja digitalisoinnin edistyminen antavat mahdollisuuden uusien ja vanhojen asiakkaiden tunnistamiseen ja asiakastietojen todentamiseen turvallisesti etänä tai sähköisen tunnistamisen avulla, ja asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden toteuttaminen etänä voi helpottua. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 910/2014 sekä sen muuttamisesta eurooppalaisen digitaalisen identiteetin kehyksen osalta annetussa ehdotuksessa[15] esitetyt tunnistamisessa käytettävät ratkaisut tarjoavat turvallisen ja luotettavan keinon niin uusien kuin vanhojenkin asiakkaiden tunnistamiseen ja asiakkaita koskevien tietojen todentamiseen, ja ne voivat helpottaa asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden toteuttamista etänä. Kyseisessä asetuksessa määritetty sähköinen tunnistaminen olisi otettava huomioon, ja ilmoitusvelvollisten olisi hyväksyttävä se asiakkaan tunnistamismenettelyksi. Näihin tunnistamiskeinoihin voi liittyä perustason riski tai jopa sitä matalampi riski, kun asianmukaiset toimenpiteet riskien lieventämiseksi ovat käytössä.

(37) Sen varmistamiseksi, että rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntakehyksellä estetään laittomien varojen pääsy rahoitusjärjestelmään, ilmoitusvelvollisten olisi riskiperusteisen lähestymistavan mukaisesti toteutettava asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat toimenpiteet ennen liikesuhteen aloittamista uuden asiakkaan kanssa. Jotta tavanomainen liiketoiminta ei viivästyisi tarpeettomasti, ilmoitusvelvolliset voivat kuitenkin kerätä uudesta asiakkaasta tietoja liikesuhteen aloittamisen aikana. Luotto- ja finanssilaitokset voivat hankkia tarvittavat tiedot uusista asiakkaista heti liikesuhteen aloittamisen jälkeen edellyttäen, ettei liiketoimia aloiteta ennen kuin asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskeva menettely on saatu onnistuneesti päätökseen.

(38) Tallettajat, joiden varat on saatu rahanpesusta, olisi rajattava talletusten vakuusjärjestelmästä suoritettavien maksujen ulkopuolelle. Jotta estetään laittomien varojen palauttaminen tällaisille tallettajille, tilanteessa, jossa luottolaitos on todettu maksukyvyttömäksi tai todennäköisesti maksukyvyttömäksi tai jossa todetaan, että talletuksia ei kyetä maksamaan, luottolaitoksen olisi toteutettava asiakkailleen asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat toimenpiteet valvojien valvonnassa. Luottolaitoksen olisi ilmoitettava rahanpesun selvittelykeskukselle kaikista epäilyttävistä liiketoimista, jotka ilmenevät asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä toteuttaessa.

(39) Asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskeva menettely ei rajaudu asiakkaan henkilöllisyyden tunnistamiseen ja todentamiseen. Ennen liikesuhteen aloittamista tai yksittäisen liiketoimen suorittamista ilmoitusvelvollisten olisi arvioitava myös liikesuhteen tarkoitus ja luonne. Liikesuhteen tarkoitus voi selvitä sopimusta edeltävistä tai muista tarjottua tuotetta tai palvelua koskevista tiedoista, jotka toimitetaan uudelle asiakkaalle. Ilmoitusvelvollisten olisi kyettävä aina arvioimaan uuden liikesuhteen tarkoitus ja luonne yksiselitteisellä tavalla. Kun tarjottu palvelu tai tuote antaa asiakkaalle mahdollisuuden suorittaa erityyppisiä maksutapahtumia tai

[15] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 910/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 73) ja ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus asetuksen (EU) N:o 910/2014 muuttamisesta eurooppalaisen digitaalisen identiteetin kehyksen vahvistamisen osalta (COM(2021) 281 final).

liiketoimia, ilmoitusvelvollisten olisi saatava riittävästi tietoa siitä, mitkä ovat asiakkaan aikeet liiketoimen suhteen.

(40) Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntakehyksen tehokkuuden varmistamiseksi ilmoitusvelvollisten olisi riskiperusteisen lähestymistavan mukaisesti säännöllisesti tarkasteltava uudelleen asiakkailtaan saamiaan tietoja. Ilmoitusvelvollisten olisi otettava käyttöön myös seurantajärjestelmä, jolla voidaan havaita epätyypillisiä liiketoimia, jotka saattavat herättää epäilyksen rahanpesusta tai terrorismin rahoituksesta. Liiketoimien seurannan tehokkuuden varmistamiseksi ilmoitusvelvollisten harjoittaman seurannan olisi katettava lähtökohtaisesti kaikki asiakkaille tarjotut palvelut ja tuotteet sekä kaikki liiketoimet, jotka ilmoitusvelvollinen suorittaa asiakkaan puolesta tai joita se tarjoaa asiakkaalle. Kaikkia liiketoimia ei tarvitse kuitenkaan tarkastaa yksitellen. Seurannan perusteellisuudessa olisi noudatettava riskiperusteista lähestymistapaa, ja se olisi suunniteltava täsmällisten ja olennaisten kriteerien perusteella ottaen huomioon erityisesti asiakkaan ominaispiirteet ja asiakkaaseen liittyvän riskin taso, tarjotut tuotteet ja palvelut sekä kyseessä olevat maat tai maantieteelliset alueet. Rahanpesuntorjuntaviranomaisen olisi laadittava ohjeet sen varmistamiseksi, että liikesuhteiden ja liiketoimien seurannan perusteellisuus on riittävä ja oikeassa suhteessa riskitasoon nähden.

(41) Tämän asetuksen johdonmukaisen soveltamisen varmistamiseksi rahanpesuntorjuntaviranomaisen tehtäväksi olisi annettava asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien teknisten sääntelystandardien luonnosten laatiminen. Näissä teknisissä sääntelystandardeissa olisi määritettävä tiedot, jotka ilmoitusvelvollisten olisi vähintään saatava, jotta ne voivat aloittaa uuden liikesuhteen asiakkaan kanssa tai arvioida olemassa olevia liikesuhteita kuhunkin asiakkaaseen liittyvän riskitason mukaisesti. Lisäksi teknisten sääntelystandardien luonnosten olisi oltava riittävän selkeitä niin, että markkinatoimijat pystyvät kehittämään turvallisia, helppokäyttöisiä ja innovatiivisia keinoja asiakkaan henkilöllisyyden todentamiseksi ja asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden toteuttamiseksi myös etänä teknologianeutraaliuden periaatetta kunnioittaen. Komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä nämä teknisten sääntelystandardien luonnokset. Nämä erityistehtävät vastaavat asetuksessa *[lisää viite – ehdotus rahanpesuntorjuntaviranomaisen perustamisesta, COM(2021) 421 final]* säädettyjä rahanpesuntorjuntaviranomaisen tehtäviä ja vastuita.

(42) Asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden yhdenmukaistamisella olisi pyrittävä saamaan yhtenäinen ja kauttaaltaan toimiva käsitys vanhoihin ja uusiin asiakkaisiin liittyvistä riskeistä riippumatta siitä, missä liikesuhde on unionissa solmittu; toimenpiteiden yhdenmukaistaminen auttaa tämän tavoitteen saavuttamisessa. Olisi myös varmistettava, etteivät ilmoitusvelvolliset käytä asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden toteuttamisen yhteydessä saamiaan tietoja sellaisiin riskien vähentämiskäytäntöihin, joista voi seurata muiden lainsäädännön velvoitteiden, erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2014/92/EU[16] tai Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2015/2366/EU[17] säädettyjen velvoitteiden, kiertäminen niin, että rahanpesun ja

[16] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/92/EU, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, maksutileihin liittyvien maksujen vertailukelpoisuudesta, maksutilien siirtämisestä ja mahdollisuudesta käyttää perusmaksutilejä (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 214).

[17] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen

terrorismin rahoituksen estämistä koskevat unionin tavoitteet jäävät saavuttamatta. Jotta asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden noudattamista voidaan valvoa asianmukaisesti, on tärkeää, että ilmoitusvelvolliset kirjaavat ylös toteutetut toimet ja asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevan menettelyn aikana saadut tiedot riippumatta siitä, aloitetaanko uusi liikesuhde ja ovatko ilmoitusvelvolliset toimittaneet ilmoituksen epäilyttävästä liiketoimesta, kun ne ovat kieltäytyneet liikesuhteesta. Jos ilmoitusvelvollinen tekee päätöksen olla aloittamatta liikesuhdetta uuteen asiakkaaseen, päätöksen perustelut olisi liitettävä asiakkaan tuntemisvelvollisuuden osalta säilytettäviin tietoihin. Näin valvontaviranomaiset pystyvät arvioimaan, ovatko ilmoitusvelvolliset mitoittaneet asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat käytäntönsä asianmukaisesti ja miten ilmoitusvelvollisen altistuminen riskeille muuttuu, ja näin saadaan myös koottua tilastotietoja siitä, miten ilmoitusvelvolliset kaikkialla unionissa ovat soveltaneet asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia sääntöjä.

(43) Vanhojen asiakkaiden uudelleentarkastelu toteutetaan jo nykyisessä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntakehyksessä riskiperusteisesti. Koska tiettyihin välittäjänä toimiviin rakenteisiin liittyy suurempi rahanpesun, sen esirikosten ja terrorismin rahoituksen riski, tämän lähestymistavan perusteella ei ehkä kuitenkaan ole aina mahdollista havaita ja arvioida riskejä riittävän ajoissa. Sen vuoksi on tärkeää varmistaa, että myös vanhojen asiakkaiden selkeästi määriteltyjä erityisryhmiä seurataan säännöllisesti.

(44) Riski itsessään on luonteeltaan vaihteleva, ja muuttujat voivat yksinään tai yhdessä lisätä tai vähentää mahdollista riskiä. Tämä puolestaan vaikuttaa siihen, mikä on ennalta ehkäisevien toimenpiteiden, kuten asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden, asianmukainen taso.

(45) Tilanteissa, joissa riski on vähäisempi, ilmoitusvelvollisten olisi voitava soveltaa yksinkertaistettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä. Tämä ei tarkoita vapauttamista asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden toteuttamisesta eikä niiden toteuttamatta jättämistä. Kyseessä on yksinkertaistettu tai pelkistetty joukko tarkastustoimenpiteitä, joilla olisi kuitenkin katettava kaikki asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevan normaalin menettelyn osatekijät. Ilmoitusvelvollisten pitäisi kuitenkin pystyä harventamaan asiakkaiden tai liiketoimien tarkastusväliä tai perusteellisuutta riskiperusteisen lähestymistavan mukaisesti tai luottamaan asianmukaisiin olettamiin liikesuhteen tarkoituksesta tai pelkkään tuotteiden käyttöön. Asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevissa teknisissä sääntelystandardeissa olisi määritettävä ne yksinkertaistetut toimenpiteet, joita ilmoitusvelvolliset voivat toteuttaa, kun kyseessä on komission ylikansallisessa riskiarvioinnissa yksilöity vähäisemmän riskin tilanne. Teknisiä sääntelystandardeja laatiessaan rahanpesuntorjuntaviranomaisen olisi otettava asianmukaisesti huomioon sosiaalisen ja taloudellisen osallisuuden säilyttäminen.

(46) Olisi otettava huomioon, että tietyissä tilanteissa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riski on suurempi. Vaikka kaikkien asiakkaiden henkilöllisyys ja liiketoimintaprofiili olisi selvitettävä soveltamalla asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia vaatimuksia säännöllisesti, on tapauksia, joissa tarvitaan erityisen perusteellisia menettelyjä asiakkaan tunnistamiseksi ja henkilöllisyyden todentamiseksi. Tämän vuoksi on välttämätöntä laatia yksityiskohtaiset säännöt tällaisista tiukennettua asiakkaan

---

(EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta (EUVL L 337, 23.12.2015, s. 35).

tuntemisvelvollisuutta koskevista toimenpiteistä, mukaan lukien rajatylittävissä kirjeenvaihtajasuhteissa sovellettavat erityiset tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat toimenpiteet.

(47) Rajatylittäville kirjeenvaihtajasuhteille vastapuolena toimivan kolmannen maan laitoksen kanssa on ominaista jatkuvuus ja toistuvuus. Kaikkiin rajatylittäviin kirjeenvaihtajapankkipalveluihin ei liity yhtä suurta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskiä. Tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden perusteellisuus olisi tämän vuoksi määritettävä riskiperusteisen lähestymistavan periaatteita soveltamalla. Riskiperusteista lähestymistapaa ei pitäisi kuitenkaan soveltaa, kun ollaan tekemisissä sellaisen vastapuolena toimivan kolmannen maan laitoksen kanssa, jolla ei ole fyysistä toimipaikkaa siellä, minne se on sijoittautunut. Koska pöytälaatikkopankkeihin liittyy suuri rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riski, luotto- ja finanssilaitosten olisi pidättäydyttävä kirjeenvaihtajasuhteista pöytälaatikkopankkeihin.

(48) Tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden yhteydessä ylimmän johdon hyväksynnän saaminen liikesuhteen aloittamiselle ei välttämättä kaikissa tilanteissa merkitse sitä, että hyväksyntä on saatava hallitukselta. Olisi oltava mahdollista, että tällaisen hyväksynnän antaa henkilö, jolla on riittävästi tietoa yhteisöön kohdistuvasta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskistä sekä riittävä toimivalta tehdä riskialttiuteen vaikuttavia päätöksiä.

(49) Unionin rahoitusjärjestelmän moitteettoman toiminnan suojaamiseksi rahanpesulta ja terrorismin rahoitukselta komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä säädöksiä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 290 artiklan mukaisesti niiden kolmansien maiden määrittämiseksi, joiden kansallisessa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntajärjestelmässä on sellaisia puutteita, jotka aiheuttavat uhan unionin sisämarkkinoiden eheydelle. Unionin ulkopuolelta tulevat rahanpesun ja terrorismin rahoituksen uhat ovat luonteeltaan muuttuvia teknologian ja rikollisten käytettävissä olevien keinojen jatkuvan kehittymisen myötä, mikä edellyttää, että oikeudelliseen kehykseen tehdään nopeita mukautuksia jatkuvasti, jotta voidaan tehokkaasti puuttua olemassa oleviin riskeihin ja estää uusien riskien syntyminen. Komission olisi otettava huomioon rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan alan kansainvälisiltä järjestöiltä ja kansainvälisten normien asettajilta saatavat tiedot, kuten FATF:n julkiset lausumat, keskinäiset arviointikertomukset, yksityiskohtaiset arviointikertomukset ja julkaistut seurantakertomukset, ja tarvittaessa mukautettava arviointejaan niissä esitettyihin muutoksiin.

(50) Kansainväliseltä normien asettajalta (FATF) ”toimintakehotuksen” saaneiden kolmansien maiden rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevassa lainsäädäntökehyksessä ja institutionaalisessa kehyksessä sekä niiden täytäntöönpanossa on pysyviä merkittäviä strategisia puutteita, ja niistä aiheutuu todennäköisesti suuri riski unionin rahoitusjärjestelmälle. Merkittävien strategisten puutteiden pysyvä luonne, joka ilmentää kolmannen maan sitoutumisen puutetta tai kyseisten puutteiden korjaamatta jättämistä, kertoo näistä kolmansista maista aiheutuvan uhan olevan tavallista suurempi, mikä edellyttää riskejä lieventäviä tehokkaita, johdonmukaisia ja yhdenmukaistettuja toimia unionin tasolla. Tämän vuoksi ilmoitusvelvollisia olisi vaadittava soveltamaan kaikkia käytettävissä olevia tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä yksittäisissä liiketoimissa ja liikesuhteissa, joissa on mukana kyseisiä suuririskisiä kolmansia maita, niihin liittyvien riskien hallitsemiseksi ja lieventämiseksi. Suuren riskin vuoksi on lisäksi perusteltua soveltaa erityisiä ylimääräisiä vastatoimia joko

ilmoitusvelvollisen tai jäsenvaltioiden tasolla. Tällaisella lähestymistavalla vältettäisiin tarvittavien vastatoimien määrittämisessä olevaa vaihtelua, joka altistaa koko unionin rahoitusjärjestelmän riskeille. Rahanpesuntorjuntaviranomainen pystyy antamaan teknisen asiantuntemuksensa ansiosta hyödyllistä tietoa komissiolle asianmukaisten vastatoimien määrittämistä varten.

(51) Rikolliset voivat käyttää hyväkseen puutteita, joita esiintyy rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevassa lainsäädäntökehyksessä ja institutionaalisessa kehyksessä FATF:n ”lisätyn valvonnan alaisiksi” määrittelemissä kolmansissa maissa. Tästä aiheutuu todennäköisesti unionin rahoitusjärjestelmälle riski, jota on hallittava ja lievennettävä. Kyseisten kolmansien maiden sitoutuminen havaittujen puutteiden korjaamiseen ei poista riskiä, mutta antaa perusteet riskiä lieventäville toimille, jotka eivät ole yhtä tiukkoja kuin suuririskisiin kolmansiin maihin sovellettavat toimet. Näissä tapauksissa unionin ilmoitusvelvollisten olisi sovellettava yksittäisissä liiketoimissa ja liikesuhteissa kyseisiin kolmansiin maihin sijoittautuneiden luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden kanssa, tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä, jotka on kohdennettu kussakin maassa havaittuihin erityisiin puutteisiin. Tällainen sovellettaviksi tulevien tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden yksityiskohtainen määrittäminen auttaisi riskiperusteisen lähestymistavan mukaisesti myös varmistamaan, että toimenpiteet ovat oikeassa suhteessa riskitasoon nähden. Tällaisen johdonmukaisen ja oikeasuhteisen lähestymistavan varmistamiseksi komission olisi pystyttävä määrittämään, mitä erityisiä tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä vaaditaan maakohtaisen riskin lieventämiseksi. Rahanpesuntorjuntaviranomainen voi antaa komissiolle teknisen asiantuntemuksensa ansiosta hyödyllistä tietoa asianmukaisten tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden määrittämistä varten.

(52) Maat, jotka eivät ole saaneet julkista toimintakehotusta tai joita kansainvälisten normien asettajat eivät ole asettaneet lisätyn valvonnan alaisiksi, saattavat silti aiheuttaa uhan unionin rahoitusjärjestelmän eheydelle. Näiden riskien vähentämiseksi komissiolla olisi oltava mahdollisuus toteuttaa toimia määrittämällä selkeiden kriteerien pohjalta rahanpesuntorjuntaviranomaisen tuella kolmannet maat, jotka aiheuttavat erityistä ja vakavaa uhkaa unionin rahoitusjärjestelmälle joko siksi, etteivät niiden rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntajärjestelmät täytä vaatimuksia, tai siksi, että näissä järjestelmissä on pysyviä merkittäviä strategisia puutteita, sekä laatimalla asiaankuuluvat riskejä lieventävät toimenpiteet. Komission olisi määritettävä kyseiset kolmannet maat. Komission olisi vaadittava unionin rahoitusjärjestelmälle aiheutuvan riskin tason perusteella joko kaikkien tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden ja maakohtaisten vastatoimien soveltamista, kuten suuririskisten kolmansien maiden tapauksessa, tai maakohtaisten tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden soveltamista, kuten sellaisten kolmansien maiden tapauksessa, joiden järjestelmät eivät täytä vaatimuksia.

(53) Koska kyseisten kolmansien maiden käyttämissä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntakehyksissä tai kehysten täytäntöönpanossa voi tapahtua muutoksia esimerkiksi sen tuloksena, että maa sitoutuu korjaamaan havaitut puutteet tai toteuttamaan asiaankuuluvia rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia toimenpiteitä, mikä voi muuttaa kyseisestä maasta aiheutuvan uhan luonnetta ja riskin tasoa, komission olisi tarkasteltava uudelleen näitä erityisiä tiukennettua asiakkaan

tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä säännöllisin väliajoin sen varmistamiseksi, että ne ovat edelleen oikeasuhteisia ja riittäviä.

(54) Unionin rahoitusjärjestelmään mahdollisesti kohdistuvat ulkoiset uhat, joita havaitaan yksittäisillä unionin ulkopuolisilla maantieteellisillä alueilla, eivät johdu pelkästään kolmansista maista, vaan ne voivat aiheutua myös tietyistä asiakkaaseen kytkeytyvistä riskitekijöistä tai tuotteista, palveluista, liiketoimista tai jakelukanavista. Tämän vuoksi unionin ilmoitusvelvollisiin mahdollisesti kohdistuvat rahanpesun ja terrorismin rahoituksen suuntaukset, riskit ja menetelmät on määritettävä. Rahanpesuntorjuntaviranomaisella on parhaat mahdollisuudet havaita unionin ulkopuolelta tulevaa uudentyyppistä rahanpesua ja terrorismin rahoitusta ja seurata sen kehittymistä pystyäkseen antamaan unionin ilmoitusvelvollisille ohjausta sen suhteen, edellyttääkö näiden riskien lieventäminen tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden soveltamista.

(55) Suhteet henkilöihin, jotka ovat tai ovat olleet merkittävässä julkisessa tehtävässä unionissa tai kansainvälisellä tasolla, ja erityisesti suhteet yksittäisiin henkilöihin, jotka ovat lähtöisin maista, joissa lahjonta on laajalle levinnyttä, saattavat aiheuttaa rahoitusalalle tuntuvia maineeseen liittyviä ja oikeudellisia riskejä. Kansainvälisten korruptiontorjuntatoimien vuoksi on myös perusteltua kiinnittää erityistä huomiota tällaisiin henkilöihin sekä soveltaa asianmukaisia tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä sellaisten henkilöiden osalta, jotka toimivat tai ovat toimineet merkittävässä julkisessa tehtävässä, sekä sellaisten henkilöiden osalta, jotka toimivat korkeassa asemassa kansainvälisissä järjestöissä. Tämän vuoksi on tarpeen täsmentää toimenpiteet, joita ilmoitusvelvollisten olisi sovellettava liiketoimissa tai liikesuhteissa poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden kohdalla. Riskiperusteisen lähestymistavan noudattamisen helpottamiseksi rahanpesuntorjuntaviranomaisen tehtäväksi olisi annettava ohjeiden antaminen tiettyyn poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden ryhmään, heidän perheenjäseniinsä tai heidän läheisiksi yhtiökumppaneikseen tiedettyihin henkilöihin liittyvien riskien tason arvioimisesta.

(56) Jotta unionissa voidaan tunnistaa poliittisesti vaikutusvaltaiset henkilöt, jäsenvaltioiden olisi laadittava luettelot tehtävistä, joita kansallisten lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten mukaan pidetään merkittävinä julkisina tehtävinä. Jäsenvaltioiden olisi pyydettävä kutakin alueillaan akkreditoitua kansainvälistä järjestöä laatimaan luettelo merkittävistä julkisista tehtävistä kyseisessä kansainvälisessä järjestössä ja pitämään se ajan tasalla. Komission tehtäväksi olisi annettava koko unionin alueella voimassa olevan luettelon kokoaminen ja julkaiseminen henkilöistä, jotka toimivat merkittävissä julkisissa tehtävissä unionin toimielimissä tai muissa elimissä.

(57) Vaikka asiakas ei toimisi enää merkittävässä julkisessa tehtävässä, häneen liittyvä riski voi olla edelleen tavallista suurempi esimerkiksi siksi, että hänellä voi olla edelleen epävirallista vaikutusvaltaa tai koska hänen aiemman ja nykyisen tehtävänsä välillä on yhteys. On olennaista, että ilmoitusvelvolliset ottavat huomioon kyseisten riskien jatkumisen ja soveltavat yhtä tai useampaa tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevaa toimenpidettä niin kauan, että henkilöstä ei katsota aiheutuvan enää riskejä, ja joka tapauksessa vähintään 12 kuukauden ajan siitä, kun henkilö on lakannut toimimasta merkittävässä julkisessa tehtävässä.

(58) Vakuutusyhtiöillä ei ole useinkaan asiakassuhdetta vakuutuksen edunsaajaan. Niiden olisi kuitenkin kyettävä havaitsemaan suuririskiset tilanteet, joissa vakuutuksesta

maksettavat varat ohjautuvat poliittisesti vaikutusvaltaiselle henkilölle. Jotta tällainen tilanne voidaan havaita, olisi vakuutuksen sisällettävä kohtuulliset toimenpiteet edunsaajan tunnistamiseksi samaan tapaan kuin jos edunsaaja olisi uusi asiakas. Nämä toimenpiteet voidaan toteuttaa maksuajankohtana tai ajankohtana, jolloin vakuutus siirretään, mutta ei myöhemmin.

(59) Läheisiä yksityisiä tai ammatillisia suhteita voidaan väärinkäyttää rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen. Tästä syystä poliittisesti vaikutusvaltaisia henkilöitä koskevia toimenpiteitä olisi sovellettava myös heidän perheenjäseniinsä tai heidän läheisiksi yhtiökumppaneikseen tiedettyihin henkilöihin. Perheenjäsenten ja läheisiksi yhtiökumppaneiksi tiedettyjen henkilöiden asianmukainen määrittäminen voi riippua poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön maassa vallitsevista sosioekonomisista ja kulttuurisista rakenteista. Tätä taustaa vasten rahanpesuntorjuntaviranomaisen tehtävänä olisi oltava ohjeiden antaminen kriteereistä, joita käyttäen läheisiksi yhtiökumppaneiksi katsottavat henkilöt olisi määritettävä.

(60) Poliittisesti vaikutusvaltaisia henkilöitä, heidän perheenjäseniään ja heidän läheisiä yhtiökumppaneitaan koskevat vaatimukset ovat luonteeltaan ennalta ehkäiseviä eivätkä rikosoikeudellisia, eikä niitä saisi tulkita siten, että kaikkia poliittisesti vaikutusvaltaisia henkilöitä pidetään rikolliseen toimintaan osallistuvina. Kieltäytyminen liikesuhteesta henkilön kanssa pelkästään sillä perusteella, että hän on poliittisesti vaikutusvaltainen henkilö, on tämän asetuksen kirjaimen ja hengen vastaista.

(61) Jotta vältetään asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien menettelyjen päällekkäisyys, on asianmukaista antaa ilmoitusvelvollisille mahdollisuus tukeutua muiden ilmoitusvelvollisten keräämiin asiakastietoihin tiettyjä suojatoimenpiteitä edellyttäen. Jos ilmoitusvelvollinen tukeutuu toisen ilmoitusvelvollisen keräämiin tietoihin, lopullisen vastuun asiakkaan tuntemisvelvollisuudesta olisi säilyttävä sillä ilmoitusvelvollisella, joka päättää tukeutua toisen ilmoitusvelvollisen toteuttamiin asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskeviin toimenpiteisiin. Myös toimenpiteet toteuttaneella ilmoitusvelvollisella olisi oltava oma vastuunsa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamisesta, mukaan lukien velvollisuus ilmoittaa epäilyttävistä liiketoimista ja säilyttää tietoja.

(62) Ilmoitusvelvolliset voivat ulkoistaa asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden toteuttamiseen liittyviä tehtäviä asiamiehelle tai ulkopuoliselle palveluntarjoajalle, paitsi jos nämä ovat sijoittautuneet suuririskisiksi nimettyihin kolmansiin maihin, joiden järjestelmät eivät vastaa vaatimuksia tai jotka aiheuttavat uhan unionin rahoitusjärjestelmälle. Kun on kyse sopimukseen perustuvasta asiamiessuhteesta tai ulkoistamisesta ilmoitusvelvollisten ja rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten soveltamisalaan kuulumattomien ulkopuolisten palveluntarjoajien välillä, asiamiesten tai ulkoistamispalveluiden tarjoajien kaikki velvollisuudet, jotka liittyvät rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan, voivat johtua vain osapuolten välisestä sopimuksesta eivätkä tästä asetuksesta. Sen vuoksi rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamisen olisi oltava kokonaan ilmoitusvelvollisen vastuulla. Ilmoitusvelvollisen olisi varmistettava erityisesti riskiperusteisen lähestymistavan noudattaminen, jos palveluntarjoaja, jolle ulkoistaminen on tehty, osallistuu asiakkaan etätunnistukseen.

(63) Jotta kolmanteen osapuoleen tukeutuminen ja ulkoistaminen sujuisivat tehokkaasti, on noudatettavia edellytyksiä selkiytettävä. Rahanpesuntorjuntaviranomaisen tehtävänä

olisi oltava ohjeiden laatiminen edellytyksistä, joiden nojalla kolmansiin osapuoliin tukeutuminen ja ulkoistaminen voi tapahtua, sekä osapuolten tehtävistä ja vastuista. Jotta varmistetaan, että kolmansiin osapuoliin tukeutumisessa ja ulkoistamisessa noudatettavia käytäntöjä valvotaan kaikkialla unionissa, ohjeissa olisi esitettävä selkeästi, miten valvojien olisi otettava tällaiset nämä käytännöt huomioon ja tarkastettava rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattaminen ilmoitusvelvollisten turvautuessa kyseisiin käytäntöihin.

(64) Tosiasiallisen omistajuuden ja edunsaajuuden käsite otettiin käyttöön direktiivillä (EU) 2015/849 monimutkaisten yritysrakenteiden läpinäkyvyyden lisäämiseksi. Rikollisten jäljittämisessä on tärkeää, että tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista saadaan riittävästi tarkkoja ja ajantasaisia tietoja, sillä rikolliset saattaisivat muutoin pystyä salaamaan henkilöllisyytensä tällaisten peittävien rakenteiden taakse. Jäsenvaltioiden edellytetään nykyään varmistavan, että sekä yritykset että muut oikeushenkilöt, kuten myös *express trust* -järjestelyt ja muut samankaltaiset oikeudelliset järjestelyt, hankkivat riittävät, tarkat ja ajantasaiset tiedot tosiasiallisista omistajistaan ja edunsaajistaan ja pitävät ne hallussaan. Jäsenvaltioiden edellyttämä läpinäkyvyyden taso kuitenkin vaihtelee. Sääntöjä tulkitaan eri tavoin, ja tämän seurauksena tietyn yhteisön tai järjestelyn tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien tunnistamisessa käytetään erilaisia menetelmiä. Tämä johtuu muun muassa siitä, että yhteisön tai järjestelyn välillinen omistus lasketaan eri tavoin. Tämä heikentää läpinäkyvyyttä, joka oli tarkoitus saavuttaa. Sääntöjä on tämän vuoksi selkiytettävä, jotta tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan määritelmä olisi yhdenmukainen ja sitä sovellettaisiin yhdenmukaisesti kaikkialla sisämarkkinoilla.

(65) Yritysten ja muiden oikeushenkilöiden tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien tunnistamisesta olisi laadittava yksityiskohtaiset säännöt, ja tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan määritelmä olisi yhdenmukaistettava. Tietty prosenttiosuus osakkeista tai omistusoikeus ei kerro automaattisesti tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia, mutta sen olisi oltava yksi tekijöistä, jotka on otettava huomioon. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin voitava päättää, että alle 25 prosentin osuus voi olla osoituksena omistuksesta tai määräysvallasta. Tilanteessa, jossa omistajan osuus osakkeista on 25 prosenttia plus yksi, tai osuus äänioikeuksista on 25 prosenttia tai osuus muusta omistusoikeudesta on 25 prosenttia, omistusoikeuteen perustuvaa määräysvaltaa olisi arvioitava jokaisella omistuksen tasolla, toisin sanoen kyseistä kynnysarvoa olisi sovellettava omistajarakenteen jokaiseen yhtymäkohtaan ja omistusrakenteen jokainen yhtymäkohta ja niiden yhdistelmä olisi tutkittava asianmukaisesti.

(66) Tosiasiallisen omistajan tai edunsaajan mielekäs tunnistaminen edellyttää sen määrittämistä, käytetäänkö määräysvaltaa muilla keinoin. Omistusoikeuteen perustuvan määräysvallan määrittäminen on välttämätöntä, muttei riittävää, joten tarvitaan muitakin tarkastuksia tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan määrittämiseksi. Sen selvittäminen, käyttääkö joku luonnollinen henkilö määräysvaltaa muilla keinoin, ei ole vain testi, joka on tehtävä sen jälkeen, kun omistusoikeuden määrittäminen on osoittautunut mahdottomaksi. Omistusoikeuteen perustuva määräysvalta ja muilla keinoin käytettävä määräysvalta olisi selvitettävä rinnakkain. Muilla keinoin käytettävään määräysvaltaan voi kuulua oikeus nimittää tai erottaa yli puolet yrityksen hallituksen jäsenistä; mahdollisuus käyttää merkittävää vaikutusvaltaa yrityksen päätöksissä; omistajien, jäsenten tai yrityksen kanssa tehtyihin muodollisiin tai epämuodollisiin sopimuksiin perustuva määräysvalta sekä äänestysjärjestelyt; yhteydet yrityksen johtajien taikka yrityksen omistajien tai siinä määräysvaltaa käyttävien

henkilöiden perheenjäseniin ja muodollisten tai epämuodollisten nimellisten järjestelyjen käyttö.

(67) Tosiasiallisen läpinäkyvyyden varmistamiseksi tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien sääntöjen soveltamisalaan olisi kuuluttava mahdollisimman laaja kirjo oikeushenkilöitä ja järjestelyjä, jotka ovat sijoittautuneet jäsenvaltioiden alueelle tai jotka on perustettu jäsenvaltioissa. Tähän kuuluvat myös muut oikeushenkilöt kuin yritykset ja trustien kaltaiset järjestelyt. Koska jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksissä on eroja, näihin laajoihin ryhmiin kuuluu monia erilaisia organisaatiorakenteita. Jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava komissiolle luettelo, josta käy ilmi, minkä tyyppisten yritysten ja muiden oikeushenkilöidentosiasialliset omistajat ja edunsaajat tunnistetaan yritysten tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien tunnistamista koskevien sääntöjen mukaisesti. Komission olisi annettava jäsenvaltioille suosituksia erityisistä säännöistä ja kriteereistä, joilla muiden oikeushenkilöiden kuin yritysten tosiasialliset omistajat ja edunsaajat tunnistetaan.

(68) *Express trust* -järjestelyjen ja muiden samankaltaisten oikeushenkilöiden, kuten säätiöiden, tai samankaltaisten oikeudellisten järjestelyjen tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien johdonmukaisen tunnistamisen varmistamiseksi on laadittava tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevat yhdenmukaistetut säännöt. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle luettelo, josta käy ilmi, minkä tyyppisten *express trust* -järjestelyn kaltaisisten oikeushenkilöiden ja oikeudellisten järjestelyjentosiasiallinen omistaja ja edunsaaja tunnistetaan *express trust* -järjestelyjen ja muiden samankaltaisten oikeushenkilöiden tai oikeudellisten järjestelyjen tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien tunnistamista koskevien sääntöjen mukaisesti. Komissiolla olisi oltava valta hyväksyä täytäntöönpanosäädöksellä luettelo jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön mukaisista oikeudellisista järjestelyistä ja oikeushenkilöistä, joiden rakenne tai toiminta on samankaltaista kuin *express trust* -järjestelyillä.

(69) Johdonmukainen lähestymistapa edellyttää tosiasiallisen omistajuuden ja edunsaajuuden läpinäkyvyyttä koskevan järjestelmän osalta myös sen varmistamista, että tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista kerätään samat tiedot kaikkialla sisämarkkinoilla. On tarkoituksenmukaista ottaa käyttöön täsmälliset vaatimukset kussakin tapauksessa kerättäville tiedoille. Tällaisia tietoja ovat tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevat vähimmäishenkilötiedot, oikeushenkilöön tai oikeudelliseen järjestelyyn kohdistuvan omistusoikeudenluonne ja suuruus sekä tiedot oikeushenkilöstä tai oikeudellisesta järjestelystä.

(70) Tosiasiallisen omistajuuden ja edunsaajuuden läpinäkyvyyttä koskeva toimiva kehys perustuu siihen, että yrityksillä tai muilla oikeushenkilöillä on tieto luonnollisista henkilöistä, jotka ovat niiden tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia. Unionissa kaikkien yritysten ja muiden oikeushenkilöiden olisi siten hankittava ja pidettävä hallussaan riittävät, tarkat ja ajantasaiset tiedot tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista. Kyseisiä tietoja olisi säilytettävä viiden vuoden ajan, ja tietojen säilyttämisestä vastaavan henkilöllisyys olisi kirjattava rekistereihin. Säilytysaika vastaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten, kuten asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden, soveltamisen yhteydessä hankittujen tietojen säilytysaikaa. Jotta tiedot olisi mahdollista tarkistaa ja todentaa esimerkiksi eroavuuksista ilmoittamiseen käytettävän mekanismin kautta, on perusteltua varmistaa, että tietojen säilytysajat ovat yhtenevät.

(71) Yritysten ja muiden oikeushenkilöiden olisi toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet tosiasiallisten omistajiensa ja edunsaajiensa tunnistamiseksi. Joissakin tapauksissa ei ehkä voida kuitenkaan tunnistaa luonnollista henkilöä, joka viime kädessä omistaa yhteisön tai käyttää siinä määräysvaltaa. Edellyttäen, että kaikki tunnistamiskeinot on käytetty, tällaisissa poikkeustapauksissa voidaan ilmoittaa ylempään johtoon kuuluvia henkilöitä, kun ilmoitusvelvollisille annetaan tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevia tietoja asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevan menettelyn yhteydessä tai kun tietoja toimitetaan keskitettyyn rekisteriin. Yritysten ja oikeushenkilöiden olisi kirjattava ylös tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien tunnistamiseksi toteutetut toimet erityisesti silloin, kun ne tukeutuvat kyseiseen viime käden toimenpiteeseen, joka olisi perusteltava ja dokumentoitava asianmukaisesti.

(72) Erityyppisille yhtiömuodoille olisi taattava tasapuoliset toimintaedellytykset, ja tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien peittelemiseksi kyhättyjä monimutkaisia rakenteita usein sisältävien trustien ja oikeudellisten järjestelyjen väärinkäyttö olisi estettävä. Jäsenvaltiossa hallinnoitavien *express trust* -järjestelyjen omaisuudenhoitajien olisi siksi oltava vastuussa tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien riittävien, tarkkojen ja ajantasaisten tietojen hankkimisesta ja hallussa pitämisestä asianomaisen trustin osalta sekä niiden aseman ilmoittamisesta ja näiden tietojen antamisesta asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä toteuttaville ilmoitusvelvollisille. Trustin mahdollisten muiden tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien olisi autettava omaisuudenhoitajaa tällaisten tietojen hankkimisessa.

(73) Tiettyjen oikeushenkilöiden, kuten säätiöiden, erityisen rakenteen perusteella ja niiden tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevan riittävän läpinäkyvyyden varmistamiseksi tällaisiin oikeushenkilöihin ja trustien kaltaisiin oikeudellisiin järjestelyihin olisi sovellettava tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien suhteen vastaavia vaatimuksia kuin *express trust* -järjestelyihin.

(74) Nimelliset järjestelyt voivat antaa mahdollisuuden tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien henkilöllisyyden salaamiseen, koska henkilö voi toimia nimellisesti oikeushenkilön johtajana tai osakkeenomistajana, mutta nimittäjää ei aina paljasteta. Tällaiset järjestelyt saattavat peittää tosiasialliset omistajat ja edunsaajat sekä määräysvaltarakenteen, jos tosiasialliset omistajat ja edunsaajat eivät halua paljastaa henkilöllisyyttään tai asemaansa. Sen vuoksi on tarpeen ottaa käyttöön läpinäkyvyyttä koskevia vaatimuksia, jotta vältetään tällaisten järjestelyjen väärinkäyttö ja estetään rikollisia piileskelemästä heidän puolestaan toimivien henkilöiden takana. Yrityksen tai muun oikeushenkilön nimellisten osakkeenomistajien ja nimellisten johtajien olisi säilytettävä riittävät tiedot nimittäjänsä henkilöllisyydestä sekä nimittäjän mahdollisesta tosiasiallisesta omistajasta tai edunsaajasta ja ilmoitettava heistä ja heidän asemastaan yritykselle tai muulle oikeushenkilölle. Yritysten ja muiden oikeushenkilöiden olisi ilmoitettava samat tiedot myös ilmoitusvelvollisille, kun asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä toteutetaan.

(75) On tarpeen lieventää riskejä, joita aiheutuu ulkomaisista yrityksistä ja oikeudellisista järjestelyistä, joita käytetään väärin rikoshyödyn ohjaamiseen unionin rahoitusjärjestelmään. Koska kolmansissa maissa käytössä olevat tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevat vaatimukset eivät välttämättä ole sellaisia, että läpinäkyvyys olisi samalla tasolla ja tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevia tietoja olisi käytettävissä samalla tavalla ajallaan kuin unionissa, on tarpeen varmistaa riittävät keinot ulkomaisten yritysten tai oikeudellisten järjestelyjen tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien tunnistamiseksi erityisissä olosuhteissa. Unionin

ulkopuolelle sijoittautuneita oikeushenkilöitä ja unionin ulkopuolelta hallinnoituja *express trust* -järjestelyjä tai muita samankaltaisia oikeudellisia järjestelyjä olisi siksi vaadittava paljastamaan tosiasialliset omistajansa ja edunsaajansa aina kun ne aloittavat liikesuhteen unionin ilmoitusvelvollisen kanssa tai ostavat kiinteää omaisuutta unionista.

(76) Jotta voitaisiin kannustaa noudattamaan vaatimuksia ja varmistaa tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskeva tosiasiallinen läpinäkyvyys, tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien vaatimuksien noudattamista olisi valvottava. Tätä varten jäsenvaltioiden olisi sovellettava kyseisten vaatimusten rikkomisesta johtuvia seuraamuksia. Seuraamusten olisi oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia, eivätkä ne saisi ylittää sitä, mikä on tarpeen vaatimusten noudattamiseen kannustamiseksi. Seuraamuksilla, joita jäsenvaltiot ottavat käyttöön, olisi oltava tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien vaatimusten rikkomisen suhteen samanlainen pelotevaikutus kaikkialla unionissa.

(77) Epäilyttävistä liiketoimista, niiden yritykset mukaan lukien , ja muista rahanpesuun, sen esirikoksiin ja terrorismin rahoitukseen liittyvistä tiedoista olisi ilmoitettava rahanpesun selvittelykeskukselle, jonka olisi toimittava kansallisena keskusyksikkönä epäilyjä koskevien ilmoitusten vastaanottamisessa, analysoinnissa ja analyysien tulosten luovuttamisessa toimivaltaisille viranomaisille. Kaikista epäilyttävistä liiketoimista, niiden yritykset mukaan lukien, olisi ilmoitettava liiketoimen suuruudesta riippumatta. Ilmoitettuihin tietoihin voi sisältyä myös kynnysarvon perusteella annettavia tietoja. Jos ilmoitusvelvollinen tai ilmoitusvelvollisen työntekijä tai johtaja ilmaisee rahanpesun selvittelykeskukselle tietoja vilpittömässä mielessä, sitä ei saisi pitää tietojen ilmaisemista koskevan rajoituksen rikkomisena eikä siitä saisi aiheutua kyseiselle ilmoitusvelvolliselle tai sen johtajalle tai työntekijälle seuraamusvastuuta.

(78) Jäsenvaltioiden väliset erot epäilyttävistä liiketoimista ilmoittamista koskevissa vaatimuksissa voivat lisätä vaikeuksia, joita rajatylittävillä tai rajatylittävää toimintaa harjoittavilla ilmoitusvelvollisilla on rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamisessa. Epäilyttävistä liiketoimista tehtyjen ilmoitusten rakenne ja sisältö vaikuttavat lisäksi rahanpesun selvittelykeskuksen analysointikykyyn ja analysoinnin luonteeseen sekä rahanpesun selvittelykeskusten kykyyn tehdä yhteistyötä ja vaihtaa tietoja. Jotta ilmoitusvelvollisten olisi helpompi noudattaa ilmoitusvelvollisuuksiaan ja jotta rahanpesun selvittelykeskusten analyysitoiminnan ja yhteistyön tuloksellisuutta olisi mahdollista lisätä, rahanpesuntorjuntaviranomaisen olisi laadittava luonnos sääntelystandardeiksi, joissa täsmennetään epäilyttävistä liiketoimista ilmoittamista varten yhteinen malli, jota käytetään yhdenmukaisesti kaikkialla unionissa.

(79) Rahanpesun selvittelykeskusten olisi voitava saada nopeasti miltä tahansa ilmoitusvelvolliselta kaikki tehtäviensä hoitamista varten tarvittavat tiedot. Esteetön ja nopea tiedonsaanti on niille olennaisen tärkeää sen varmistamiseksi, että rahavirrat voidaan jäljittää asianmukaisella tavalla ja laittomat verkostot ja rahavirrat paljastaa varhaisessa vaiheessa. Rahanpesun selvittelykeskusten tarve saada ilmoitusvelvollisilta rahanpesua tai terrorismin rahoitusta koskevien epäilyjen perusteella lisätietoja voi perustua rahanpesun selvittelykeskukselle tehtyyn aiempaan ilmoitukseen epäilyttävästä liiketoimesta, mutta se voi perustua myös muuhun seikkaan, kuten rahanpesun selvittelykeskuksen omaan analyysiin, toimivaltaisten viranomaisten toimittamiin tiedustelutietoihin tai toisen rahanpesun selvittelykeskuksen hallussa oleviin tietoihin. Rahanpesun selvittelykeskusten olisi

tämän vuoksi voitava tehtäviensä yhteydessä saada tietoja miltä tahansa ilmoitusvelvolliselta, myös ilman aiempaa ilmoitusta. Ilmoitusvelvollisten olisi vastattava rahanpesun selvittelykeskuksen esittämään tietopyyntöön mahdollisimman pian ja joka tapauksessa viiden päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta. Perustelluissa ja kiireellisissä tapauksissa ilmoitusvelvollisen olisi pystyttävä vastaamaan rahanpesun selvittelykeskuksen pyyntöön 24 tunnin kuluessa. Tämä koskee vain riittävän hyvin määriteltyihin edellytyksiin perustuvia tietopyyntöjä, ei mitä tahansa rahanpesun selvittelykeskuksen analyysitoiminnan yhteydessä ilmoitusvelvollisille esitettäviä summittaisia tietopyyntöjä. Rahanpesun selvittelykeskuksen olisi voitava antaa tällaiset tiedot myös niitä pyytäneelle toiselle unionin rahanpesun selvittelykeskukselle ja vaihtaa näitä tietoja niitä pyytäneen rahanpesun selvittelykeskuksen kanssa.

(80) Jäsenvaltioilla olisi oltava tiettyjen ilmoitusvelvollisten osalta mahdollisuus nimetä tarkoituksenmukainen itsesääntelyelin, jolle tiedot ensi vaiheessa toimitetaan rahanpesun selvittelykeskuksen asemesta. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan järjestelmä, jossa ilmoitus lähetetään ensi vaiheessa itsesääntelyelimelle, on tärkeä perusoikeuksien suojan tae, kun kyseessä ovat lakimiehiin sovellettavat ilmoitusvelvollisuudet. Jäsenvaltioiden olisi säädettävä keinoista ja tavoista salassapitovelvollisuuden, luottamuksellisuuden ja yksityisyyden suojaamiseksi.

(81) Jos jäsenvaltio päättää nimetä tällaisen itsesääntelyelimen, se voi sallia tai vaatia, että kyseinen elin ei toimita rahanpesun selvittelykeskukselle sellaisia tietoja, jotka kyseisen elimen edustamat henkilöt ovat saaneet joltakin asiakkaaltaan tai jostakin asiakkaastaan selvittäessään asiakkaansa oikeudellista asemaa tai suorittaessaan kyseistä asiakasta koskevaa puolustus- tai edustamistehtävää oikeuskäsittelyssä tai oikeuskäsittelyyn liittyen, mukaan lukien oikeuskäsittelyn käynnistämistä tai välttämistä koskeva neuvonta, riippumatta siitä, saadaanko tai hankitaanko tällaiset tiedot ennen käsittelyä, sen aikana vai sen jälkeen.

(82) Ilmoitusvelvollisten olisi voitava poikkeustapauksessa suorittaa epäilyttävät liiketoimet ennen kuin ne ilmoittavat niistä toimivaltaisille viranomaisille, jos liiketoimista pidättyminen on mahdotonta tai todennäköisesti vaikeuttaisi yrityksiä jäljittää epäillyn rahanpesun tai terrorismin rahoituksen edunsaajat. Tätä poikkeusta ei saisi kuitenkaan käyttää liiketoimissa, joihin liittyy jäsenvaltioiden hyväksymiä kansainvälisiä velvollisuuksia jäädyttää viipymättä terroristien, terroristijärjestöjen ja terrorismin rahoittajien varat Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston asiaan liittyvien päätöslauselmien mukaisesti.

(83) Luottamuksellisuus on olennaista, kun epäilyttävistä liiketoimista ilmoitetaan ja muita asiaankuuluvia tietoja annetaan rahanpesun selvittelykeskuksille, jotta toimivaltaiset viranomaiset pystyvät jäädyttämään ja takavarikoimaan varoja, joihin liittyy mahdollisesti rahanpesua, sen esirikoksia tai terrorismin rahoitusta. Epäilyttävä liiketoimi ei ole osoitus rikollisesta toiminnasta. Epäilystä ilmoittamisen ilmaiseminen voi tahrata liiketoimeen osallisten henkilöiden maineen sekä vaarantaa analysoinnin ja tutkinnan. Tämän vuoksi ilmoitusvelvolliset sekä niiden johtajat ja työntekijät eivät saisi ilmaista asianomaiselle asiakkaalle tai kolmansille osapuolille, että tietoja toimitetaan, aiotaan toimittaa tai on toimitettu rahanpesun selvittelykeskukselle joko suoraan tai itsesääntelyelimen kautta tai että rahanpesua tai terrorismin rahoitusta koskeva analyysi on tekeillä tai saatetaan tehdä. Salassapitovaatimusta ei saisi soveltaa erityisissä olosuhteissa, joissa on kyseessä esimerkiksi tietojen ilmaiseminen toimivaltaisille viranomaisille tai itsesääntelyelimille valvontatehtävien hoitamisen

yhteydessä tai tietojen ilmaiseminen lainvalvontatarkoituksiin tai kun tietojen ilmaiseminen tapahtuu samaan ryhmään kuuluvien ilmoitusvelvollisten välillä.

(84) Rikolliset siirtävät laittomasti saatua hyötyä useiden välittäjien kautta välttääkseen paljastumisen. Tämän vuoksi on tärkeää, että ilmoitusvelvolliset voivat vaihtaa tietoja paitsi konsernin jäsenten välillä, joissain tapauksissa myös luotto- ja finanssilaitosten sekä muiden verkostoissa toimivien yhteisöjen välillä tietosuojasäännöt asianmukaisesti huomioon ottaen.

(85) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679[18] sovelletaan tämän asetuksen mukaiseen henkilötietojen käsittelyyn. Kaikki jäsenvaltiot tunnustavat rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan olevan tärkeää yleisen edun kannalta.

(86) On tärkeää, että rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntakehyksen yhdenmukaistaminen tarkistettujen FATF:n suositusten kanssa toteutetaan noudattaen täysimääräisesti unionin oikeutta, erityisesti unionin tietosuojalainsäädäntöä, ja suojaten perusoikeuksia, sellaisina kuin ne on vahvistettu perusoikeuskirjassa. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntakehyksen täytäntöönpanon tiettyihin näkökohtiin liittyy tietojen keräämistä, analysointia, säilyttämistä ja luovuttamista. Tällainen henkilötietojen käsittely, edellyttäen että perusoikeuksia kunnioitetaan täysimääräisesti, olisi sallittava, mutta vain tässä asetuksessa säädetyissä tarkoituksissa ja kun on kyseessä asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden toteuttaminen, jatkuvassa seuranta, epätavallisten ja epäilyttävien liiketoimien tutkiminen ja niistä ilmoittaminen, oikeushenkilön tai oikeudellisen järjestelyn tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan tunnistaminen, poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön tunnistaminen ja luotto- ja finanssilaitosten ja muiden ilmoitusvelvollisten suorittama tietojen luovuttaminen. Ilmoitusvelvollisten suorittama henkilötietojen keruu ja sen jälkeinen käsittely olisi rajoitettava siihen, mikä on välttämätöntä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten täyttämiseksi, eikä henkilötietoja saisi edelleenkäsitellä tavalla, joka on tämän tarkoituksen kanssa ristiriidassa. Erityisesti henkilötietojen edelleenkäsittely kaupallisiin tarkoituksiin olisi ehdottomasti kiellettävä.

(87) Tarkistetuissa FATF:n suosituksissa osoitetaan, että jotta voidaan tehdä täysimääräistä yhteistyötä ja täyttää ripeästi toimivaltaisten viranomaisten tietopyynnöt rahanpesun tai terrorismin rahoituksen estämistä, paljastamista ja selvittämistä varten, ilmoitusvelvollisten olisi säilytettävä tarvittavat asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden tuloksena saadut tiedot ja liiketoimia koskeva aineisto vähintään viiden vuoden ajan. Jotta voidaan välttää erilaiset lähestymistavat ja täyttää henkilötietojen suojan ja oikeusvarmuuden vaatimukset, tämä säilytysaika olisi asetettava viideksi vuodeksi liikesuhteen tai yksittäisen liiketoimen päättymisestä.

(88) Kun toimivaltaisen viranomaisen käsitteellä tarkoitetaan tutkinta- ja syyttäjäviranomaisia, on sen tulkittava käsittävän Euroopan syyttäjäviraston (EPPO) keskitetyn ja hajautetun tason niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka osallistuvat tiiviimmän yhteistyön toteuttamiseen EPPOn perustamisessa.

(89) Jotta voidaan varmistaa asianmukainen ja tehokas oikeudenhoito tämän asetuksen voimaantulosta sen soveltamisen alkamiseen ja jotta asetuksen ja kansallisen prosessioikeuden välinen vuorovaikutus olisi saumatonta, jäsenvaltioissa tämän

[18] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

asetuksen voimaantulopäivänä meneillään oleviin oikeudellisiin menettelyihin liittyvät tiedot ja asiakirjat, jotka koskevat epäillyn rahanpesun tai terrorismin rahoituksen estämistä, paljastamista tai selvittämistä, olisi säilytettävä viiden vuoden ajan tuosta ajankohdasta, ja tätä ajanjaksoa olisi voitava jatkaa vielä viidellä vuodella.

(90) Tätä asetusta sovellettaessa käsiteltäviin henkilötietoihin sovelletaan rekisteröidyn tiedonsaantioikeuksia. Rekisteröidyn pääsy epäilyttävää liiketoimea koskevaan ilmoitukseen liittyviin tietoihin heikentäisi kuitenkin vakavasti rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan vaikuttavuutta. Tähän oikeuteen voi siis olla perusteltua kohdistaa asetuksen (EU) 2016/679 23 artiklan mukaisia poikkeuksia ja rajoituksia. Rekisteröidyllä on oikeus pyytää, että asetuksen (EU) 2016/679 51 artiklassa tarkoitettu valvontaviranomainen tarkistaa tietojenkäsittelyn laillisuuden, minkä lisäksi hänellä on oikeus mainitun asetuksen 79 artiklassa tarkoitettuun oikeussuojakeinoon. Valvontaviranomainen voi myös toimia viran puolesta. Valvontaviranomaisen olisi voitava ilmoittaa rekisteröidylle suorittaneensa kaikki tarpeelliset todentamiset ja kertoa kyseessä olevan tietojenkäsittelyn lainmukaisuutta koskeva tulos, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tiedonsaantioikeutta koskevien rajoitusten soveltamista.

(91) Ilmoitusvelvolliset voivat käyttää muiden yksityisten toimijoiden palveluja. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntakehystä olisi kuitenkin sovellettava ainoastaan ilmoitusvelvollisiin, ja ilmoitusvelvollisilla olisi oltava täysi vastuu rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamisesta. Oikeusvarmuuden vuoksi ja sen välttämiseksi, ettei palveluja saateta tahattomasti tämän asetuksen soveltamisalaan, olisi selvennettävä, etteivät tämän asetuksen soveltamisalaan kuulu ilmoitusvelvolliseen sopimussuhteessa toimivat henkilöt, jotka pelkästään muuntavat paperimuodossa olevia asiakirjoja sähköiseen muotoon, eivätkä henkilöt, jotka tarjoavat luotto- tai finanssilaitoksille pelkästään rahojen siirtämisessä käytettäviä viesti- tai muita tukijärjestelmiä taikka selvitys- ja toimitusjärjestelmiä.

(92) Ilmoitusvelvollisten olisi hankittava ja pidettävä hallussaan riittävät ja tarkat tiedot oikeushenkilön tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista sekä määräysvallasta. Koska haltijaosakkeissa omistajuus kuuluu henkilölle, jonka hallussa haltijaosakekirja on, tosiasiallinen omistaja ja edunsaaja voi pysyä nimettömänä. Jotta voidaan varmistaa, että tällaisia osakkeita ei käytetä väärin rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, yritysten – lukuun ottamatta niitä, joiden arvopaperit noteerataan säännellyillä markkinoilla tai joiden osakkeet lasketaan liikkeeseen välittäjän hallinnassa olevina osakkeina – olisi muunnettava kaikki nykyiset haltijaosakkeet rekisteröidyiksi osakkeiksi. Lisäksi haltijaosakkeiden merkintäoikeuksien liikkeeseenlasku olisi sallittava vain, jos ne pidetään välittäjän hallinnassa.

(93) Kryptovaroihin liittyvä nimettömyys altistaa ne väärinkäytölle rikollisiin tarkoituksiin. Kryptovarojen siirtoa ei pystytä jäljittämään nimettömissä kryptovaralompakoissa, minkä vuoksi toisiinsa kytköksissä olevien epäilystä herättävien liiketoimien tunnistaminen ja riittävien asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden soveltaminen on hankalaa. Jotta voidaan varmistaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten tehokas soveltaminen kryptovaroihin, on tarpeen kieltää kryptovarapalvelun tarjoajilta anonyymien kryptovaralompakkojen tarjoaminen ja hallussapito.

(94) Suurten käteismaksujen käyttö on erittäin altista rahanpesulle ja terrorismin rahoittamiselle, eikä tätä riskiä ole saatu lievennettyä riittävästi vaatimalla rahanpesun

torjuntaa koskevien sääntöjen soveltamista tavarakauppaa harjoittaviin toimijoihin, kun nämä suorittavat tai ottavat vastaan 10 000 euron suuruisia tai sitä suurempia käteismaksuja. Samalla jäsenvaltioiden toisistaan poikkeavat lähestymistavat ovat vaarantaneet tasapuoliset toimintaedellytykset sisämarkkinoilla, mikä on haitannut niihin jäsenvaltioihin sijoittautuneita yrityksiä, joissa valvonta on tiukempaa. Tämän vuoksi on tarpeen ottaa käyttöön unionin laajuinen 10 000 euron yläraja suurille käteismaksuille. Jäsenvaltioiden olisi voitava ottaa käyttöön alempia kynnysarvoja ja muita tiukempia säännöksiä.

(95) Komission olisi arvioitava suurten käteismaksujen ylärajan madaltamisesta unionin tasolla aiheutuvia kustannuksia, hyötyjä ja vaikutuksia, jotta yritysten toimintaedellytyksistä saataisiin tasapuolisemmat ja rikollisten mahdollisuuksia käyttää rahanpesussa käteistä saataisiin vähennettyä. Tässä arvioinnissa olisi tarkasteltava erityisesti käteismaksujen unionin tasolla yhdenmukaistetun ylärajan sopivinta tasoa ottamalla huomioon monissa jäsenvaltioissa tällä hetkellä käytössä olevat käteismaksujen ylärajat, tällaisen ylärajan toteutuskelpoisuus unionin tasolla ja tällaisen ylärajan vaikutukset euron asemaan laillisena maksuvälineenä.

(96) Komission olisi arvioitava myös tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien tunnistamiselle asetetun kynnysarvon madaltamisen kustannuksia, hyötyjä ja vaikutuksia, kun määräysvalta perustuu omistussuhteeseen. Tässä arvioinnissa olisi otettava huomioon erityisesti niissä jäsenvaltioissa tai kolmansissa maissa saadut kokemukset, joissa on käytössä matalampia kynnysarvoja.

(97) Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten johdonmukaisen soveltamisen varmistamiseksi komissiolle olisi siirrettävä valta täydentää tätä asetusta hyväksymällä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, jotka koskevat niiden kolmansien maiden määrittämistä, joihin liittyy suurempia riskejä, joiden järjestelmät eivät vastaa vaatimuksia tai joista aiheutuu uhka unionin rahoitusjärjestelmälle, ja yhdenmukaistettujen ja oikeasuhteisten tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden ja tarvittaessa riskiä lieventävien toimenpiteiden määrittelemistä sekä myös teknisiä sääntelystandardeja, joissa säädetään konsernin laajuisia toimintaperiaatteita, valvontatoimenpiteitä ja menettelytapoja koskevista vähimmäisvaatimuksista ja edellytyksistä, joiden täyttyessä organisaatioiden, joilla on yhteinen omistus, yhteinen johto tai yhteinen vaatimustenmukaisuuden valvonta, on sovellettava konsernin laajuisia toimintaperiaatteita, valvontatoimenpiteitä ja menettelytapoja, toimista, joita konsernin on toteutettava, jos kolmannen maan lainsäädäntö estää konsernin laajuisten toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen sekä valvonnassa sovellettavien toimenpiteiden noudattamisen, aloista ja liiketoimista, joihin sovelletaan matalampia asiakkaan tuntemisvelvollisuuteen liittyviä kynnysarvoja sekä asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden toteuttamiseen tarvittavista tiedoista. On erityisen tärkeää, että komissio toteuttaa asiaa valmistellessaan asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa[19] vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla

[19] EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa delegoituja säädöksiä valmistellaan.

(98) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa niiden *express trust* -järjestelyjen kaltaisten oikeudellisten järjestelyjen määrittämiseksi, joihin sovelletaan jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä, sekä sellaisten teknisten täytäntöönpanostandardien antamiseksi, joissa täsmennetään, missä muodossa epäilyttävistä liiketoimista ilmoitetaan. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011[20] mukaisesti.

(99) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan perusoikeuskirjassa tunnustettuja periaatteita, erityisesti oikeutta yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen (7 artikla), oikeutta henkilötietojen suojaan (8 artikla) ja elinkeinovapautta (16 artikla).

(100) Perusoikeuskirjan 21 artiklassa kielletään kaikenlainen syrjintä, ja ilmoitusvelvollisten olisi sen mukaisesti toteutettava asiakkaan tuntemisvelvollisuuden yhteydessä tehtävät riskiarviot syrjimättömästi.

(101) Laatiessaan kertomusta, jossa arvioidaan tämän asetuksen täytäntöönpanoa, komission olisi otettava asianmukaisesti huomioon perusoikeuskirjassa tunnustettujen perusoikeuksien ja periaatteiden kunnioittaminen.

(102) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta eli unionin rahoitusjärjestelmän käytön estämistä rahanpesuun ja terrorismin rahoittamiseen, vaan se voidaan toiminnan laajuuden tai vaikutusten takia toteuttaa paremmin unionin tasolla, joten unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Kyseisessä artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

(103) Euroopan tietosuojavaltuutettua on kuultu asetuksen (EU) N:o 2018/1725 42 artiklan mukaisesti, [ja hän on antanut lausunnon ...[21],]

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 jakso

Kohde ja määritelmät

1 artikla

Kohde

Tässä asetuksessa vahvistetaan säännöt, jotka koskevat seuraavia:

a) toimenpiteet, joita ilmoitusvelvollisten on toteutettava rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämiseksi;

---

[20] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

[21] EUVL C , , s. .

b) oikeushenkilöille ja oikeudellisille järjestelyille asetettavat tosiasiallisen omistajuuden ja edunsaajuuden läpinäkyvyyttä koskevat vaatimukset;

c) haltijainstrumenttien väärinkäytön vähentämistä koskevat toimenpiteet.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

(1) ’rahanpesulla’ direktiivin (EU) 2018/1673 3 artiklan 1 ja 5 kohdan mukaista toimintaa, mukaan lukien avunanto ja yllytys tällaiseen toimintaan sekä tällaisen toiminnan yritys, riippumatta siitä, ovatko rahanpesun kohteena olevat varat peräisin jäsenvaltion alueella vai kolmannessa maassa toteutetusta toiminnasta. Tietoisuus, tahallisuus tai tarkoitus, jota toiminnan tunnusmerkistössä edellytetään, voidaan todeta objektiivisten tosiseikkojen perusteella;

(2) ’terrorismin rahoituksella’ direktiivin (EU) 2017/541 11 artiklan mukaista toimintaa, mukaan lukien avunanto ja yllytys tällaiseen toimintaan sekä tällaisen toiminnan yritys, riippumatta siitä, toteutetaanko se jäsenvaltion alueella vai kolmannessa maassa. Tietoisuus, tahallisuus tai tarkoitus, jota toiminnan tunnusmerkistössä edellytetään, voidaan todeta objektiivisten tosiseikkojen perusteella;

(3) ’rikollisella toiminnalla’ direktiivin (EU) 2018/1673 2 artiklan 1 kohdassa määriteltyä rikollista toimintaa sekä direktiivin (EU) 2017/1371 3 artiklan 2 kohdassa määriteltyä unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavaa petosta, 4 artiklan 2 kohdassa määriteltyä lahjuksen ottamista ja lahjuksen antamista sekä 4 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa määriteltyä varojen väärinkäyttöä;

(4) ’varoilla’ direktiivin (EU) 2018/1673 2 artiklan 2 kohdassa määriteltyjä varoja;

(5) ’luottolaitoksella’ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) No 575/2013[22] 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdassa määriteltyä unionissa sijaitsevaa luottolaitosta, mukaan lukien sen kyseisen asetuksen 4 artiklan 1 kohdan 17 alakohdassa määritellyt unionissa sijaitsevat sivuliikkeet, riippumatta siitä, sijaitseeko niiden päätoimipaikka unionin alueella vai kolmannessa maassa;

(6) ’finanssilaitoksella’

a) yritystä, joka ei ole luottolaitos eikä sijoituspalveluyritys ja joka harjoittaa yhtä tai useampaa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU[23] liitteessä I olevassa 2–12 kohdassa sekä 14 ja 15 kohdassa lueteltua toimintaa, valuutanvaihtotoimistojen toiminta mukaan lukien, tai jonka pääasiallisena toimintana on hankkia omistusosuuksia, mukaan lukien rahoitusalan holdingyhtiöt sekä rahoitusalan sekaholdingyhtiöt;

[22] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 575/2013, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 1).

[23] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 338).

b) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/138/EY[24] 13 artiklan 1 kohdassa määriteltyä vakuutusyritystä, siltä osin kuin se harjoittaa kyseisen direktiivin soveltamisalaan kuuluvaa henkivakuutustoimintaa tai muuta sijoitusvakuutustoimintaa, mukaan lukien direktiivin 2009/138/EY 212 artiklan 1 kohdan f ja g alakohdassa määritellyt vakuutushallintayhtiöt ja sen g alakohdassa määritellyt sekavakuutushallintayhtiöt;

c) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/97[25] 2 artiklan 1 kohdan 3 alakohdassa määriteltyä vakuutusedustajaa, jos tämä tarjoaa henkivakuutuspalveluja ja muita sijoituksiin liittyviä palveluja;

d) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU[26] 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdassa määriteltyä sijoituspalveluyritystä;

e) yhteissijoitusyritystä, erityisesti

i) unionissa yhteissijoitusyrityksen osuuksia ostettavaksi asettavaa yritystä, joka on direktiivin 2009/65/EY 1 artiklan 2 kohdassa määritelty siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittava yritys tai sen rahastoyhtiö, joka määritellään kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa, tai kyseisen direktiivin mukaisesti toimiluvan saanut sijoituspalveluyritys, joka ei ole nimennyt rahastoyhtiötä;

ii) direktiivin 2011/61/EU 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määriteltyä vaihtoehtoista sijoitusrahastoa ja kyseisen direktiivin 4 artiklan 1 kohdan b alakohdassa määriteltyä vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajaa, jotka kuuluvat kyseisen direktiivin 2 artiklassa säädettyyn direktiivin soveltamisalaan;

f) a–e alakohdassa määriteltyjen finanssilaitosten unionissa sijaitsevia sivuliikkeitä, riippumatta siitä, sijaitseeko finanssilaitoksen kotipaikka jäsenvaltiossa vai kolmannessa maassa;

(7) ’trusti- tai yrityspalvelujen tarjoajalla’ henkilöä, joka liiketoimintanaan tarjoaa kolmansille osapuolille jotakin seuraavista palveluista:

a) yhtiöiden tai muiden oikeushenkilöiden perustaminen;

b) toimiminen tai toisen henkilön järjestäminen toimimaan johtajana tai yhtiöoikeudellisesti vastuullisena henkilönä (company secretary) yhtiössä, yhtiökumppanina henkilöyhtiössä tai samankaltaisessa asemassa muussa oikeushenkilössä;

c) kotipaikan, yritys- tai postiosoitteen taikka hallinnollisen osoitteen taikka muiden vastaavien palvelujen tarjoaminen yhtiölle, henkilöyhtiölle tai muulle oikeushenkilölle tai oikeudelliselle järjestelylle;

---

[24] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/138/EY, annettu 25 päivänä marraskuuta 2009, vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) (EUVL L 335, 17.12.2009, s. 1).

[25] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/97, annettu 20 päivänä tammikuuta 2016, vakuutusten tarjoamisesta (uudelleenlaadittu) (EUVL L 26, 2.2.2016, s. 19).

[26] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta (uudelleenlaadittu) (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 349).

d) toimiminen tai toisen henkilön järjestäminen toimimaan *express trust* -järjestelyn omaisuudenhoitajana tai vastaavan tehtävän hoitaminen oikeusmuodoltaan samankaltaisessa oikeudellisessa järjestelyssä;

e) toimiminen tai toisen henkilön järjestäminen toimimaan nimellisenä osakkeenomistajana toisen henkilön puolesta;

(8) ’rahapelipalveluilla’ palveluja, joihin liittyy sellaisen panoksen asettaminen rahapeleissä, jolla on rahallista arvoa, mukaan luettuina rahapelit, joissa taidolla on osuutensa, kuten arpajaiset, kasinopelit, pokeripelit ja vedonlyöntitoiminta, ja joita tarjotaan fyysisessä paikassa tai millä tahansa keinoin etäpalveluina, sähköisessä muodossa tai muun viestintää helpottavan tekniikan avulla ja palvelujen vastaanottajan henkilökohtaisesta pyynnöstä;

(9) ’asuntoluottojen tarjoajalla’ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/17/EU[27] 4 artiklan 2 alakohdassa määriteltyä luotonantajaa;

(10) ’asuntoluottojen välittäjällä’ direktiivin 2014/17/EU 4 artiklan 5 kohdassa määriteltyä luotonvälittäjää;

(11) ’kulutusluottojen tarjoajalla’ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/48/EY[28] 3 artiklan b alakohdassa määriteltyä luotonantajaa;

(12) ’kulutusluottojen välittäjällä’ direktiivin 2008/48/EY 3 artiklan f alakohdassa määriteltyä luotonvälittäjää;

(13) ’kryptovaroilla’ asetuksen *[lisää viite – ehdotus asetukseksi kryptovarojen markkinoista ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta, COM(2020)593 final]* 3 artiklan 1 kohdan 2 alakohdassa määriteltyjä kryptovaroja, lukuun ottamatta kyseisen asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa lueteltuihin ryhmiin kuuluvia tai niitä, joita ei muutoin katsota varoiksi;

(14) ’kryptovarapalvelun tarjoajalla’ asetuksen *[lisää viite – ehdotus asetukseksi kryptovarojen markkinoista ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta, COM(2020)593 final]* 3 artiklan 1 kohdan 8 alakohdassa määriteltyä kryptovarapalvelun tarjoajaa, joka suorittaa yhtä tai useampaa kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 9 kohdassa määriteltyä kryptovarapalvelua;

(15) ’sähköisellä rahalla’ direktiivin 2009/110/EY[29] 2 artiklan 2 alakohdassa määriteltyä sähköistä rahaa, lukuun ottamatta kyseisen direktiivin 1 artiklan 4 ja 5 kohdassa tarkoitettua rahallista arvoa;

(16) ’liikesuhteella’ liiketoiminnallista, ammatillista tai kaupallista suhdetta, joka on yhteydessä ilmoitusvelvollisen ammatilliseen toimintaan ja jonka otaksutaan yhteydenottohetkellä olevan pysyvä, mukaan lukien liikesuhteet, joissa ilmoitusvelvollista pyydetään perustamaan yritys tai trusti asiakastaan varten

---

27 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/17/EU, annettu 4 päivänä helmikuuta 2014, kuluttajille tarkoitetuista kiinteää asunto-omaisuutta koskevista luottosopimuksista ja direktiivien 2008/48/EY ja 2013/36/EU sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 60, 28.2.2014, s. 34).

28 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/48/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2008, kulutusluottosopimuksista ja neuvoston direktiivin 87/102/ETY kumoamisesta (EUVL L 133, 22.5.2008, s. 66).

29 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/110/EY, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitosten liiketoiminnan aloittamisesta, harjoittamisesta ja toiminnan vakauden valvonnasta, direktiivien 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2000/46/EY kumoamisesta (EUVL L 267, 10.10.2009, s. 7).

riippumatta siitä, onko yrityksen tai trustin perustaminen ainoa kyseiselle asiakkaalle suoritettu liiketoimi;

(17) ’toisiinsa kytköksissä olevilla liiketoimilla’ kahta tai useampaa liiketoimea, joilla on täsmälleen samanlainen tai samankaltainen alkuperä ja päämäärä tietyllä ajanjaksolla;

(18) ’kolmannella maalla’ lainkäyttöaluetta, riippumatonta valtiota tai autonomista aluetta, joka ei ole osa Euroopan unionia ja jolla on oma rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntalainsäädäntönsä tai sen täytäntöönpanosäännöstö;

(19) ’kirjeenvaihtajasuhteella’

a) toimintaa, jossa yksi luottolaitos kirjeenvaihtajana tarjoaa vastapuolena olevalle toiselle luottolaitokselle pankkipalveluja, kuten käyttötilin tai muun passiivatilin ja siihen liittyviä palveluja, kuten kassanhallintaa, kansainvälistä varainsiirtoa, sekkien lunastusta, maksujenvälitystilejä ja valuutanvaihtopalveluja;

b) luottolaitosten välisiä, finanssilaitosten välisiä sekä luotto- ja finanssilaitosten välisiä suhteita, muun muassa suhteita, joissa kirjeenvaihtajalaitos tarjoaa vastapuolena olevalle laitokselle samankaltaisia palveluja, ja suhteita, jotka on perustettu arvopaperikauppaa tai varainsiirtoa varten;

(20) ’pöytälaatikkopankilla’ luotto- tai finanssilaitosta taikka niiden toimintaa vastaavaa toimintaa harjoittavaa laitosta, joka on perustettu sellaisella lainkäyttöalueella, jolla sillä ei ole fyysistä toimipaikkaa eikä todellista johtoa, ja joka ei ole sidoksissa säänneltyyn finanssiryhmään;

(21) ’oikeushenkilötunnuksella’ oikeushenkilölle annettavaa ISO 17442 -standardin mukaista oikeushenkilökohtaista aakkosnumeerista viitekoodia;

(22) ’tosiasiallisella omistajalla ja edunsaajalla’ luonnollista henkilöä, joka viime kädessä omistaa oikeushenkilön, *express trust* -järjestelyn tai muun samankaltaisen oikeudellisen järjestelyn tai käyttää siinä määräysvaltaa, sekä luonnollista henkilöä, jonka puolesta tai lukuun liiketoimi suoritetaan tai toimintaa harjoitetaan;

(23) ’oikeudellisella järjestelyllä’ *express trust* -järjestelyä tai rakenteeltaan tai toiminnaltaan *express trust* -järjestelyn kaltaista järjestelyä, mukaan lukien *fiducie*-järjestelyt ja tietyntyyppiset *Treuhand*- ja *fideicomiso*-järjestelyt;

(24) ’muodollisella nimellisellä järjestelyllä’ nimitetyn ja nimittäjän välistä sopimusta tai oikeudelliselta painoarvoltaan sopimusta vastaavaa muodollista järjestelyä, jossa nimittäjä on oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö, joka ohjeistaa nimitetyn toimimaan puolestaan tietyin valtuuksin, myös johtajana tai osakkaana, ja nimitetty on oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö, jonka nimittäjä on ohjeistanut toimimaan puolestaan;

(25) ’poliittisesti vaikutusvaltaisella henkilöllä’ luonnollista henkilöä, joka toimii tai on toiminut seuraavissa merkittävissä julkisissa tehtävissä:

a) jäsenvaltiossa:

i) valtionpäämiehet, hallitusten päämiehet, ministerit sekä vara- ja apulaisministerit;

ii) parlamenttien ja niiden kaltaisten lainsäädäntöelinten jäsenet;

iii) poliittisten puolueiden johtoelinten jäsenet;

iv) korkeimpien oikeuksien, perustuslakituomioistuinten tai muiden sellaisten korkean tason lainkäyttöelinten jäsenet, joiden päätöksiin ei voida hakea muutosta, poikkeustapauksia lukuun ottamatta;

v) tilintarkastustuomioistuinten tai keskuspankkien johtokuntien jäsenet;

vi) suurlähettiläät, asiainhoitajat sekä puolustusvoimien korkea-arvoiset upseerit;

vii) valtion omistamien yritysten hallinto-, johto- tai valvontaelinten jäsenet;

b) kansainvälisessä järjestössä:

i) kansainvälisen järjestön ylin johtaja, hänen sijaisensa ja johtokunnan tai vastaavan jäsenet;

ii) jäsenvaltion tai unionin edustajat;

c) unionin tasolla:

i) edellä a alakohdan i, ii, iv, v ja vi luetelmakohdassa lueteltuja tehtäviä vastaavien tehtävien hoitajat unionin toimielimissä ja elimissä;

d) kolmannessa maassa:

i) edellä a alakohdassa lueteltuja tehtäviä vastaavien tehtävien hoitajat;

(26) ’perheenjäsenillä’

a) puolisoa, avopuolisoa ja rekisteröidyn parisuhteen tai vastaavan järjestelyn osapuolta;

b) lapsia sekä lasten puolisoa, aviopuolisoa tai rekisteröidyn parisuhteen tai vastaavan järjestelyn osapuolta;

c) vanhempia;

(27) ’läheisiksi yhtiökumppaneiksi tiedetyillä henkilöillä’

a) luonnollisia henkilöitä, joiden tiedetään olevan oikeushenkilöiden tai oikeudellisten järjestelyjen tosiasiallisia yhteisomistajia ja edunsaajia tai joilla tiedetään olevan mikä tahansa muu läheinen liikesuhde poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön kanssa;

b) luonnollisia henkilöitä, jotka ovat sellaisen oikeushenkilön tai oikeudellisen järjestelyn tosiasiallisia yksinomistajia ja edunsaajia, josta tiedetään, että se on perustettu poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön tosiasialliseksi hyödyksi;

(28) ’ylemmällä johdolla’ hallituksen jäsenten tai, jos hallitusta ei ole, vastaavan hallintoelimen jäsenten lisäksi muuta toimihenkilöä tai työntekijää, jolla on riittävästi tietoa laitokseen kohdistuvasta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskistä sekä riittävästi toimivaltaa tehdä siihen kohdistuvaan riskiin vaikuttavia päätöksiä;

(29) ’konsernilla’ yritysten ryhmää, johon kuuluvat emoyritys, sen tytäryritykset ja yritykset, joissa emoyrityksellä tai sen tytäryrityksillä on omistusosuus, sekä yrityksiä, jotka ovat yhteydessä toisiinsa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU[30] 22 artiklassa tarkoitetulla tavalla;

[30] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/34/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, tietyntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta (EUVL L 182, 29.6.2013, s. 1).

(30) ’käteisvaroilla’ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1672[31] 2 artiklan 1 kohdan c–f alakohdassa määriteltyjä valuuttaa, siirtokelpoisia haltijamaksuvälineitä, erittäin likvidinä arvon säilyttäjänä käytettäviä hyödykkeitä ja ennalta maksettuja kortteja;

(31) ’toimivaltaisella viranomaisella’

a) rahanpesun selvittelykeskusta;

b) jäljempänä 33 alakohdassa määriteltyä valvontaviranomaista;

c) viranomaista, jonka tehtävänä on rahanpesun, sen esirikosten tai terrorismin rahoituksen tutkiminen tai näihin liittyvä syytteeseenpano tai jonka tehtävänä on rikoksella saatujen varojen jäljittäminen, takavarikointi tai jäädyttäminen ja menetetyksi tuomitseminen;

d) viranomaista, jolle on osoitettu rahanpesun tai terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia velvollisuuksia;

(32) ’valvojalla’ elintä, jonka tehtäväksi on annettu varmistaa, että ilmoitusvelvolliset noudattavat tämän asetuksen vaatimuksia, ja rahanpesuntorjuntaviranomaista sen hoitaessa asetuksen *[lisää viite – ehdotus rahanpesuntorjuntaviranomaisen perustamisesta, COM(2021) 421 final]* 5 artiklan 2 kohdassa sille annettuja tehtäviä;

(33) ’valvontaviranomaisella’ valvojaa, joka on julkinen elin, tai viranomaista, joka valvoo itsesääntelyelimiä näiden hoitaessa valvontatehtäviä direktiivin *[lisää viite – ehdotus kuudenneksi rahanpesuntorjuntadirektiiviksi, COM(2021) 423 final]* 29 artiklan mukaisesti;

(34) ’itsesääntelyelimellä’ elintä, joka edustaa ammatinharjoittajia ja sääntelee heidän toimintaansa, suorittaa tiettyjä valvonta- tai seurantatehtäviä ja varmistaa ammatinharjoittajia koskevien sääntöjen noudattamisen;

(35) ’kohdennetuilla talouspakotteilla’ sekä varojen jäädyttämistä että kieltoja antaa suoraan tai välillisesti varoja käyttöön nimettyjen henkilöiden ja yhteisöjen hyväksi Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 29 artiklan perusteella annettujen neuvoston päätösten sekä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 215 artiklan perusteella annettujen neuvoston asetusten nojalla;

(36) ’joukkotuhoaseiden leviämisen rahoittamiseen liittyvillä kohdennetuilla talouspakotteilla’ 35 alakohdassa tarkoitettuja kohdennettuja talouspakotteita, jotka on määrätty neuvoston päätöksen (YUTP) 2016/849 ja neuvoston päätöksen 2010/413/YUTP sekä neuvoston asetuksen (EU) 2017/1509 ja neuvoston asetuksen (EU) 267/2012 mukaisesti.

2 jakso

Soveltamisala

3 artikla

Ilmoitusvelvolliset

Tätä asetusta sovellettaessa seuraavat yhteisöt katsotaan ilmoitusvelvollisiksi:

[31] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1672, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, unioniin saapuvien tai sieltä poistuvien käteisvarojen valvonnasta ja asetuksen (EY) N:o 1889/2005 kumoamisesta (EUVL L 284, 12.11.2018, s. 6).

1) luottolaitokset;

2) finanssilaitokset;

3) seuraavat luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt näiden harjoittaessa ammattitoimintaa:

a) tilintarkastajat, ulkopuoliset kirjanpitäjät ja veroneuvojat sekä kaikki muut luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt, jotka antavat joko suoraan tai muiden henkilöiden, joihin kyseinen toinen henkilö on etuyhteydessä, välityksellä aineellista apua, tukea tai neuvontaa veroasioissa pääasiallisena elinkeino- tai ammattitoimintana;

b) notaarit ja muut itsenäiset lakimiesammattien harjoittajat, jos nämä joko toimivat asiakkaansa puolesta tai lukuun taloudelliseen toimintaan tai kiinteään omaisuuteen liittyvissä liiketoimissa taikka osallistuvat asiakkaansa puolesta jonkin seuraavassa luetellun liiketoimen suunnitteluun tai suorittamiseen:

i) kiinteistöjen tai liiketoimintayksikköjen ostaminen ja myynti,

ii) asiakkaan rahavarojen, arvopaperien tai muiden varojen hoitaminen,

iii) pankki-, säästö- tai arvo-osuustilien avaaminen tai hoitaminen,

iv) yhtiöiden perustamista, toimintaa tai hallinnointia varten tarvittavien varojen järjestely,

v) trustien, yhtiöiden, säätiöiden tai vastaavien rakenteiden perustaminen tai johtaminen taikka niiden toiminnasta vastaaminen;

c) trusti- tai yrityspalvelujen tarjoajat;

d) kiinteistönvälittäjät, myös toimiessaan välittäjinä kiinteän omaisuuden vuokrauksessa, mutta ainoastaan liiketoimissa, joiden osalta kuukausivuokra on vähintään 10 000 euroa tai vastaava määrä kansallisena valuuttana;

e) jalometalli- ja jalokivikauppaa käyvät henkilöt;

f) rahapelipalvelujen tarjoajat;

g) kryptovarapalvelun tarjoajat;

h) joukkorahoituspalvelujen tarjoajat, joista ei säädetä asetuksessa (EU) 2020/1503;

i) taideteosten kauppaa käyvät tai siinä välittäjinä toimivat henkilöt, myös silloin, kun tätä tekevät taidegalleriat ja huutokauppakamarit, kun liiketoimen ja toisiinsa kytköksissä olevien liiketoimien arvo on vähintään 10 000 euroa tai vastaava määrä kansallisena valuuttana;

j) taideteoksia säilyttävät taikka taideteosten kauppaa käyvät tai siinä välittäjinä toimivat henkilöt silloin, kun tätä tehdään vapaa-alueilla ja tullivarastoissa, kun liiketoimen ja toisiinsa kytköksissä olevien liiketoimien arvo on vähintään 10 000 euroa tai vastaava määrä kansallisena valuuttana;

k) asunto- ja kulutusluottojen antajat, jotka eivät ole 2 artiklan 5 kohdassa määriteltyjä luottolaitoksia eivätkä 2 artiklan 6 kohdassa määriteltyjä finanssilaitoksia, sekä asunto- ja kulutusluottojen välittäjät;

l) sijoittamiseen perustuvia oleskeluoikeusjärjestelyjä välittävät toimijat, joilla on lupa edustaa sellaisia kolmansien maiden kansalaisia tai tarjota välityspalveluja sellaisille kolmansien maiden kansalaisille, jotka pyrkivät saamaan oleskeluoikeuden

jäsenvaltiossa jonkinlaisen sijoituksen vastineena, mukaan lukien pääomansiirto, kiinteistön osto tai vuokraus, valtion velkakirjoihin sijoittaminen, yhtiöön sijoittaminen, lahjoitus yleistä etua edistävään toimintaan tai rahoitusosuus valtion talousarviossa.

4 artikla

Tiettyjä rahanpelipalvelujen tarjoajia koskevat poikkeukset

1. Jäsenvaltiot voivat päättää sulkea rahapelipalvelujen tarjoajat, lukuun ottamatta kasinoita, kokonaan tai osittain tässä asetuksessa säädettyjen vaatimusten soveltamisalan ulkopuolelle näiden palvelujen luonteesta ja, soveltuvin osin, toiminnan laajuudesta johtuvan todistetun alhaisen riskin perusteella.

2. Sovellettaessa 1 kohtaa jäsenvaltioiden on tehtävä rahapelipalveluista riskiarvio, jossa tarkastellaan

   a) rahapelipalveluihin liittyviä rahanpesulle ja terrorismin rahoitukselle altistavia tekijöitä ja riskiä lieventäviä tekijöitä;

   b) maksutapahtumien suuruuteen ja käytettyihin maksutapoihin liittyviä riskejä;

   c) maantieteellistä aluetta, jossa rahapelipalvelua hallinnoidaan.

   Tällaista riskiarviota tehdessään jäsenvaltioiden on otettava huomioon direktiivin *[lisää viite – ehdotus kuudenneksi rahanpesuntorjuntadirektiiviksi, COM(2021) 423 final]* 7 artiklassa tarkoitetussa komission laatimassa riskiarviossa tehdyt havainnot.

3. Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön riskiperusteiset valvontatoimet tai toteutettava muut riittävät toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei tämän artiklan mukaisia poikkeuksia käytetä väärin.

5 artikla

Tiettyä taloudellista toimintaa koskevat poikkeukset

1. Jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät, jäsenvaltiot voivat päättää, että henkilöt, jotka harjoittavat satunnaisesti tai hyvin rajallisesti direktiivin 2013/36/EU liitteessä I olevissa 2, 12, 14 ja 15 kohdassa lueteltua taloudellista toimintaa, jossa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riski on pieni, eivät kuulu tässä asetuksessa säädettyjen vaatimusten soveltamisalaan, lukuun ottamatta direktiivin (EU) 2015/2366 4 artiklan 22 alakohdassa määriteltyä rahansiirtotoimintaa harjoittavia henkilöitä:

   a) taloudellinen toiminta on vähäistä absoluuttisina lukuina;

   b) taloudellinen toiminta on vähäistä liiketoimien perusteella;

   c) taloudellinen toiminta ei ole tällaisten henkilöiden pääasiallista toimintaa;

   d) taloudellinen toiminta on oheistoimintaa, joka liittyy suoraan tällaisten henkilöiden pääasialliseen toimintaan;

   e) tällaisten henkilöiden pääasiallinen toiminta ei ole 3 artiklan 3 alakohdan a–d alakohdassa tai f alakohdassa tarkoitettua toimintaa;

   f) taloudellista toimintaa tarjotaan ainoastaan tällaisten henkilöiden pääasiallisen toiminnan asiakkaille eikä sitä tarjota yleisesti yleisölle.

2. Sovellettaessa 1 kohdan a alakohtaa jäsenvaltioiden on edellytettävä, että taloudellisen toiminnan kokonaisliikevaihto ei ylitä riittävän alhaalle asetettua

kynnysarvoa. Kynnysarvo on vahvistettava kansallisella tasolla taloudellisen toiminnan tyypin mukaan.

3. Sovellettaessa 1 kohdan b alakohtaa jäsenvaltioiden on sovellettava enimmäismääräksi asetettua kynnysarvoa asiakasta ja yksittäistä liiketoimea kohden riippumatta siitä, suoritetaanko liiketoimi yhdellä kertaa vai useina erillisinä suorituksina, jotka näyttävät olevan toisiinsa kytkeytyneitä. Enimmäismääräksi asetettu kynnysarvo on vahvistettava kansallisella tasolla taloudellisen toiminnan tyypin mukaan. Sen on oltava riittävän alhainen sen varmistamiseksi, että kyseisen tyyppiset liiketoimet ovat epäkäytännöllinen ja tehoton keino pestä rahaa tai rahoittaa terrorismia, eikä se saa olla korkeampi kuin 1 000 euroa tai vastaava määrä kansallisena valuuttana.

4. Sovellettaessa 1 kohdan c alakohtaa jäsenvaltioiden on edellytettävä, että taloudellisen toiminnan liikevaihto ei ylitä viittä prosenttia kyseisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön kokonaisliikevaihdosta.

5. Kun jäsenvaltiot arvioivat rahanpesun tai terrorismin rahoituksen riskiä tätä artiklaa sovellettaessa, niiden on kiinnitettävä erityistä huomiota kaikkeen taloudelliseen toimintaan, joka on luonteeltaan sellaista, että sen käyttöä tai väärinkäyttöä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen pidetään erityisen todennäköisenä.

6. Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön riskiperusteiset valvontatoimet tai toteutettava muut riittävät toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei tämän artiklan mukaisia poikkeuksia käytetä väärin.

6 artikla

Poikkeuksista ilmoittaminen etukäteen

1. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle viipymättä kaikista poikkeuksista, joita ne aikovat myöntää 4 ja 5 artiklan nojalla. Ilmoituksessa on esitettävä asiaankuuluvaan riskiarvoon perustuvat poikkeuksen perustelut.

2. Komissio toteuttaa kahden kuukauden kuluessa 1 kohdassa tarkoitetusta ilmoituksesta jommankumman seuraavista:

   a) se vahvistaa, että poikkeus voidaan myöntää;

   b) se toteaa perustellussa päätöksessä, ettei poikkeusta voida myöntää.

3. Vastaanotettuaan 2 kohdan a alakohdan mukaisen komission päätöksen jäsenvaltio voi tehdä päätöksen poikkeuksen myöntämisestä. Päätös on perusteltava. Jäsenvaltioiden on tarkasteltava tällaisia päätöksiä uudelleen säännöllisesti ja joka tapauksessa silloin, kun ne päivittävät direktiivin *[lisää viite – ehdotus kuudenneksi rahanpesuntorjuntadirektiiviksi, COM(2021) 423 final]* 8 artiklassa tarkoitetun kansallisen riskiarvionsa.

4. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle viimeistään *[kolmen kuukauden päästä tämän asetuksen soveltamispäivästä]* direktiivin (EU) 2015/489 2 artiklan 2 ja 3 kohdan nojalla myönnetyistä poikkeuksista, jotka ovat käytössä tämän asetuksen soveltamispäivänä.

5. Komissio julkaisee joka vuosi *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* luettelon tämän artiklan nojalla myönnetyistä poikkeuksista.

II LUKU

ILMOITUSVELVOLLISTEN SISÄISET TOIMINTAPERIAATTEET, VALVONTATOIMENPITEET JA MENETTELYTAVAT

1 JAKSO

Sisäiset menettelyt, riskien arviointi ja henkilöstö

7 artikla

Sisäisten toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen soveltamisala

1. Ilmoitusvelvollisilla on oltava käytössä toimintaperiaatteet, valvontatoimenpiteet ja menettelytavat tässä asetuksessa säädettyjen vaatimusten noudattamisen varmistamiseksi ja erityisesti, jotta

   a) lievennetään ja hallitaan tehokkaasti unionin, jäsenvaltion ja ilmoitusvelvollisen tasolla tunnistettuja rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskejä;

   b) kohdennettujen talouspakotteiden soveltamisvelvollisuuden lisäksi lievennetään ja hallitaan vaatimusten noudattamatta jättämisen sekä joukkotuhoaseiden leviämisen rahoittamiseen liittyvien kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen riskejä.

   Näiden toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen on oltava oikeassa suhteessa ilmoitusvelvollisen luonteeseen ja kokoon nähden.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin toimintaperiaatteisiin, valvontatoimenpiteisiin ja menettelytapoihin on kuuluttava

   a) sisäisten toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen kehittäminen, mukaan luettuina riskinhallintaa koskevat käytännöt, asiakkaan tuntemisvelvollisuus, raportointi, toisen ilmoitusvelvollisen käyttäminen ja tietojen säilyttäminen sekä näiden toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen, samoin kuin 55 artiklan nojalla toteutettavaan henkilötietojen käsittelyyn liittyvien toimintaperiaatteiden, noudattamisen valvonta ja hallinta;

   b) sisäisiä toimintaperiaatteita, valvontatoimenpiteitä ja menettelytapoja, joilla tunnistetaan, tutkitaan ja hallitaan liikesuhteita tai yksittäisiä liiketapahtumia, joihin liittyy suurempi tai pienempi rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riski;

   c) riippumaton tarkastustoiminto, jolla testataan a alakohdassa tarkoitetut sisäiset toimintaperiaatteet, valvontatoimenpiteet ja menettelytavat;

   d) henkilön hyvämaineisuuden tarkastaminen palvelukseenoton, tiettyihin tehtäviin ja toimiin osoittamisen sekä asiamiesten ja edustajien nimittämisen yhteydessä oikeassa suhteessa suoritettaviin tehtäviin ja toimiin liittyviin riskeihin nähden;

   e) ilmoitusvelvollisen sisäisiin toimintaperiaatteisiin, valvontatoimenpiteisiin ja menettelytapoihin liittyvä sisäinen tiedottaminen, asiamiehille ja edustajille tiedottaminen mukaan lukien;

   f) toimintaperiaatteet, joita sovelletaan annettaessa työntekijöille ja mahdollisille asiamiehille ja edustajille koulutusta toimenpiteistä, joita ilmoitusvelvollisella on käytössä tämän asetuksen vaatimusten noudattamiseksi.

Ensimmäisen alakohdan a–f alakohdassa esitetyt sisäiset toimintaperiaatteet, valvontatoimenpiteet ja menettelytavat on tallennettava kirjallisesti. Ylemmän johdon on hyväksyttävä kyseiset toimintaperiaatteet, valvontatoimenpiteet ja menettelytavat.

3. Ilmoitusvelvollisten on päivitettävä toimintaperiaatteita, valvontatoimenpiteitä ja menettelytapoja ja tehostettava niitä, jos puutteita havaitaan.

4. Rahanpesuntorjuntaviranomainen antaa viimeistään *[kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta]* ohjeet seikoista, jotka ilmoitusvelvollisten on otettava huomioon päättäessään sisäisten toimintaperiaatteidensa, valvontatoimenpiteidensä ja menettelytapojensa laajuudesta.

8 artikla

Riskinarviointi

1. Ilmoitusvelvollisten on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet, jotka ovat oikeassa suhteessa niiden luonteeseen ja kokoon nähden, niihin kohdistuvien rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskien sekä vaatimusten noudattamatta jättämisen ja joukkotuhoaseiden leviämisen rahoittamiseen liittyvien kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen riskien tunnistamiseksi ja arvioimiseksi ja otettava huomioon

   a) liitteessä I luetellut riskimuuttujat sekä liitteissä II ja III luetellut riskitekijät;

   b) direktiivin *[lisää viite – ehdotus kuudenneksi rahanpesuntorjuntadirektiiviksi, COM(2021) 423 final]* 7 artiklassa tarkoitetussa komission laatimassa ylikansallisessa riskiarviossa tehdyt havainnot;

   c) direktiivin *[lisää viite – ehdotus kuudenneksi rahanpesuntorjuntadirektiiviksi, COM(2021) 423 final]* 8 artiklassa tarkoitetussa jäsenvaltioiden laatimassa kansallisessa riskiarvioissa tehdyt havainnot.

2. Ilmoitusvelvollisen 1 kohdan mukaisesti laatima riskiarvio on dokumentoitava, pidettävä ajan tasalla ja asetettava valvojien saataville.

3. Valvojat voivat päättää, että yksittäisiä dokumentoituja riskiarvioita ei tarvita, jos tietylle alalle ominaisista erityisistä riskeistä vallitsee selkeä käsitys.

9 artikla

Vaatimustenmukaisuuden valvontaa koskevat tehtävät

1. Ilmoitusvelvollisten on nimitettävä yksi hallituksensa toimeenpanevista jäsenistä tai, jos sillä ei ole hallitusta, vastaavan hallintoelimen jäsenistä vastaamaan täytäntöönpanotoimenpiteistä, joilla tämän asetuksen noudattaminen varmistetaan, jäljempänä ’vaatimustenmukaisuudesta vastaava johtaja’. Jos ilmoitusvelvollisella ei ole hallintoelintä, olisi ylempään johtoon kuuluvan henkilön huolehdittava tästä tehtävästä.

2. Vaatimustenmukaisuudesta vastaava johtaja on vastuussa ilmoitusvelvollisen toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen täytäntöönpanosta sekä tällaisissa toimintaperiaatteissa, valvontatoimenpiteissä ja menettelytavoissa havaittuja merkittäviä tai vakavia puutteita koskevien tietojen vastaanottamisesta. Vaatimustenmukaisuudesta vastaavan johtajan on raportoitava näistä seikoista säännöllisesti hallitukselle tai vastaavalle hallintoelimelle. Emoyrityksessä kyseinen

henkilö vastaa myös konsernin laajuisten toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen valvonnasta.

3. Ilmoitusvelvollisilla on oltava hallituksen tai muun hallintoelimen nimittämä vaatimustenmukaisuudesta vastaava toimihenkilö, joka vastaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan liittyvien, ilmoitusvelvollisen käytössä olevien toimintaperiaatteiden päivittäisestä toteuttamisesta. Kyseisen henkilön tehtävänä on myös ilmoittaa epäilyttävistä liiketoimista rahanpesun selvittelykeskukselle 50 artiklan 6 kohdan nojalla.

   Jos ilmoitusvelvolliseen kohdistuu ylempää johtoa tai tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevia tarkastuksia direktiivin *[lisää viite – ehdotus kuudenneksi rahanpesuntorjuntadirektiiviksi, COM(2021) 423 final]* 6 artiklan tai muiden unionin säädösten nojalla, vaatimustenmukaisuudesta vastaavan toimihenkilön on tarkastettava kyseisten vaatimusten noudattaminen.

   Konserniin kuuluva ilmoitusvelvollinen voi nimittää vaatimustenmukaisuudesta vastaavaksi toimihenkilöksi henkilön, joka hoitaa kyseistä tehtävää toisessa samaan konserniin kuuluvassa ilmoitusvelvollisessa.

4. Ilmoitusvelvollisten on annettava vaatimustenmukaisuuden valvonnalle riittävästi resursseja, henkilöstö ja teknologia mukaan lukien, oikeassa suhteessa ilmoitusvelvollisen kokoon, luonteeseen ja riskeihin nähden, vaatimustenmukaisuuden valvontaa koskevien tehtävien hoitamiseksi, ja niiden on varmistettava, että kyseisistä tehtävistä vastaaville henkilöille annetaan valtuudet ehdottaa kaikkia tarvittavia toimenpiteitä ilmoitusvelvollisen sisäisten toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen tehokkuuden varmistamiseksi.

5. Vaatimustenmukaisuudesta vastaavan johtajan on toimitettava hallintoelimelle kerran vuodessa tai tarvittaessa useammin kertomus ilmoitusvelvollisen sisäisten toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen toteuttamisesta, ja hänen on pidettävä hallintoelin ajan tasalla mahdollisten uudelleentarkastelujen tuloksista. Hallintoelimen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet havaittujen puutteiden korjaamiseksi ajallaan.

6. Yksi ja sama luonnollinen henkilö voi huolehtia 1 ja 3 kohdassa tarkoitetuista tehtävistä, jos tämä on ilmoitusvelvollisen koon vuoksi perusteltua.

   Jos ilmoitusvelvollinen on luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jonka toimintaa harjoittaa vain yksi luonnollinen henkilö, kyseinen henkilö vastaa tässä artiklassa tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta.

10 artikla

Vaatimusten tunteminen

Ilmoitusvelvollisten on toteutettava toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että niiden työntekijät, joiden tehtävät sitä edellyttävät, sekä niiden asiamiehet ja edustajat tuntevat asetuksesta johtuvat vaatimukset ja ilmoitusvelvollisen käytössä olevat sisäiset toimintaperiaatteet, valvontatoimenpiteet ja menettelytavat, myös asetuksen soveltamiseksi tapahtuvan henkilötietojen käsittelyn osalta.

Ensimmäisessä kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin on kuuluttava työntekijöiden osallistuminen jatkuviin erityiskoulutusohjelmiin, jotka auttavat heitä tunnistamaan rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen mahdollisesti liittyvät toimet ja joissa heitä

ohjeistetaan, miten tällaisissa tapauksissa on toimittava. Tällaiset koulutusohjelmat on dokumentoitava asianmukaisesti.

11 artikla

Työntekijöiden luotettavuus

1. Kaikista ilmoitusvelvollisen työntekijöistä, joiden työtehtävät liittyvät ilmoitusvelvollisia koskevien, tämän asetuksen ja asetuksen *[lisää viite – ehdotus asetuksen (EU) 2015/847 uudelleenlaatimisesta, COM(2021) 423 final]* vaatimusten noudattamiseen, on tehtävä arviointi, jonka hyväksyy vaatimustenmukaisuudesta vastaava toimihenkilö ja jossa tutkitaan

   a) henkilökohtainen osaaminen, tietämys ja asiantuntemus, joita tehtävien tuloksellinen hoitaminen edellyttää;

   b) hyvä maine, vilpittömyys ja luotettavuus.

2. Työntekijöiden, joille on annettu tässä asetuksessa säädettyjen ilmoitusvelvollista koskevien vaatimusten noudattamiseen liittyviä työtehtäviä, on ilmoitettava vaatimustenmukaisuudesta vastaavalle toimihenkilölle kaikista läheisistä yksityisistä tai ammatillisista suhteista ilmoitusvelvollisen nykyisiin tai uusiin asiakkaisiin ja pidätyttävä kaikista tehtävistä, jotka liittyvät ilmoitusvelvollista koskevien vaatimusten täyttämiseen kyseisten asiakkaiden osalta.

3. Ilmoitusvelvollisilla on oltava käytössään asianmukaiset, ilmoitusvelvollisen luonteeseen ja kokoon nähden oikeasuhteiset menettelyt työntekijöitään tai vastaavassa asemassa olevia henkilöitä varten, jotta nämä voivat ilmoittaa tämän asetuksen rikkomisista sisäisesti erityisen riippumattoman ja nimettömän kanavan kautta.

   Ilmoitusvelvollisten on toteutettava toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että työntekijöitä, johtajia tai asiamiehiä, jotka ilmoittavat ensimmäisen kohdan mukaisesti rikkomisista, suojellaan vastatoimilta, syrjinnältä ja mahdolliselta muulta epäoikeudenmukaiselta kohtelulta.

4. Tätä artiklaa ei sovelleta ilmoitusvelvollisiin, jotka ovat yksinyrittäjiä.

12 artikla

Yksittäisten työntekijöiden asema

Jos 3 artiklan 3 alakohdassa lueteltuihin ammattiryhmiin kuuluva luonnollinen henkilö harjoittaa ammattitoimintaansa oikeushenkilön työntekijänä, tässä jaksossa säädettyjä vaatimuksia sovelletaan kyseiseen oikeushenkilöön eikä kyseiseen luonnolliseen henkilöön.

2 JAKSO

Konserneihin sovellettavat säännökset

13 artikla

Konsernin laajuiset vaatimukset

1. Emoyrityksen on varmistettava, että tämän luvun 1 jaksossa tarkoitettuja vaatimuksia, jotka koskevat sisäisiä menettelyjä, riskien arviointia ja henkilöstöä, sovelletaan kaikkiin konsernin sivuliikkeisiin ja tytäryrityksiin jäsenvaltioissa ja, jos konsernin emoyritys on sijoittautunut unioniin, kaikkiin konsernin sivuliikkeisiin ja

tytäryrityksiin kolmansissa maissa. Konsernin laajuisiin toimintaperiaatteisiin, valvontatoimenpiteisiin ja menettelytapoihin on sisällyttävä myös tietosuojaa koskevia toimintaperiaatteita sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan liittyvässä konsernin sisäisessä tietojenjaossa sovellettavia toimintaperiaatteita, valvontatoimenpiteitä ja menettelytapoja.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetussa tietojenjaossa sovellettavat toimintaperiaatteet, valvontatoimenpiteet ja menettelytavat velvoittavat konserniin kuuluvat ilmoitusvelvolliset vaihtamaan tietoja, kun se on olennaista rahanpesun ja terrorismin rahoituksen ehkäisemiseksi. Konsernin sisäisen tietojenjaon on koskettava erityisesti asiakkaan, sen tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien tai sen henkilön, jonka puolesta asiakas toimii, henkilöllisyyttä ja ominaispiirteitä, liikesuhteen luonnetta ja tarkoitusta sekä 50 artiklan nojalla rahanpesun selvittelykeskukselle ilmoitettuja epäilyjä, että varat ovat peräisin rikollisesta toiminnasta tai liittyvät terrorismin rahoitukseen, ellei rahanpesun selvittelykeskus toisin ohjeista.

   Konsernien on otettava käyttöön konsernin laajuisia toimintaperiaatteita, valvontatoimenpiteitä ja menettelytapoja sen varmistamiseksi, että ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetussa tietojenvaihdossa sovelletaan tietojen luottamuksellisuuteen, tietosuojaan ja tietojen käyttöön liittyviä suojatoimenpiteitä, myös tietojen paljastamisen estämiseksi.

3. Rahanpesuntorjuntaviranomainen laatii viimeistään *[kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta]* luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi ja toimittaa ne komission hyväksyttäviksi. Kyseisissä teknisten sääntelystandardien luonnoksissa täsmennetään konsernin laajuisia toimintaperiaatteita koskevat vähimmäisvaatimukset, konsernin sisäisen tiedonjaon vähimmäisvaatimukset mukaan lukien, sekä emoyrityksen , joka ei itse ole ilmoitusvelvollinen, asema ja vastuut sen varmistamisessa, että rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia vaatimuksia noudatetaan koko konsernissa, samoin kuin edellytykset, joiden täyttyessä tämän artiklan säännöksiä sovelletaan sellaisiin rakenteisiin kuuluviin yhteisöihin, joilla on yhteisomistus, yhteinen johto tai yhteinen vaatimustenmukaisuuden valvonta, mukaan lukien verkostot tai kumppanuudet.

4. Siirretään komissiolle valta täydentää tätä asetusta hyväksymällä tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitetut tekniset sääntelystandardit asetuksen *[lisää viite – ehdotus rahanpesuntorjuntaviranomaisen perustamisesta, COM(2021) 421 final]* 38–41 artiklan mukaisesti.

14 artikla

Kolmansissa maissa sijaitsevat sivuliikkeet ja tytäryritykset

1. Jos ilmoitusvelvollisen sivuliikkeet tai tytäryritykset sijaitsevat kolmansissa maissa, joissa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat vähimmäisvaatimukset ovat tässä asetuksessa säädettyjä löyhemmät, kyseisen ilmoitusvelvollisen on varmistettava, että kyseiset sivuliikkeet tai tytäryritykset täyttävät tässä asetuksessa säädetyt vaatimukset, tietosuojaa koskevat vaatimukset mukaan lukien, tai että ne täyttävät vastaavat vaatimukset.

2. Jos kolmannen maan lainsäädäntö ei salli tässä asetuksessa säädettyjen vaatimusten noudattamista, ilmoitusvelvollisten on toteutettava lisätoimenpiteitä sen varmistamiseksi, että kyseisessä kolmannessa maassa sijaitsevat sivuliikkeet ja tytäryritykset torjuvat tehokkaasti rahanpesun tai terrorismin rahoituksen riskin, ja

päätoimipaikan on ilmoitettava tästä kotijäsenvaltionsa valvojille. Jos kotijäsenvaltion valvojat pitävät lisätoimenpiteitä riittämättöminä, ne toteuttavat muita valvontatoimia esimerkiksi edellyttämällä, ettei konserni aloita mitään liikesuhdetta, että konserni lopettaa nykyiset liikesuhteet, ettei konserni suorita liiketoimia tai että konserni lakkauttaa toimintansa kyseisessä kolmannessa maassa.

3. Rahanpesuntorjuntaviranomainen laatii viimeistään *[kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta]* luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi ja toimittaa ne komission hyväksyttäviksi. Kyseisissä teknisten sääntelystandardien luonnoksissa täsmennetään, minkä tyyppisiä 2 kohdassa tarkoitetut lisätoimenpiteet ovat ja mitä vähimmäistoimia ilmoitusvelvollisten on toteutettava siinä tapauksessa, että kolmannen maan lainsäädännössä ei sallita 13 artiklassa edellytettyjen toimenpiteiden toteuttamista, ja mitä muita valvontatoimia tällöin edellytetään.

4. Siirretään komissiolle valta täydentää tätä asetusta hyväksymällä tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitetut tekniset sääntelystandardit asetuksen *[lisää viite – ehdotus rahanpesuntorjuntaviranomaisen perustamisesta, COM(2021) 421 final]* 38–41 artiklan mukaisesti.

III LUKU

ASIAKKAAN TUNTEMISVELVOLLISUUS

1 JAKSO

Yleiset säännökset

15 artikla

Asiakkaan tuntemisvelvollisuuden täyttäminen

1. Ilmoitusvelvollisten on sovellettava asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä seuraavissa tilanteissa:

   a) aloittaessaan liikesuhteen;

   b) osallistuessaan yksittäiseen liiketoimeen tai suorittaessaan yksittäisen liiketoimen, joka on suuruudeltaan vähintään 10 000 euroa tai vastaava määrä kansallisena valuuttana, riippumatta siitä, suoritetaanko liiketoimi yhdellä kertaa vai toisiinsa kytköksissä olevina liiketoimina, tai joka ylittää 5 kohdan nojalla säädetyn matalamman kynnysarvon;

   c) kun rahanpesua tai terrorismin rahoittamista on syytä epäillä, sovellettavista poikkeuksista, vapautuksista tai kynnysarvoista riippumatta;

   d) kun epäillään, että asiakkaasta aikaisemmin saadut tunnistetiedot eivät ole oikeita tai riittäviä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tilanteiden lisäksi luotto- ja finanssilaitosten sekä kryptovarapalvelun tarjoajien on sovellettava asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä joko aloittaessaan tai suorittaessaan yksittäisen liiketoimen, jossa on kyseessä asetuksen *[lisää viite – ehdotus asetuksen (EU) 2015/847 uudelleenlaatimisesta, COM(2021) 423 final]* 3 artiklan 9 alakohdassa määritelty varainsiirto tai kyseisen asetuksen 3 artiklan 10 alakohdassa määritelty kryptovarojen siirto, jonka määrä ylittää 1 000 euroa tai vastaavan määrän kansallisena valuuttana.

3. Rahapelipalvelujen tarjoajien on sovellettava asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä, jos voittoja nostettaessa, panosta asetettaessa taikka niissä

molemmissa suoritetaan joko yhtenä suorituksena tai toisiinsa kytköksissä olevina suorituksina yhteensä vähintään 2 000 euroa tai vastaava määrä kansallisena valuuttana.

4. Asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat toimenpiteet on toteutettava myös luottolaitosten kohdalla, valvojien valvonnassa, jos kyseessä on Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/59/EU[32] 32 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu laitos kaatuu tai todennäköisesti kaatuu tai jos kyseessä on Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/59/EU[33] 2 artiklan 1 kohdan 8 alakohdassa tarkoitettu tilanne, jossa talletuksia ei kyetä maksamaan. Valvojien on päätettävä tällaisten asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden perusteellisuus ja soveltamisala ottamalla huomioon luottolaitoksen erityiset olosuhteet.

5. Rahanpesuntorjuntaviranomainen laatii viimeistään *[kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta]* luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi ja toimittaa ne komission hyväksyttäviksi. Kyseisissä teknisten sääntelystandardien luonnoksissa täsmennetään

   a) ilmoitusvelvolliset, alat tai liiketoimet, joihin liittyy kohonnut rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riski ja joihin sovelletaan 1 kohdan b alakohdassa säädettyä matalampia kynnysarvoja;

   b) näihin liittyviä yksittäisiä liiketoimia koskevat kynnysarvot;

   c) toisiinsa kytköksissä olevien liiketoimien tunnistamiskriteerit.

   Rahanpesuntorjuntaviranomainen ottaa ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja teknisten sääntelystandardien luonnoksia laatiessaan asianmukaisesti huomioon seuraavat seikat:

   a) erityyppisten ilmoitusvelvollisten liiketoimintamalleihin väistämättä liittyvien riskien taso;

   b) direktiivin *[lisää viite – ehdotus kuudenneksi rahanpesuntorjuntadirektiiviksi, COM(2021) 423 final]* 7 artiklassa tarkoitettu komission laatima ylikansallinen riskiarvio.

6. Siirretään komissiolle valta täydentää tätä asetusta hyväksymällä tämän artiklan 5 kohdassa tarkoitetut tekniset sääntelystandardit asetuksen *[lisää viite – ehdotus rahanpesuntorjuntaviranomaisen perustamisesta, COM(2021) 421 final*] 38–41 artiklan mukaisesti.

16 artikla

Asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat toimenpiteet

1. Asiakkaan tuntemisvelvollisuuden täyttämiseksi ilmoitusvelvollisten on toteutettava seuraavat toimenpiteet:

---

[32] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/59/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä neuvoston direktiivin 82/891/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/24/EY, 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2005/56/EY, 2007/36/EY, 2011/35/EU, 2012/30/EU ja 2013/36/EU ja asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 190).

[33] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/49/EU, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, talletusten vakuusjärjestelmistä (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 149).

a) asiakkaan tunnistaminen ja tämän henkilöllisyyden todentaminen;

b) 42 ja 43 artiklassa tarkoitettu tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien tunnistaminen ja heidän henkilöllisyytensä todentaminen niin, että ilmoitusvelvollinen on vakuuttunut tietävänsä, kuka on tosiasiallinen omistaja ja edunsaaja, ja tuntevansa asiakkaan omistus- ja määräysvaltarakenteen;

c) liikesuhteen tarkoituksen ja aiotun luonteen arvioiminen ja tarvittaessa niitä koskevien tietojen hankkiminen;

d) liikesuhteen jatkuva seuranta, mukaan luettuna liiketoimien tarkastaminen koko liikesuhteen ajan sen varmistamiseksi, että suoritettavat liiketoimet ovat johdonmukaisia niiden tietojen kanssa, jotka ilmoitusvelvollisella on asiakkaasta, tämän liiketoiminnasta ja riskiprofiilista sekä tarvittaessa varojen alkuperästä.

Ensimmäisen alakohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä toteuttaessaan ilmoitusvelvollisten on lisäksi tarkastettava, että henkilöllä, joka väittää toimivansa asiakkaan puolesta, on tähän lupa, sekä tunnistettava kyseinen henkilö ja todennettava hänen henkilöllisyytensä 18 artiklan mukaisesti.

2. Ilmoitusvelvollisten on määritettävä 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden laajuus rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskien tapauskohtaisen analysoinnin perusteella asiakkaan sekä liikesuhteen tai yksittäisen liiketoimen erityispiirteet huomioon ottaen, ja niiden on otettava huomioon 8 artiklassa tarkoitettu ilmoitusvelvollisen tekemä riskiarvio sekä liitteessä I luetellut rahanpesun ja terrorismin rahoituksen muuttujat ja liitteissä II ja III luetellut riskitekijät.

Jos ilmoitusvelvolliset havaitsevat rahanpesun tai terrorismin rahoituksen riskin olevan suuri, niiden on toteutettava tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä tämän luvun 4 jakson mukaisesti. Jos tilanteeseen liittyvää riskiä pidetään vähäisenä, ilmoitusvelvolliset voivat soveltaa yksinkertaistettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä tämän luvun 3 jakson mukaisesti.

3. Rahanpesuntorjuntaviranomainen antaa viimeistään *[kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen soveltamispäivästä]* ohjeet riskimuuttujista ja riskitekijöistä, jotka ilmoitusvelvollisten on otettava huomioon aloittaessaan liikesuhteita tai suorittaessaan yksittäisiä liiketoimia.

4. Ilmoitusvelvollisten on kyettävä aina osoittamaan valvojilleen, että toteutetut toimenpiteet ovat tunnistettujen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskien kannalta asianmukaisia.

17 artikla

Kykenemättömyys noudattaa asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden toteuttamista koskevia vaatimuksia

1. Jos ilmoitusvelvollinen ei pysty toteuttamaan 16 artiklan 1 kohdassa säädettyjä asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä, sen on pidätyttävä liiketoimen suorittamisesta tai liikesuhteen aloittamisesta ja sen on lopetettava liikesuhde ja harkittava asiakkaaseen liittyvästä epäilyttävästä liiketoimesta ilmoittamista rahanpesun selvittelykeskukselle 50 artiklan nojalla.

Ensimmäistä alakohtaa ei saa soveltaa notaareihin, lakimiehiin ja muihin itsenäisiin lakimiesammatin harjoittajiin, tilintarkastajiin, ulkopuolisiin kirjanpitäjiin eikä veroneuvojiin silloin, kun nämä henkilöt selvittävät asiakkaansa oikeudellista asemaa taikka puolustavat tai edustavat kyseistä asiakasta oikeuskäsittelyssä tai sen yhteydessä, oikeuskäsittelyn käynnistämistä tai välttämistä koskeva neuvonta mukaan lukien.

2. Kun ilmoitusvelvolliset päättävät joko suostua liikesuhteeseen tai kieltäytyä siitä, niiden on pidettävä kirjaa asiakkaan tuntemisvelvollisuuden täyttämiseksi toteuttamistaan toimenpiteistä, mukaan lukien tehdyistä päätöksistä laaditut asiakirjat ja päätösten perusteena käytetyt asiakirjat. Ilmoitusvelvollisen hallussa olevia asiakirjoja ja tietoja on päivitettävä aina, kun asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä tarkastellaan uudelleen 21 artiklan nojalla.

18 artikla

Asiakkaan tunnistaminen ja asiakkaan henkilöllisyyden todentaminen

1. Lukuun ottamatta vähäriskisempiä tilanteita, joihin sovelletaan 3 jaksossa säädettyjä toimenpiteitä, ja riippumatta siitä, sovelletaanko 4 jaksossa säädettyjä suuririskisiin tilanteisiin tarkoitettuja lisätoimenpiteitä, ilmoitusvelvollisten on hankittava vähintään seuraavat tiedot asiakkaan ja asiakkaan puolesta toimivan henkilön tunnistamiseksi:

a) luonnollisen henkilön osalta:

i) etu- ja sukunimi;

ii) syntymäaika ja -paikka;

iii) kansalaisuus tai kansalaisuudet taikka tapauksen mukaan valtiottomuus, pakolaisasema tai toissijainen suojeluasema sekä kansallinen henkilöllisyystunnus, jos sellainen on;

iv) tavanomainen asuinpaikka tai, jos henkilöllä ei ole unionissa vakituista osoitetta, jossa hän laillisesti oleskelee, postiosoite, josta luonnollinen henkilö voidaan tavoittaa, sekä mahdollisuuksien mukaan ammatti tai työsuhde ja verotunniste;

b) oikeushenkilön osalta:

i) oikeushenkilön oikeudellinen muoto ja nimi;

ii) sääntömääräisen tai virallisen kotipaikan osoite ja päätoimipaikka, jos se on eri kuin kotipaikka, sekä perustamisvaltio;

iii) laillisten edustajien nimet sekä soveltuvin osin rekisteröintinumero, verotunniste ja oikeushenkilötunnus. Ilmoitusvelvollisten on myös tarkistettava edellisen tilikauden tilinpäätöstietojen tai muiden asiaankuuluvien tietojen perusteella, että oikeushenkilö on harjoittanut toimintaa;

c) *express trust* -järjestelyn omaisuudenhoitajan tai vastaavassa tehtävässä samankaltaisessa oikeudellisessa järjestelyssä toimivan henkilön osalta:

i) 44 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa sekä tämän kohdan b alakohdassa tarkoitetut tiedot kaikista tosiasiallisiksi omistajiksi ja edunsaajiksi tunnistetuista henkilöistä;

ii) omaisuudenhoitajan tai vastaavassa tehtävässä samankaltaisessa oikeudellisessa järjestelyssä toimivan henkilön asuinpaikan osoite, oikeudellista järjestelyä koskevat ja sitovat valtuudet sekä soveltuvin osin verotunniste ja oikeushenkilötunnus;

d) muiden kansallisen lainsäädännön mukaan oikeuskelpoisten organisaatioiden osalta:

i) nimi, sääntömääräisen kotipaikan tai vastaavan osoite;

ii) niiden henkilöiden nimet, joilla on valtuudet edustaa organisaatiota, sekä soveltuvin osin oikeudellinen muoto, verotunniste, rekisteritunnus, oikeushenkilötunnus ja perustamisasiakirja tai vastaava.

2. Oikeushenkilön tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan tunnistamista varten ilmoitusvelvollisten on kerättävä 44 artiklan 1 kohdan a alakohdassa mainitut tiedot sekä tämän artiklan 1 kohdan b alakohdassa mainitut tiedot.

Jos yhtäkään luonnollista henkilöä ei ole tunnistettu tosiasialliseksi omistajaksi ja edunsaajaksi, kun on käytetty kaikki mahdolliset ensimmäisen alakohdan mukaiset tunnistamiskeinot, tai jos jää epäily siitä, onko tunnistettu henkilö tosiasiallinen omistaja ja edunsaaja, ilmoitusvelvollisen on tunnistettava luonnolliset henkilöt, jotka kuuluvat yrityksen tai muun oikeushenkilön ylempään johtoon, ja todennettava heidän henkilöllisyytensä. Ilmoitusvelvollisen on pidettävä kirjaa kaikista toteutetuista toimista sekä tunnistamisessa kohdatuista vaikeuksista, joiden vuoksi sen on täytynyt turvautua ylempään johtoon kuuluvan henkilön tunnistamiseen.

3. Kun kyse on trustien tai muiden samankaltaisten oikeudellisten järjestelyjen edunsaajista, jotka nimetään erityisten ominaisuuksien tai erityisen luokan mukaan, ilmoitusvelvollisen on hankittava riittävästi tietoa kyseisestä edunsaajasta, jotta se pystyy selvittämään kyseisen edunsaajan henkilöllisyyden maksuajankohtana tai kun edunsaaja aikoo käyttää saavutettuja oikeuksiaan.

4. Ilmoitusvelvollisen on hankittava asiakkaan sekä tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan henkilöllisyyden todentamiseen tarvittavat tiedot ja asiakirjat jommallakummalla seuraavista keinoista:

a) henkilöllisyystodistuksen, passin tai vastaavan esittäminen sekä tietojen hankkiminen luotettavista ja riippumattomista lähteistä joko suoraan tai asiakkaan toimittamana;

b) asetuksessa (EU) N:o 910/2014 säädettyjen sähköisen tunnistamisen menetelmien ja niihin liittyvien luottamuspalvelujen käyttö.

Tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien tietojen todentamista varten ilmoitusvelvollisen on tutustuttava direktiivin [*lisää viite – ehdotus kuudenneksi rahanpesuntorjuntadirektiiviksi, COM(2021) 423 final*] 10 artiklassa tarkoitetuissa keskitetyissä rekistereissä oleviin tietoihin ja hankittava myös lisätietoja. Ilmoitusvelvollisen on määritettävä hankittavien lisätietojen laajuus ottamalla huomioon liiketoimesta tai liikesuhteesta sekä tosiasiallisesta omistajasta ja edunsaajasta aiheutuvat riskit.

19 artikla

Asiakkaan sekä tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan henkilöllisyyden todentamisen ajoitus

1. Asiakkaan sekä tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan henkilöllisyys on todennettava ennen liikesuhteen aloittamista tai yksittäisen liiketoimen suorittamista. Tätä velvoitetta ei sovelleta tämän luvun 3 jaksossa tarkoitetuissa tilanteissa, joihin liittyy vähäinen riski, sikäli kuin todentamisen lykkääminen myöhemmäksi on vähäisen riskin vuoksi perusteltua.

2. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, asiakkaan sekä tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan henkilöllisyyden todentaminen voidaan viedä päätökseen liikesuhdetta aloitettaessa, jos se on tarpeen tavanomaisen liiketoiminnan keskeytymisen välttämiseksi ja jos rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riski on vähäinen. Näissä tilanteissa kyseiset menettelyt on toteutettava ensimmäisen yhteydenoton jälkeen niin pian kuin se on käytännössä mahdollista.

3. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, luotto- tai finanssilaitos voi avata tilin, mukaan lukien tilit, joilla on mahdollista käydä kauppaa siirtokelpoisilla arvopapereilla, jos asiakas sellaista pyytää. Edellytyksenä on, että sovelletaan sopivia suojatoimia, joilla varmistetaan, että asiakas ei suorita liiketoimia tai että asiakkaan puolesta ei suoriteta liiketoimia, ennen kuin 16 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a ja b alakohdassa säädetyt asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat vaatimukset on kaikilta osin täytetty.

4. Jos ilmoitusvelvollinen aloittaa uuden liikesuhteen 42, 43 ja 48 artiklassa tarkoitetun oikeushenkilön, *express trust* -järjestelyn omaisuudenhoitajan tai vastaavassa tehtävässä samankaltaisessa oikeudellisessa järjestelyssä toimivan henkilön kanssa, jota koskee direktiivin *[lisää viite – ehdotus kuudenneksi rahanpesuntorjuntadirektiiviksi, COM(2021) 423 final]* 10 artiklassa tarkoitettu velvollisuus rekisteröidä tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevat tiedot, ilmoitusvelvollisen on hankittava todiste rekisteröinnistä tai rekisteriote.

20 artikla

Liikesuhteen tai yksittäisen liiketoimen tarkoituksen ja aiotun luonteen määrittäminen

Ennen liikesuhteen aloittamista tai yksittäisen liiketoimen suorittamista ilmoitusvelvollisen on hankittava vähintään seuraavat tiedot saadakseen käsityksen liikesuhteen tai liiketoimen tarkoituksesta ja aiotusta luonteesta:

a) suunnitellun tilin, liiketoimen tai liikesuhteen tarkoitus,

b) suunnitellun liiketoimen tai toiminnan arvioitu määrä ja taloudelliset perustelut,

c) varojen lähde,

d) varojen määränpää.

21 artikla

Liikesuhteen jatkuva seuranta ja asiakkaiden suorittamien liiketoimien seuranta

1. Ilmoitusvelvollisten on huolehdittava liikesuhteen jatkuvasta seurannasta, myös asiakkaan kyseisen liikesuhteen aikana suorittamien liiketoimien seurannasta, pystyäkseen valvomaan, että kyseiset liiketoimet vastaavat ilmoitusvelvollisen tietoja asiakkaasta, tämän liiketoiminnasta ja riskiprofiilista sekä tarvittaessa varojen alkuperästä, ja havaitsemaan liiketoimet, jotka on tutkittava tarkemmin 50 artiklan mukaisesti.

2. Ilmoitusvelvollisten on varmistettava 1 kohdassa tarkoitetun jatkuvan seurannan yhteydessä, että asiakasta koskevat asiaankuuluvat asiakirjat ja tiedot päivitetään.

Ensimmäisen alakohdan mukaisen asiakkaan tietojen päivittämisvälin on perustuttava liikesuhteesta aiheutuvaan riskiin. Asiakkaan tietojen päivittämisväli saa olla joka tapauksessa enintään viisi vuotta.

3. Ilmoitusvelvollisten on 2 kohdassa asetettujen vaatimusten lisäksi tarkasteltava uudelleen ja tarvittaessa päivitettävä asiakkaan tietoja, jos

a) asiakkaan olosuhteissa on tapahtunut olennainen muutos;

b) ilmoitusvelvollisella on oikeudellinen velvollisuus ottaa asiakkaaseen yhteyttä kalenterivuoden aikana tarkistaakseen mahdolliset tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevat asiaankuuluvat tiedot tai noudattaakseen neuvoston direktiiviä 2011/16/EU[34];

c) niiden tietoon tulee asiakkaaseen liittyvä olennainen tosiseikka.

4. Rahanpesuntorjuntaviranomainen antaa viimeistään *[kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta]* ohjeet liikesuhteen jatkuvasta seurannasta ja liikesuhteen yhteydessä suoritettujen liiketoimien seurannasta.

22 artikla

Tekniset sääntelystandardit asiakkaan tuntemisvelvollisuuden täyttämiseksi tarvittavista tiedoista

1. Rahanpesuntorjuntaviranomainen laatii viimeistään *[kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta]* luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi ja toimittaa ne komission hyväksyttäviksi. Kyseisissä teknisten sääntelystandardien luonnoksissa täsmennetään

a) ilmoitusvelvollisiin 16 artiklan nojalla sovellettavat vaatimukset sekä 18 ja 20 artiklan, 27 artiklan 1 kohdan ja 28 artiklan 4 kohdan nojalla tavanomaisen, yksinkertaistetun ja tiukennetun asiakkaan tuntemisvelvollisuuden täyttämiseksi kerättävät tiedot, mukaan lukien vähäisemmän riskin tilanteissa sovellettavat vähimmäisvaatimukset;

b) yksinkertaistettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat toimenpiteet, joita ilmoitusvelvolliset voivat soveltaa vähäisemmän riskin tilanteissa 27 artiklan 1 kohdan nojalla, mukaan lukien tiettyihin ilmoitusvelvollisten, tuotteiden ja palvelujen ryhmiin sovellettavat toimenpiteet, kun otetaan huomioon direktiivin *[lisää viite – ehdotus kuudenneksi rahanpesuntorjuntadirektiiviksi, COM(2021) 423 final]* 7 artiklassa tarkoitetussa komission laatimassa ylikansallisessa riskiarviossa tehdyt havainnot;

c) luotettavat ja riippumattomat tietolähteet, joita voidaan käyttää luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön tunnistamista koskevien tietojen todentamisessa 18 artiklan 4 kohtaa sovellettaessa;

d) luettelo attribuuteista, jotka 18 artiklan 4 kohdan b alakohdassa tarkoitetuissa sähköisen tunnistamisen menetelmissä ja niihin liittyvissä luottamuspalveluissa on oltava 16 artiklan a, b ja c alakohdassa säädettyjen vaatimusten

[34] Neuvoston direktiivi 2011/16/EU, annettu 15 päivänä helmikuuta 2011, hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta (EUVL L 64, 11.3.2011, s. 1).

täyttämiseksi tavanomaisen, yksinkertaistetun ja tiukennetun asiakkaan tuntemisvelvollisuuden yhteydessä.

2. Edellä 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen vaatimusten ja toimenpiteiden on perustuttava seuraaviin:

   a) tarjottuun palveluun olennaisesti liittyvä riski;

   b) liiketoimen luonne, määrä ja toistuminen;

   c) liikesuhteen tai yksittäisen liiketoimen hoitamisessa käytetyt kanavat.

3. Rahanpesuntorjuntaviranomainen tarkastelee teknisiä sääntelystandardeja säännöllisin väliajoin uudelleen ja tarvittaessa laatii ja toimittaa komissiolle luonnoksen kyseisten standardien päivittämiseksi muun muassa innovoinnin ja teknologian kehityksen huomioon ottamiseksi.

4. Siirretään komissiolle valta täydentää tätä asetusta hyväksymällä tämän artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitetut tekniset sääntelystandardit asetuksen *[lisää viite – ehdotus rahanpesuntorjuntaviranomaisen perustamisesta, COM(2021) 421 final]* 38–41 artiklan mukaisesti.

2 JAKSO

Suhtautuminen kolmansiin maihin ja unionin ulkopuolelta tuleva rahanpesun ja terrorismin rahoituksen uhka

23 artikla

Niiden kolmansien maiden määrittäminen, joiden kansallisissa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntajärjestelmissä on merkittäviä strategisia puutteita

1. Komissio määrittää kolmannet maat, joiden kansallisissa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntajärjestelmissä on merkittäviä strategisia puutteita, ja nimeää ne ’suuririskisiksi kolmansiksi maiksi’.

2. Siirretään komissiolle valta täydentää tätä asetusta hyväksymällä 1 kohdassa tarkoitettujen maiden määrittämiseksi delegoituja säädöksiä 60 artiklan mukaisesti, kun

   a) kolmannen maan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevassa lainsäädäntökehyksessä ja institutionaalisessa kehyksessä on havaittu merkittäviä strategisia puutteita;

   b) kolmannen maan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntajärjestelmän tehokkuudessa puuttua rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeihin on havaittu merkittäviä strategisia puutteita;

   c) edellä a ja b alakohdassa tarkoitetut merkittävät strategiset puutteet ovat pysyviä eikä niiden korjaamiseksi ole toteutettu tai toteuteta parhaillaan toimenpiteitä.

   Kyseiset delegoidut säädökset hyväksytään kuukauden kuluessa siitä, kun komissio on varmistanut a, b tai c alakohdassa säädettyjen kriteerien täyttymisen.

3. Komissio ottaa 2 kohtaa sovellettaessa huomioon rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan alalla toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen ja kansainvälisten normien asettajien antamat kehotukset soveltaa tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta ja muita riskiä lieventäviä toimenpiteitä, jäljempänä

’vastatoimenpiteet’, sekä niiden laatimat asiaankuuluvat arvioinnit, raportit ja julkiset lausumat.

4. Kun kolmas maa määritetään 3 kohdassa tarkoitettujen kriteerien mukaisesti, ilmoitusvelvollisten on sovellettava 28 artiklan 4 kohdan a–g alakohdassa lueteltuja tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä liikesuhteissa tai yksittäisissä liiketoimissa, joihin liittyy kyseisestä kolmannesta maasta lähtöisin olevia luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä.

5. Edellä 2 kohdassa tarkoitetussa delegoidussa säädöksessä on määritettävä 29 artiklassa lueteltujen vastatoimenpiteiden joukosta ne yksittäiset vastatoimenpiteet, joilla voidaan lieventää suuririskisistä kolmansista maista aiheutuvia maakohtaisia riskejä.

6. Komissio tarkastelee 2 kohdassa tarkoitettuja delegoituja säädöksiä säännöllisin väliajoin uudelleen sen varmistamiseksi, että 5 kohdan nojalla määritetyissä yksittäisissä vastatoimenpiteissä otetaan huomioon asianomaisen kolmannen maan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntakehyksessä tapahtuneet muutokset ja että ne ovat asianmukaisia ja oikeassa suhteessa riskeihin nähden.

24 artikla

Niiden kolmansien maiden määrittäminen, joiden kansalliset rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntajärjestelmät eivät täytä vaatimuksia

1. Komissio määrittää kolmannet maat, joiden kansalliset rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntajärjestelmät eivät täytä vaatimuksia.

2. Siirretään komissiolle valta täydentää tätä asetusta hyväksymällä 1 kohdassa tarkoitettujen maiden määrittämiseksi delegoituja säädöksiä 60 artiklan mukaisesti, kun

   a) on havaittu, etteivät kolmannen maan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskeva lainsäädäntökehys ja institutionaalinen kehys täytä vaatimuksia;

   b) on havaittu, että kolmannen maan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntajärjestelmän tehokkuus puuttua rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeihin ei täytä vaatimuksia.

   Kyseiset delegoidut säädökset hyväksytään kuukauden kuluessa siitä, kun komissio on varmistanut a tai b alakohdassa säädettyjen kriteerien täyttymisen.

3. Komissio ottaa 2 kohdassa tarkoitettuja delegoituja säädöksiä laatiessaan huomioon tiedot maista, joihin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan alalla toimivaltaiset kansainväliset järjestöt ja kansainvälisten normien asettajat kohdistavat lisättyä valvontaa, sekä näiden kansainvälisten järjestöjen ja kansainvälisten normien asettajien laatimat asiaankuuluvat arvioinnit, raportit ja julkiset lausumat.

4. Edellä 2 kohdassa tarkoitetussa delegoidussa säädöksessä määritetään 28 artiklan 4 kohdan a–g alakohdassa luetelluista toimenpiteistä ne yksittäiset tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat toimenpiteet, joita ilmoitusvelvollisten on toteutettava lieventääkseen sellaiseen liikesuhteeseen tai yksittäiseen liiketoimeen liittyviä riskejä, jossa on mukana luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä kyseisestä kolmannesta maasta.

5. Komissio tarkastelee 2 kohdassa tarkoitettuja delegoituja säädöksiä säännöllisin väliajoin uudelleen sen varmistamiseksi, että 4 kohdan nojalla määritetyissä

yksittäisissä tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevissa toimenpiteissä otetaan huomioon asianomaisen kolmannen maan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntakehyksessä tapahtuneet muutokset ja että toimenpiteet ovat asianmukaisia ja oikeassa suhteessa riskeihin nähden.

25 artikla

Unionin rahoitusjärjestelmälle uhan aiheuttavien kolmansien maiden määrittäminen

1. Siirretään komissiolle valta hyväksyä delegoituja säädöksiä 60 artiklan mukaisesti ja määrittää niissä kolmannet maat, joista aiheutuu erityinen ja vakava uhka unionin rahoitusjärjestelmälle ja sisämarkkinoiden moitteettomalle toiminnalle ja jotka eivät kuulu 23 ja 24 artiklan soveltamisalaan.

2. Komissio ottaa 1 kohdassa tarkoitettuja delegoituja säädöksiä laatiessaan huomioon erityisesti seuraavat seikat:

   a) kolmannen maan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskeva lainsäädäntökehys ja institutionaalinen kehys, erityisesti

      i) rahanpesun ja terrorismin rahoituksen säätäminen rangaistavaksi;

      ii) asiakkaan tuntemisvelvollisuuteen liittyvät toimenpiteet;

      iii) tietojen säilyttämiseen liittyvät vaatimukset;

      iv) epäilyttävistä liiketoimista ilmoittamiseen liittyvät vaatimukset;

      v) oikeushenkilöiden ja oikeudellisten järjestelyjen tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien tarkkojen tietojen oikea-aikainen saatavuus toimivaltaisille viranomaisille;

   b) kolmannen maan toimivaltaisten viranomaisten valtuudet ja menettelyt rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjumiseksi, myös asianmukaisen tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat seuraamukset, sekä kolmannen maan yhteistyötä ja tietojenvaihtoa jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa koskevat käytännöt;

   c) kolmannen maan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntajärjestelmän tehokkuus rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeihin puuttumisessa.

3. Komissio voi pyytää 1 kohdassa tarkoitetun uhan tason määrittämiseksi rahanpesuntorjuntaviranomaista antamaan lausunnon, jossa arvioidaan kolmannesta maasta aiheutuvan uhan tasosta johtuvaa unionin rahoitusjärjestelmän eheyteen kohdistuvaa erityistä vaikutusta.

4. Komissio ottaa 1 kohdassa tarkoitettuja delegoituja säädöksiä laatiessaan erityisesti huomioon rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan alalla toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen ja kansainvälisten normien asettajien laatimat asiaankuuluvat arvioinnit ja raportit.

5. Jos asianomaisesta kolmannesta maasta aiheutuva erityinen vakava uhka katsotaan merkittäväksi strategiseksi puutteeksi, sovelletaan 23 artiklan 4 kohtaa ja 2 kohdassa tarkoitetussa delegoidussa säädöksessä määritetään 23 artiklan 5 kohdassa tarkoitetut yksittäiset vastatoimenpiteet.

6. Jos asianomaisesta kolmannesta maasta aiheutuva erityinen vakava uhka katsotaan vaatimusten täyttymättä jäämiseksi, määritetään 2 kohdassa tarkoitetussa delegoidussa säädöksessä 24 artikla 4 kohdassa tarkoitetut erityiset tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat toimenpiteet.

7. Komissio tarkastelee 2 kohdassa tarkoitettuja delegoituja säädöksiä säännöllisin väliajoin uudelleen sen varmistamiseksi, että 5 ja 6 kohdassa tarkoitetuissa toimenpiteissä otetaan huomioon asianomaisen kolmannen maan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntakehyksessä tapahtuneet muutokset ja että toimenpiteet ovat asianmukaisia ja oikeassa suhteessa riskeihin nähden.

26 artikla

Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeihin, suuntauksiin ja menetelmiin liittyvät ohjeet

1. Rahanpesuntorjuntaviranomainen antaa viimeistään [*kolmen vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta*] ohjeet, joissa määritellään rahanpesun ja terrorismin rahoituksen suuntaukset, riskit ja menetelmät, joita ilmoitusvelvolliset kohtaavat unionin ulkopuolisten maantieteellisten alueiden yhteydessä. Rahanpesuntorjuntaviranomainen ottaa huomioon erityisesti liitteessä III luetellut riskitekijät. Jos tilanteeseen havaitaan liittyvän suurempi riski, ohjeisiin sisällytetään tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä, joiden toteuttamista ilmoitusvelvollisten on harkittava tällaisten riskien lieventämiseksi.

2. Rahanpesuntorjuntaviranomainen tarkastelee 1 kohdassa tarkoitettuja ohjeita uudelleen vähintään joka toinen vuosi.

3. Kun rahanpesuntorjuntaviranomainen antaa ja tarkastelee uudelleen 1 kohdassa tarkoitettuja ohjeita, se ottaa huomioon rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan alalla toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen ja kansainvälisten normien asettajien laatimat asiaankuuluvat arvioinnit ja raportit.

3 JAKSO

Yksinkertaistettu asiakkaan tuntemisvelvollisuus

27 artikla

Yksinkertaistettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat toimenpiteet

1. Jos liikesuhteeseen tai liiketoimeen liittyy liitteissä II ja III luetellut riskitekijät huomioon ottaen vähäinen riski, ilmoitusvelvolliset voivat soveltaa seuraavia yksinkertaistettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä:

   a) asiakkaan sekä tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan henkilöllisyys todennetaan liikesuhteen aloittamisen jälkeen edellyttäen, että todentamisen lykkääminen on perusteltua vähäisemmän riskin vuoksi, mutta joka tapauksessa 30 päivän kuluessa liikesuhteen aloittamisesta;

   a) harvennetaan asiakkaan tunnistamisen päivittämisväliä;

   b) vähennetään liikesuhteen tarkoituksen ja aiotun luonteen määrittämiseksi kerättävien tietojen määrää tai päätellään tiedot liiketoimen tai aloitetun liikesuhteen tyypin perusteella;

   c) harvennetaan asiakkaan suorittamien liiketoimien tarkastusväliä ja supistetaan tarkastusten laajuutta;

   d) sovelletaan muita rahanpesuntorjuntaviranomaisen 22 artiklan nojalla määrittämiä asiaankuuluvia yksinkertaistettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä.

   Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden on oltava oikeassa suhteessa yrityksen luonteeseen ja kokoon sekä vähäisempää riskiä koskeviin

erityisiin tekijöihin nähden. Ilmoitusvelvollisten on kuitenkin seurattava liiketoimia ja liikesuhdetta riittävästi voidakseen havaita epätavalliset tai epäilyttävät liiketoimet.

2. Ilmoitusvelvollisten on varmistettava, että 7 artiklan nojalla käyttöön otettuihin sisäisiin menettelyihin kuuluvat erityiset yksinkertaistetut todentamistoimenpiteet, joita on toteutettava erityyppisten asiakkaiden kohdalla silloin, kun niihin liittyvä riski on vähäisempi. Ilmoitusvelvollisten on dokumentoitava päätökset vähäisempään riskiin liittyvien lisätekijöiden huomioon ottamisesta.

3. Ilmoitusvelvollisten on otettava 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen yksinkertaistettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden soveltamiseksi käyttöön riskinhallintamenettelyjä niiden edellytysten osalta, joiden täyttyessä ne voivat tarjota asiakkaalle palveluja tai suorittaa asiakkaalle liiketoimia ennen henkilöllisyyden todentamista. Näihin menettelyihin voi kuulua suoritettavissa olevien liiketoimien arvon, määrän tai tyypin rajoittaminen tai liiketoimien seuraaminen sen varmistamiseksi, että ne vastaavat normeja, joita kyseessä olevalta liikesuhteelta odotetaan.

4. Ilmoitusvelvollisten on tarkistettava säännöllisin väliajoin, että yksinkertaistettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden soveltamisen edellytykset täyttyvät edelleen. Tarkistusvälin on oltava oikeassa suhteessa yrityksen luonteeseen ja kokoon sekä yksittäisestä suhteesta aiheutuviin riskeihin nähden.

5. Ilmoitusvelvollisten on pidätyttävä soveltamasta yksinkertaistettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä seuraavissa tilanteissa:

   a) ilmoitusvelvollinen epäilee asiakkaan tai tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan tunnistamisvaiheessa toimittamien tietojen oikeellisuutta tai havaitsee kyseisissä tiedoissa epäjohdonmukaisuuksia;

   b) vähäisempään riskiin viittaavia tekijöitä ei ole enää olemassa;

   c) asiakkaan liiketoimien seurannan ja liikesuhteen yhteydessä kerättyjen tietojen perusteella kyseessä ei ole tilanne, jossa riski on vähäisempi;

   d) epäillään rahanpesua tai terrorismin rahoitusta.

4 JAKSO

Tiukennettu asiakkaan tuntemisvelvollisuus

28 artikla

Tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden soveltamisala

1. Edellä olevissa 23, 24 ja 25 artiklassa sekä jäljempänä olevissa 30–36 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa sekä muissa ilmoitusvelvollisten 16 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan nojalla määrittämissä tilanteissa, joihin liittyy suurempi riski, jäljempänä ’suuririskiset tilanteet’, ilmoitusvelvollisten on sovellettava tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä hallitakseen ja lieventääkseen kyseisiä riskejä asianmukaisesti.

2. Ilmoitusvelvollisten on tutkittava asiaan liittyvien varojen alkuperä ja määränpää sekä kaikkien niiden liiketoimien tarkoitus, jotka täyttävät vähintään yhden seuraavista edellytyksistä:

   a) liiketoimi on luonteeltaan monimutkainen;

   b) liiketoimi on epätavallisen suuri;

c) liiketoimi suoritetaan epätavallisella tavalla;

d) liiketoimella ei ole selvää taloudellista tai laillista tarkoitusta.

3. Tämän luvun 2 jakson soveltamisalaan kuuluvia tilanteita lukuun ottamatta ilmoitusvelvollisten on otettava huomioon liikesuhteesta tai yksittäisestä liiketoimesta aiheutuvia rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskejä arvioidessaan ainakin liitteessä III luetellut mahdolliseen suurempaan riskiin liittyvät tekijät sekä rahanpesuntorjuntaviranomaisen 26 artiklan nojalla antamat ohjeet.

4. Tämän luvun 2 jakson soveltamisalaan kuuluvia tilanteita lukuun ottamatta ilmoitusvelvolliset voivat soveltaa suuririskisissä tilanteissa mitä tahansa seuraavista tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevista toimenpiteistä, joiden on oltava oikeassa suhteessa määritettyihin suurempiin riskeihin nähden:

a) lisätietojen hankkiminen asiakkaasta ja tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista;

b) lisätietojen hankkiminen liikesuhteen aiotusta luonteesta;

c) lisätietojen hankkiminen varojen alkuperästä sekä asiakkaan tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien varallisuuden alkuperästä;

d) tietojen hankkiminen aiottujen tai suoritettujen liiketoimien syistä ja niiden johdonmukaisuudesta liikesuhteeseen nähden;

e) ylemmän johdon hyväksynnän saaminen liikesuhteen aloittamiselle tai jatkamiselle;

f) liikesuhteen tiukennettu seuranta lisäämällä toteutettavien tarkastusten lukumäärää, parantamalla niiden ajoitusta ja määrittämällä, mitkä liiketoimissa toistuvat kaavat edellyttävät lisätarkastuksia;

g) ensimmäisen maksun edellyttäminen suoritettavaksi sellaisessa luottolaitoksessa asiakkaan nimissä olevan tilin kautta, johon sovelletaan yhtä tiukkoja asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia vaatimuksia kuin ne, joista säädetään tässä asetuksessa.

5. Tämän luvun 2 jakson soveltamisalaan kuuluvia tapauksia lukuun ottamatta jäsenvaltiot voivat edellyttää, kun ne direktiivin *[lisää viite – ehdotus kuudenneksi rahanpesuntorjuntadirektiiviksi, COM(2021) 423 final]* 8 artiklan nojalla määrittävät suuririskisiä tilanteita, että ilmoitusvelvolliset soveltavat tiukennettua tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä, ja täsmentää kyseiset toimenpiteet tarvittaessa. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle ja rahanpesuntorjuntaviranomaiselle alueelleen sijoittautuneille ilmoitusvelvollisille asetetuista tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevista vaatimuksista kuukauden kuluessa niiden asettamisesta ja esitettävä tällaisen päätöksen perusteena olevat rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskit.

Jos ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut jäsenvaltioiden määrittämät riskit vaikuttavat todennäköisesti unionin rahoitusjärjestelmään, rahanpesuntorjuntaviranomainen harkitsee komission pyynnöstä tai omasta aloitteestaan 26 artiklan nojalla annettujen ohjeiden päivittämistä.

6. Tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä ei tarvitse soveltaa automaattisesti unioniin sijoittautuneiden ilmoitusvelvollisten sivuliikkeisiin tai tytäryrityksiin, jotka sijaitsevat 23, 24 ja 25 artiklassa tarkoitetuissa kolmansissa maissa, jos nämä sivuliikkeet ja tytäryritykset noudattavat täysimääräisesti

14 artiklassa tarkoitettuja konsernin laajuisia toimintaperiaatteita, valvontatoimenpiteitä ja menettelytapoja.

29 artikla

Unionin ulkopuolelta tulevia rahanpesun ja terrorismin rahoituksen uhkia lieventävät vastatoimenpiteet

Sovellettaessa 23 ja 25 artiklaa komissio voi valita seuraavista vastatoimenpiteistä:

a) seuraavat vastatoimenpiteet, joita ilmoitusvelvollisten on sovellettava luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin, joilla on yhteys suuririskisiin kolmansiin maihin ja, jos sellaisista on kyse, unionin rahoitusjärjestelmälle uhan aiheuttaviin muihin maihin:

i) sovelletaan tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia lisätoimenpiteitä;

ii) otetaan käyttöön tiukennettuja asiaankuuluvia raportointimekanismeja tai järjestelmällinen raportointi liiketoimista;

iii) rajoitetaan sellaisia liikesuhteita tai liiketoimia, joissa on osallisena luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä asianomaisista kolmansista maista;

b) seuraavat vastatoimenpiteet, joita jäsenvaltioiden on sovellettava suuririskisiin kolmansiin maihin ja, jos sellaisista on kyse, unionin rahoitusjärjestelmälle uhan aiheuttaviin muihin maihin:

i) kielletään tytäryritysten, sivuliikkeiden tai edustustojen perustaminen kyseisen maan ilmoitusvelvollisilta tai otetaan muulla tavoin huomioonottaminen, että kyseinen ilmoitusvelvollinen on kolmannesta maasta, jolla ei ole riittävää rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntajärjestelmää;

ii) kielletään ilmoitusvelvollisilta sivuliikkeiden tai edustustojen perustaminen kyseiseen kolmanteen maahan tai otetaan muulla tavoin huomioon, että asianomainen sivuliike tai edustusto olisi kolmannessa maassa, jolla ei ole riittävää rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntajärjestelmää;

iii) edellytetään, että kyseisessä kolmannessa maassa sijaitseviin ilmoitusvelvollisten sivuliikkeisiin ja tytäryrityksiin kohdistuvaa valvontatarkkailua tai ulkoista tarkastusta koskevia vaatimuksia lisätään;

iv) edellytetään, että kyseisessä kolmannessa maassa sijaitseviin finanssikonsernien sivuliikkeisiin ja tytäryrityksiin kohdistuvia ulkoista tarkastusta koskevia vaatimuksia lisätään;

v) edellytetään, että luotto- ja finanssilaitokset tarkastelevat uudelleen ja muuttavat kirjeenvaihtajasuhteitaan kyseisessä kolmannessa maassa vastapuolina oleviin laitoksiin tai tarvittaessa lopettavat ne.

30 artikla

Erityiset tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat toimenpiteet rajatylittävissä kirjeenvaihtajasuhteissa

Kun kyse on rajatylittävistä kirjeenvaihtajasuhteista, arvopaperikauppaa tai varainsiirtoa varten perustetut suhteet mukaan lukien, joihin liittyy maksujen suorittaminen vastapuolena toimivan kolmannen maan laitoksen kanssa, luotto- ja finanssilaitosten edellytetään

16 artiklassa säädettyjen asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden lisäksi liikesuhteen aloittaessaan

a) keräävän riittävät tiedot vastapuolena toimivasta laitoksesta, jotta ne saavat kattavan käsityksen tämän liiketoiminnan luonteesta ja voivat määrittää yleisesti saatavilla olevien tietojen perusteella laitoksen maineen ja valvonnan laadun;

b) arvioivan vastapuolena toimivan laitoksen toteuttamia rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat valvontatoimenpiteet;

c) saavan ylemmän johdon hyväksynnän ennen uuden kirjeenvaihtajasuhteen aloittamista;

d) vahvistavan asiakirjoin kullekin laitokselle kuuluvat tehtävät;

e) varmistavan maksujenvälitystilien osalta, että vastapuolena toimiva laitos on todentanut niiden asiakkaiden henkilöllisyyden, jotka pääsevät käyttämään suoraan kirjeenvaihtajalaitoksen tilejä, ja täyttänyt näiden osalta jatkuvan asiakkaan tuntemisvelvollisuuden ja että se pystyy pyynnöstä toimittamaan merkitykselliset asiakkaan tunnistetiedot kirjeenvaihtajalaitokselle.

Jos luotto- ja finanssilaitokset päättävät lopettaa rajatylittäviä kirjeenvaihtajasuhteita rahanpesun ja terrorismin rahoituksen vastaisiin toimintaperiaatteisiin liittyvistä syistä, niiden on dokumentoitava päätöksensä.

31 artikla

Pöytälaatikkopankkien kanssa perustettujen kirjeenvaihtajasuhteiden kielto

Luotto- ja finanssilaitokset eivät saa aloittaa tai jatkaa kirjeenvaihtajasuhteita pöytälaatikkopankin kanssa. Luotto- ja finanssilaitosten on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, etteivät ne aloita tai jatka kirjeenvaihtajasuhteita sellaisen luotto- tai finanssilaitoksen kanssa, jonka tiedetään antavan pöytälaatikkopankkien käyttää tilejään.

32 artikla

Poliittisesti vaikutusvaltaisia henkilöitä koskevat erityissäännökset

1. Ilmoitusvelvollisten on 16 artiklassa säädettyjen asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden lisäksi otettava käyttöön asianmukaiset riskinhallintajärjestelmät, mukaan lukien riskiperusteiset menettelyt, sen selvittämiseksi, onko asiakas tai asiakkaan tosiasiallinen omistaja ja edunsaaja poliittisesti vaikutusvaltainen henkilö.

2. Ilmoitusvelvollisten on sovellettava poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden kanssa suoritettavien liiketoimien tai aloitettavien liikesuhteiden osalta seuraavia toimenpiteitä:

   a) niiden on saatava ylemmän johdon hyväksyntä liikesuhteiden aloittamiselle tai jatkamiselle poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden kanssa;

   b) niiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden kanssa aloitettaviin liikesuhteisiin tai suoritettaviin liiketoimiin liittyvän varallisuuden ja varojen alkuperän selvittämiseksi;

   c) niiden on seurattava näitä liikesuhteita jatkuvasti ja tehostetusti.

3. Rahanpesuntorjuntaviranomainen antaa viimeistään *[kolmen vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta]* ohjeita seuraavista seikoista:

a) läheiseksi yhtiökumppaniksi tiedetyn henkilön määritelmän soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden tunnistamiskriteerit;

b) tiettyyn poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden ryhmään, heidän perheenjäseniinsä tai läheisiksi yhtiökumppaneiksi tiedettyihin henkilöihin liittyvän riskin taso, mukaan lukien ohjeet siitä, miten näitä riskejä olisi arvioitava sen jälkeen, kun kyseinen henkilö on 35 artiklassa tarkoitetulla tavalla lakannut toimimasta merkittävässä julkisessa tehtävässä.

33 artikla

Luettelo merkittävistä julkisista tehtävistä

1. Kunkin jäsenvaltion on laadittava ja pidettävä ajan tasalla luettelo nimenomaisista tehtävistä, joita kansallisten lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten mukaan pidetään 2 artiklan 25 alakohdassa tarkoitettuina merkittävinä julkisina tehtävinä. Jäsenvaltioiden on pyydettävä kutakin alueillaan akkreditoitua kansainvälistä järjestöä laatimaan ja pitämään ajan tasalla luettelo 2 artiklan 25 alakohdassa tarkoitetuista merkittävistä julkisista tehtävistä kyseisessä kansainvälisessä järjestössä. Kyseisten luetteloiden on sisällettävä myös tehtävät, joissa kolmansien maiden ja jäsenvaltion tasolla akkreditoitujen kansainvälisten elinten edustajat voivat toimia. Jäsenvaltioiden on toimitettava nämä luettelot ja niihin tehdyt muutokset tiedoksi komissiolle ja rahanpesuntorjuntaviranomaiselle.

2. Komissio laatii ja pitää ajan tasalla luettelon nimenomaisista tehtävistä, joita pidetään merkittävinä julkisina tehtävinä unionin tasolla. Kyseisen luettelon on sisällettävä myös tehtävät, joissa kolmansien maiden ja unionin tasolla akkreditoitujen kansainvälisten elinten edustajat voivat toimia.

3. Komissio kokoaa tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettyjen luettelojen perusteella yhden ainoan luettelon kaikista 2 artiklan 25 alakohdassa tarkoitetuista merkittävistä julkisista tehtävistä. Komissio julkaisee kyseisen luettelon *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Rahanpesuntorjuntaviranomainen julkaisee luettelon verkkosivustollaan.

34 artikla

Vakuutuksen edunsaajina olevat poliittisesti vaikutusvaltaiset henkilöt

Ilmoitusvelvollisten on toteutettava kohtuulliset toimenpiteet sen selvittämiseksi, ovatko henkivakuutuksen tai muun sijoitusvakuutuksen edunsaajat tai tarvittaessa edunsaajan tosiasiallinen omistaja ja edunsaaja poliittisesti vaikutusvaltaisia henkilöitä. Nämä toimenpiteet on toteutettava viimeistään maksuajankohtana tai ajankohtana, jolloin vakuutus siirretään kokonaan tai osittain. Jos on havaittu suurempi riski, ilmoitusvelvollisten on 16 artiklassa säädettyjen asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden toteuttamisen lisäksi

a) ilmoitettava asiasta ylemmälle johdolle ennen vakuutuskorvausten maksamista,

b) valvottava tiukennetusti koko liikesuhdetta vakuutuksenottajaan.

35 artikla

Niitä henkilöitä koskevat toimenpiteet, jotka ovat lakanneet olemasta poliittisesti vaikutusvaltaisia henkilöitä

1. Kun poliittisesti vaikutusvaltainen henkilö on lakannut toimimasta merkittävässä julkisessa tehtävässä unionissa, jäsenvaltiossa, kolmannessa maassa tai kansainvälisessä järjestössä, ilmoitusvelvollisten on otettava huomioon kyseisestä henkilöstä aiheutuvan riskin jatkuminen arvioidessaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskejä 16 artiklan mukaisesti.

2. Ilmoitusvelvollisten on toteutettava yksi tai useampia 28 artiklan 4 kohdassa mainituista toimenpiteistä liikesuhteesta aiheutuvien riskien lieventämiseksi, kunnes henkilöstä ei katsota enää aiheutuvan lisäriskiä, ja joka tapauksessa vähintään 12 kuukauden ajan siitä, kun henkilö on lakannut toimimasta merkittävässä julkisessa tehtävässä.

3. Edellä 2 kohdassa mainittua velvollisuutta sovelletaan myös, jos ilmoitusvelvollinen aloittaa liikesuhteen henkilöön, joka on toiminut aiemmin merkittävässä julkisessa tehtävässä unionissa, jäsenvaltiossa, kolmannessa maassa tai kansainvälisessä järjestössä.

36 artikla

Poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden perheenjäsenet ja läheiset yhtiökumppanit

Edellä 32, 34 ja 35 artiklassa tarkoitettuja toimenpiteitä on sovellettava myös poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden perheenjäseniin tai heidän läheisiksi yhtiökumppaneikseen tiedettyihin henkilöihin.

5 JAKSO

Asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat erityissäännökset

37 artikla

Henki- ja sijoitusvakuutusalaa koskevat täsmennykset

Kun on kyse henkivakuutustoiminnasta tai muusta sijoitusvakuutustoiminnasta, niiden asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden lisäksi, jotka vaaditaan asiakkaan sekä tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan osalta, ilmoitusvelvollisten on toteutettava seuraavat asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat toimenpiteet henkivakuutussopimusten ja muiden sijoitusvakuutussopimusten edunsaajien osalta heti, kun edunsaajat on tunnistettu tai nimetty:

a) kun kyse on edunsaajista, jotka on tunnistettu nimeltä mainittuina henkilöinä tai oikeudellisina järjestelyinä, kyseisen henkilön tai järjestelyn nimen merkitseminen muistiin;

b) kun kyse on edunsaajista, jotka on nimetty ominaisuuksien tai luokan mukaan taikka muilla keinoilla, riittävien tietojen hankkiminen kyseisistä edunsaajista, jotta se pystyy selvittämään edunsaajien henkilöllisyyden maksuajankohtana.

Ensimmäisen kohdan a ja b alakohtaa sovellettaessa edunsaajan ja tarvittaessa tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan henkilöllisyys on todennettava maksuajankohtana. Kun on kyse henkivakuutuksen tai muun sijoitusvakuutuksen siirtämisestä kolmannelle osapuolelle kokonaan tai osittain, ilmoitusvelvollisten, jotka ovat tietoisia siirrosta, on tunnistettava tosiasiallinen omistaja ja edunsaaja silloin, kun siirto suoritetaan luonnolliselle henkilölle,

oikeushenkilölle tai oikeudelliselle järjestelylle, joka saa siirretyn sopimuksen arvon omaksi edukseen.

6 JAKSO

Kolmansien osapuolien suorittamat toimenpiteet

38 artikla

Toisiin ilmoitusvelvollisiin tukeutumista koskevat yleiset säännökset

1. Ilmoitusvelvolliset voivat 16 artiklan 1 kohdan a, b ja c alakohdassa säädettyjen asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien vaatimusten täyttämisessä tukeutua toisiin ilmoitusvelvollisiin riippumatta siitä, sijaitsevatko nämä jäsenvaltiossa vai kolmannessa maassa, seuraavin edellytyksin:

   a) toiset ilmoitusvelvolliset noudattavat tässä asetuksessa säädettyjä asiakkaan tuntemisvelvollisuutta ja tietojen säilyttämistä koskevia vaatimuksia tai, jos ne ovat sijoittautuneet kolmanteen maahan tai niiden kotipaikka on kolmannessa maassa, vastaavia vaatimuksia;

   b) toisia ilmoitusvelvollisia valvotaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamisen osalta direktiivin *[lisää viite – ehdotus kuudenneksi rahanpesuntorjuntadirektiiviksi, COM(2021) 423 final]* IV luvun kanssa yhdenmukaisella tavalla.

   Lopullinen vastuu asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien vaatimusten täyttämisestä säilyy ilmoitusvelvollisella, joka tukeutuu toiseen ilmoitusvelvolliseen.

2. Päättäessään tukeutua toiseen ilmoitusvelvolliseen, joka sijaitsee kolmannessa maassa, ilmoitusvelvollisen on otettava huomioon liitteessä II ja liitteessä III luetellut maantieteelliset riskitekijät sekä kaikki komission, rahanpesuntorjuntaviranomaisen tai muun toimivaltaisen viranomaisen antamat asiaankuuluvat tiedot ja ohjeet.

3. Jos ilmoitusvelvollinen on osa konsernia, tämän artiklan ja 39 artiklan vaatimusten noudattaminen voidaan varmistaa konsernin laajuisilla toimintaperiaatteilla, valvontatoimenpiteillä ja menettelytavoilla edellyttäen, että seuraavat edellytykset täyttyvät:

   a) ilmoitusvelvollinen tukeutuu yksinomaan samaan konserniin kuuluvan ilmoitusvelvollisen toimittamiin tietoihin;

   b) konsernissa sovelletaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia toimintaperiaatteita ja menettelytapoja, asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä ja tietojen säilyttämistä koskevia sääntöjä, jotka ovat kaikilta osin tämän asetuksen mukaisia tai vastaavien kolmansissa maissa voimassa olevien sääntöjen mukaisia;

   c) kotijäsenvaltion valvontaviranomainen valvoo direktiivin *[lisää viite – ehdotus kuudenneksi rahanpesuntorjuntadirektiiviksi, COM(2021) 423 final]* IV luvun mukaisesti tai kolmannen maan valvontaviranomainen valvoo kyseisen kolmannen maan sääntöjen mukaisesti edellä b alakohdassa tarkoitettujen vaatimusten tosiasiallista täyttymistä konsernin tasolla.

4. Ilmoitusvelvolliset eivät saa tukeutua ilmoitusvelvollisiin, jotka ovat sijoittautuneet tämän luvun 2 jakson mukaisesti määritettyihin kolmansiin maihin. Unioniin sijoittautuneet ilmoitusvelvolliset, joiden sivuliikkeitä ja tytäryrityksiä on sijoittautunut kyseisiin kolmansiin maihin, voivat kuitenkin tukeutua kyseisiin

sivuliikkeisiin ja tytäryrityksiin, jos kaikki 3 kohdan a–c alakohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät.

39 artikla

Menettely tukeuduttaessa toiseen ilmoitusvelvolliseen

1. Ilmoitusvelvollisen on hankittava ilmoitusvelvolliselta, johon se tukeutuu, kaikki tiedot, jotka se tarvitsee täyttääkseen 16 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a, b ja c alakohdassa säädetyt tuntemisvelvollisuutta koskevat vaatimukset asiakkaan tai ehdotetun liiketoiminnan osalta.

2. Toiseen ilmoitusvelvolliseen tukeutuvan ilmoitusvelvollisen on toteutettava kaikki tarvittavat toimet sen varmistamiseksi, että ilmoitusvelvollinen, johon tukeudutaan, toimittaa pyynnöstä

   a) jäljennökset asiakkaan tunnistamiseksi kerätystä tiedosta;

   b) kaikki todisteet tai luotettavat tietolähteet, joita on käytetty asiakkaan ja tarvittaessa asiakkaan tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan tai henkilön, jonka puolesta asiakas toimii, henkilöllisyyden todentamiseen, mukaan lukien asetuksessa (EU) N:o 910/2014 tarkoitettujen sähköisen tunnistamisen menetelmien ja niihin liittyvien luottamuspalveluiden avulla hankitut tiedot; ja

   c) liikesuhteen tarkoituksesta ja aiotusta luonteesta kerätyt tiedot.

3. Ilmoitusvelvollisen, johon tukeudutaan, on toimitettava 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut tiedot viipymättä ja joka tapauksessa viiden työpäivän kuluessa.

4. Edellä 1 ja 2 kohdassa mainittujen tietojen ja asiakirjojen välittämistä koskevat edellytykset on täsmennettävä ilmoitusvelvollisten välisessä kirjallisessa sopimuksessa.

5. Jos ilmoitusvelvollinen tukeutuu omaan konserniinsa kuuluvaan ilmoitusvelvolliseen, kirjallinen sopimus voidaan korvata konsernin tasolla käyttöön otetulla sisäisellä menettelytavalla edellyttäen, että 38 artiklan 2 kohdan edellytykset täyttyvät.

40 artikla

Ulkoistaminen

1. Ilmoitusvelvolliset voivat ulkoistaa tämän asetuksen vaatimuksista johtuvia asiakkaan tuntemisvelvollisuuden täyttämistä koskevia tehtäviä asiamiehelle tai ulkopuoliselle palveluntarjoajalle, joka voi olla luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, lukuun ottamatta tämän luvun 2 jakson mukaisesti määritetyssä kolmannessa maassa asuvia luonnollisia henkilöitä tai tällaiseen maahan sijoittautuneita oikeushenkilöitä.

   Ilmoitusvelvollisella säilyy täysi vastuu kaikista ulkoistetuista toimista, joita asiamiehet tai ulkopuoliset palveluntarjoajat toteuttavat.

2. Edellä olevan 1 kohdan nojalla ulkoistettuja tehtäviä ei saa toteuttaa siten, että niillä vaarannetaan olennaisesti niiden toimenpiteiden ja menettelyiden laatu, joita ilmoitusvelvollinen toteuttaa tämän asetuksen sekä asetuksen *[lisää viite – ehdotus asetuksen (EU) 2015/847 uudelleenlaatimisesta, COM(2021) 423 final]* vaatimusten täyttämiseksi. Seuraavia tehtäviä ei saa ulkoistaa missään olosuhteissa:

a) ilmoitusvelvollisen laatiman riskiarvion hyväksyminen;

b) käytössä olevat 7 artiklan mukaiset sisäiset valvontatoimenpiteet;

c) ilmoitusvelvollisen toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen laatiminen ja hyväksyminen tämän asetuksen vaatimusten mukaisiksi;

d) riskiprofiilin määrittäminen uudelle asiakkaalle ja liikesuhteen aloittaminen kyseisen asiakkaan kanssa;

e) epäilyttävän tai epätyypillisen liiketoimen tai toiminnan havaitsemisessa käytettyjen kriteereiden määrittäminen;

f) epäilyttävästä toiminnasta ilmoittaminen tai kynnysarvoon perustuvat ilmoitukset rahanpesun selvittelykeskukselle 50 artiklan nojalla.

3. Jos ilmoitusvelvollinen ulkoistaa tehtävän 1 kohdan nojalla, sen on varmistettava, että asiamies tai ulkopuolinen palveluntarjoaja soveltaa ilmoitusvelvollisen hyväksymiä toimenpiteitä ja menettelyjä. Tällaisten tehtävien suorittamisen edellytykset on vahvistettava ilmoitusvelvollisen ja toimeksisaajan välisessä kirjallisessa sopimuksessa. Ilmoitusvelvollisen on toteutettava säännöllisin väliajoin tarkastuksia varmistuakseen siitä, että toimeksisaaja tosiasiallisesti toteuttaa kyseiset toimenpiteet ja menettelyt. Tarkastusväli määritetään ulkoistettujen tehtävien kriittisen luonteen perusteella.

4. Ilmoitusvelvollisen on varmistettava, ettei ulkoistamista toteuteta siten, että sillä vaarannetaan olennaisesti valvontaviranomaisten kyky valvoa ja todentaa, että ilmoitusvelvollinen täyttää kaikki tässä asetuksessa säädetyt vaatimukset.

41 artikla

Ohjeet tukeutumisesta kolmansiin osapuoliin

Rahanpesun torjuntaviranomainen antaa ilmoitusvelvollisille viimeistään *[kolmen vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta]* ohjeita seuraavista seikoista:

a) edellytykset, joiden täyttyessä ilmoitusvelvollisten on hyväksyttävää tukeutua toisen ilmoitusvelvollisen keräämiin tietoihin, mukaan lukien etänä toteutetut asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat toimenpiteet;

b) ulkoistamisen toteuttaminen 40 artiklan mukaisesti, ulkoistamisen hallinnointi ja toimeksisaajalle annettujen tehtävien, erityisesti ratkaisevan tärkeinä pidettyjen tehtävien, toteuttamisen seurannassa noudatettavat menettelyt;

c) kunkin toimijan asema ja vastuut, niin toiseen ilmoitusvelvolliseen tukeutumisen kuin ulkoistamisen osalta;

d) toiseen ilmoitusvelvolliseen tukeutumiseen ja ulkoistamiseen liittyvät valvontamenettelyt.

IV LUKU

TOSIASIALLISTEN OMISTAJUUDEN JA EDUNSAAJUUDEN LÄPINÄKYVYYS

42 artikla

Yritysten ja muiden oikeushenkilöiden tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien tunnistaminen

1. Yritysten kohdalla 2 artiklan 22 alakohdassa määriteltyjä tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia ovat luonnolliset henkilöt, jotka käyttävät suoraan tai välillisesti määräysvaltaa yrityksessä joko omistusoikeuden perusteella tai muilla keinoin.

   Tätä artiklaa sovellettaessa ’omistusoikeuteenperustuvalla määräysvallalla’ tarkoitetaan tilannetta, jossa henkilöllä on yrityksen jokaisella omistustasolla 25 prosentin ja yhden osakkeen osuus osakkeista tai 25 prosentin osuus äänioikeuksista tai 25 prosentin osuus muusta omistusoikeudesta , haltijaosakkeet mukaan lukien.

   Tätä artiklaa sovellettaessa ’muilla keinoin käytettävään määräysvaltaan’ kuuluu ainakin yksi seuraavista:

   a) oikeus nimittää tai erottaa yli puolet yrityksen hallituksen jäsenistä tai vastaavista;

   b) kyky käyttää merkittävää vaikutusvaltaa yrityksen tekemissä päätöksissä, mukaan lukien veto-oikeus, päätöksenteko-oikeudet ja päätökset, jotka koskevat voitonjakoa tai johtavat varojen siirtoon;

   c) jaettu tai jakamaton määräysvalta, joka perustuu omistajien, jäsenten tai yritysten kanssa tehtyihin muodollisiin tai epämuodollisiin sopimuksiin, yhtiöjärjestyksen määräyksiin, kumppanuussopimuksiin, syndikointisopimuksiin tai vastaaviin asiakirjoihin sen mukaan, mitkä ovat oikeushenkilön erityiset ominaispiirteet, sekä äänestykseen liittyviin järjestelyihin;

   d) yhteydet yrityksen johtajien taikka yrityksen omistavien tai siinä määräysvaltaa käyttävien henkilöiden perheenjäseniin;

   e) muodollisten tai epämuodollisten nimellisten järjestelyjen käyttö.

   Määräysvallan käyttäminen muilla keinoin voidaan määrittää myös direktiivin 2013/34/EU 22 artiklan 1–5 kohdassa säädettyjen kriteereiden mukaisesti.

2. Jos kyseessä on muu oikeushenkilö kuin yritys, 2 artiklan 22 alakohdassa määritelty tosiasiallinen omistaja ja edunsaaja on tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti tunnistettu luonnollinen henkilö, paitsi jos sovelletaan 43 artiklan 2 kohtaa.

3. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle viimeistään *[kolmen kuukauden kuluttua tämän asetuksen soveltamispäivästä]* luettelo, josta käy ilmi minkä tyyppisten kansallisen lainsäädäntönsä mukaisten yritysten ja muiden oikeushenkilöiden tosiasiallinen omistaja ja edunsaaja tunnistetaan 1 kohdan mukaisesti. Tämän ilmoituksen on sisällettävä yhteisöluokat, kuvaus ominaispiirteistä, nimet ja soveltuvin osin jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukainen oikeusperusta. Sen on sisällettävä myös maininta siitä, sovelletaanko muun oikeushenkilön kuin yrityksen erityisen muodon ja rakenteen vuoksi 45 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua mekanismia, sekä tämän soveltamisen yksityiskohtaiset perustelut.

4. Komission on annettava jäsenvaltioille viimeistään *[vuoden kuluttua tämän asetuksen soveltamispäivästä]* suosituksia erityisistä säännöistä ja kriteereistä, joilla muiden oikeushenkilöiden kuin yritysten tosiasialliset omistajat ja edunsaajat tunnistetaan. Jos jäsenvaltio päättää olla soveltamatta yhtäkään suosituksista, sen on ilmoitettava asiasta komissiolle ja perusteltava päätöksensä.

5. Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta:

a) säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteena oleviin yhtiöihin, jotka kuuluvat unionin oikeuden mukaisten tiedonantovelvollisuuksien tai vastaavien kansainvälisten normien soveltamisalaan; eikä

b) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/24/EU[35] 2 artiklan 1 kohdan 4 alakohdassa määriteltyihin julkisoikeudellisiin laitoksiin.

43 artikla

Express trust -järjestelyjen sekä muiden samankaltaisten oikeushenkilöiden tai oikeudellisten järjestelyjen tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien tunnistaminen

1. *Express trust* -järjestelyissä tosiasiallisiksi omistajiksi ja edunsaajiksi katsotaan seuraavat luonnolliset henkilöt:

   a) perustaja(t);

   b) trustin omaisuudenhoitaja(t);

   c) mahdollinen suojelija (mahdolliset suojelijat);

   d) edunsaajat tai, jos on nimetty edunsaajaluokka, kyseiseen luokkaan kuuluvat henkilöt, jotka saavat hyötyä oikeudellisesta järjestelystä tai yhteisöstä, kynnysarvoista riippumatta, ja kyseinen edunsaajaluokka. Jos kyseessä on Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2341[36] soveltamisalaan kuuluva eläkejärjestelmä, joka on tarkoitettu tietylle edunsaajaluokalle, ainoastaan kyseiseen luokkaan kuuluvat edunsaajat ovat edunsaajia;

   e) kuka tahansa muu luonnollinen henkilö, joka viime kädessä käyttää *express trust* -järjestelyn osalta määräysvaltaa suoran tai välillisen omistuksen kautta tai muilla keinoin, myös määräysvalta- tai omistusketjun kautta.

2. *Express trust* -järjestelyjen kaltaisissa oikeushenkilöissä tai oikeudellisissa järjestelyissä tosiasiallisiksi omistajiksi ja edunsaajiksi katsotaan luonnolliset henkilöt, jotka ovat vastaavassa tai samankaltaisessa asemassa kuin 1 kohdassa tarkoitetut henkilöt.

   Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle viimeistään *[kolmen kuukauden kuluttua tämän asetuksen soveltamispäivästä]* luettelo *express trust* -järjestelyjen kaltaisista oikeudellisista järjestelyistä tai oikeushenkilöistä, joiden tosiasialliset omistajat ja edunsaajat tunnistetaan 1 kohdan mukaisesti.

3. Siirretään komissiolle valta hyväksyä täytäntöönpanosäädöksellä luettelo jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön mukaisista oikeudellisista järjestelyistä ja oikeushenkilöistä, joihin sovelletaan samoja tosiasiallisen omistajuuden ja edunsaajuuden läpinäkyvyyteen liittyviä vaatimuksia kuin *express trust* -järjestelyihin. Kyseinen täytäntöönpanosäädös hyväksytään tämän asetuksen 61 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

44 artikla

---

35 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/24/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 65).

36 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/2341, annettu 14 päivänä joulukuuta 2016, ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta (EUVL L 354, 23.12.2016, s. 37).

Tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevat tiedot

1. Tässä asetuksessa tarkoitettujen tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien tietojen on oltava riittäviä, tarkkoja ja ajantasaisia ja niihin on sisällyttävä seuraavaa:

   a) tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan etu- ja sukunimi, täydellinen syntymäaika ja -paikka, kotiosoite, asuinmaa ja kansalaisuus/kansalaisuudet, henkilötunnus ja sen lähde, kuten passi tai kansallinen henkilötodistus, ja mahdollinen verotunniste tai muu vastaava tunniste, jonka kyseisen henkilön tavanomaisena asuinpaikkana oleva valtio on hänelle myöntänyt;

   b) oikeushenkilöön tai oikeudelliseen järjestelyyn kohdistuvan omistusoikeuden luonne ja laajuus riippumatta siitä, onko kyseessä omistusoikeus vai muilla keinoin käytetty määräysvalta, sekä hallussa olevan omistusoikeuden hankkimisajankohta;

   c) 16 artiklan 1 kohdan b alakohtaa noudattaen tiedot oikeushenkilöstä tai oikeudellisesta järjestelystä, jonka tosiasiallinen omistaja tai edunsaaja kyseinen luonnollinen henkilö on, sekä kuvaus määräysvalta- ja omistusrakenteesta.

2. Tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevat tiedot on hankittava 14 kalenteripäivän kuluessa oikeushenkilön tai oikeudellisen järjestelyn perustamisesta. Tietoja on päivitettävä nopeasti ja joka tapauksessa viimeistään 14 kalenteripäivän kuluessa tosiasiallisissa omistajissa tai edunsaajissa tapahtuneesta muutoksesta sekä vuosittain.

45 artikla

Oikeushenkilöiden velvoitteet

1. Kaikkien unionissa perustettujen yritysten ja muiden oikeushenkilöiden on hankittava ja pidettävä hallussaan riittävät, tarkat ja ajantasaiset tiedot tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista.

   Oikeushenkilöiden on annettava ilmoitusvelvollisille laillisia omistajiansa koskevien tietojen lisäksi tiedot tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista ilmoitusvelvollisten toteuttaessa asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä III luvun mukaisesti.

   Yritysten tai muiden oikeushenkilöiden tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien on annettava kyseisille yrityksille tai oikeushenkilöille kaikki niiden tarvitsemat tiedot.

2. Jos yhtäkään henkilöä ei ole tunnistettu tosiasialliseksi omistajaksi ja edunsaajaksi, kun on käytetty kaikki mahdolliset 42 ja 43 artiklan mukaiset tunnistamiskeinot, tai jos on epäily siitä, onko tunnistettu henkilö tosiasiallinen omistaja ja edunsaaja, yrityksen tai muun oikeushenkilön on pidettävä kirjaa kaikista tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien tunnistamiseksi toteutetuista toimista.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa, kun tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevia tietoja annetaan tämän asetuksen 16 artiklan ja direktiivin *[lisää viite – ehdotus kuudenneksi rahanpesuntorjuntadirektiiviksi, COM(2021) 423 final]* 10 artiklan mukaisesti, yritysten ja muiden oikeushenkilöiden on annettava

   a) perusteltu lausuma siitä, ettei tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa ole tai ettei tosiasiallisia omistajia tai edunsaajia ole pystytty tunnistamaan eikä heidän henkilöllisyyttään todentamaan;

b) 44 artiklan 1 kohdan a alakohdassa edellytettyjä tietoja vastaavat yksityiskohtaiset tiedot luonnollisista henkilöistä, jotka kuuluvat yrityksen tai oikeushenkilön ylempään johtoon.

4. Oikeushenkilöiden on annettava tämän artiklan nojalla kerätyt tiedot viipymättä toimivaltaisten viranomaisten saataville niiden pyynnöstä.

5. Edellä 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja on säilytettävä viisi vuotta siitä päivästä, jona yritys puretaan tai se lakkaa muutoin olemasta, riippumatta siitä, säilyttävätkö asiakirjoja yrityksen nimeämät henkilöt, pesänhoitajat tai -selvittäjät vai muut yrityksen purkamiseen osallistuvat henkilöt. Tietojen säilyttämisestä vastaavien henkilöiden henkilöllisyys ja yhteystiedot on ilmoitettava direktiivin *[lisää viite – ehdotus kuudenneksi rahanpesuntorjuntadirektiiviksi, COM(2021) 423 final]* 10 artiklassa tarkoitettuihin rekistereihin.

46 artikla

Trustien omaisuudenhoitajia koskevat velvoitteet

1. Jäsenvaltiossa hallinnoidun *express trust* -järjestelyn omaisuudenhoitajien ja vastaavassa asemassa samankaltaisessa oikeudellisessa järjestelyssä olevien henkilöiden on hankittava ja pidettävä hallussaan riittävät, tarkat ja ajantasaiset tiedot oikeudellisen järjestelyn tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista. Tällaisia tietoja on säilytettävä viisi vuotta sen jälkeen, kun kyseiset henkilöt eivät ole enää osallisina *express trust* -järjestelyssä tai samankaltaisessa oikeudellisessa järjestelyssä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden on ilmaistava asemansa ja annettava ilmoitusvelvollisille tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevat tiedot ilmoitusvelvollisten toteuttaessa asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä III luvun mukaisesti.

3. *Express trust* -järjestelyn tai muiden samankaltaisen oikeudellisen järjestelyn tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien, jotka eivät ole sen omaisuudenhoitajia tai vastaavassa asemassa olevia henkilöitä, on annettava *express trust* -järjestelyn omaisuudenhoitajalle tai samankaltaisessa oikeudellisessa järjestelyssä vastaavassa asemassa olevalle henkilölle kaikki tämän luvun vaatimusten täyttämiseksi tarvittavat tiedot.

4. *Express trust* -järjestelyn omaisuudenhoitajien ja samankaltaisessa oikeudellisessa järjestelyssä vastaavassa asemassa olevien henkilöiden on annettava tämän artiklan nojalla kerätyt tiedot viipymättä toimivaltaisten viranomaisten saataville niiden pyynnöstä.

47 artikla

Nimellisten osakkeenomistajien ja johtajien velvollisuudet

Yrityksen tai muun oikeushenkilön nimellisten osakkeenomistajien ja nimellisten johtajien on säilytettävä riittävät, tarkat ja ajantasaiset tiedot nimittäjänsä henkilöllisyydestä sekä nimittäjän tosiasiallisista omistajista tai edunsaajista ja ilmaistava nämä henkilöt ja heidän asemansa yritykselle tai muulle oikeushenkilölle. Yritysten tai muiden oikeushenkilöiden on ilmoitettava nämä tiedot direktiivin *[lisää viite – ehdotus kuudenneksi rahanpesuntorjuntadirektiiviksi, COM(2021) 423 final]* 10 artiklassa tarkoitettuihin rekistereihin.

Yritysten ja muiden oikeushenkilöiden on ilmoitettava nämä tiedot myös ilmoitusvelvollisille ilmoitusvelvollisten toteuttaessa asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä III luvun mukaisesti.

48 artikla

Ulkomaiset oikeushenkilöt ja oikeudelliset järjestelyt

1. Unionin ulkopuolella perustettujen oikeushenkilöiden tai unionin ulkopuolella hallinnoitujen *express trust* -järjestelyjen tai muiden samankaltaisten oikeudellisten järjestelyjen tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevia tietoja on säilytettävä direktiivin *[lisää viite – ehdotus kuudenneksi rahanpesuntorjuntadirektiiviksi, COM(2021) 423 final]* 10 artiklassa tarkoitetussa keskusrekisterissä siinä jäsenvaltiossa, jossa kyseiset yhteisöt tai *express trust* -järjestelyn omaisuudenhoitajat tai samankaltaisessa oikeudellisessa järjestelyssä vastaavassa asemassa olevat henkilöt

   a) aloittavat liikesuhteen ilmoitusvelvollisen kanssa,

   b) ostavat kiinteää omaisuutta.

2. Jos oikeushenkilö, *express trust* -järjestelyn omaisuudenhoitaja tai samankaltaisessa oikeudellisessa järjestelyssä vastaavassa asemassa oleva henkilö aloittaa useita liikesuhteita tai ostaa kiinteää omaisuutta eri jäsenvaltioista, on todistus tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien tietojen kirjaamisesta yhden jäsenvaltion keskusrekisteriin katsottava riittäväksi todisteeksi rekisteröinnistä.

49 artikla

Seuraamukset

Jäsenvaltioiden on säädettävä tämän luvun säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava seuraamuksia koskevat säännökset oikeusperustoineen komissiolle viimeistään *[kuuden kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta]* ja ilmoitettava viipymättä kaikista niihin myöhemmin tehtävistä muutoksista.

V LUKU

ILMOITUSVELVOLLISUUDET

50 artikla

Epäilyttävistä liiketoimista ilmoittaminen

1. Ilmoitusvelvollisten on ilmoitettava rahanpesun selvittelykeskukselle kaikista epäilyttävistä liiketoimista, niiden yritykset mukaan lukien.

   Ilmoitusvelvollisten ja tarvittaessa niiden johtajien ja työntekijöiden on tehtävä täysimittaista yhteistyötä siten, että ne viipymättä

   a) tekevät rahanpesun selvittelykeskukselle ilmoituksen omasta aloitteestaan, kun ilmoitusvelvollinen tietää tai epäilee tai kun sillä on perusteltu syy epäillä, että varat, niiden määrästä riippumatta, ovat rikollisen toiminnan tuottamaa hyötyä

tai liittyvät terrorismin rahoitukseen, ja vastaavat tällaisissa tapauksissa rahanpesun selvittelykeskuksen lisätietopyyntöihin;

b) toimittavat suoraan rahanpesun selvittelykeskukselle kaikki tarvittavat tiedot sen pyynnöstä.

Sovellettaessa a ja b alakohtaa ilmoitusvelvollisten on vastattava rahanpesun selvittelykeskuksen tietopyyntöön viiden päivän kuluessa. Perustelluissa ja kiireellisissä tapauksissa rahanpesun selvittelykeskukset voivat lyhentää tämän määräajan 24 tuntiin.

2. Sovellettaessa 1 kohtaa ilmoitusvelvollisten on arvioitava 20 artiklan nojalla määritetyt liiketoimet epätyypillisiksi havaitakseen ne liiketoimet, joihin voidaan epäillä liittyvän rahanpesua tai terrorismin rahoitusta.

Epäily perustuu asiakkaan ominaispiirteisiin, liiketoimen tai toiminnan suuruuteen ja luonteeseen, useiden liiketoimien tai toimintojen väliseen kytkökseen ja muihin ilmoitusvelvollisen tiedossa oleviin seikkoihin, kuten liiketoimen tai toiminnan yhteensopivuuteen asiakkaan riskiprofiilin kanssa.

3. Rahanpesuntorjuntaviranomainen laatii viimeistään *[kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta]* luonnokset teknisiksi täytäntöönpanostandardeiksi ja toimittaa ne komission hyväksyttäviksi. Näiden teknisten täytäntöönpanostandardien luonnoksissa täsmennetään, missä muodossa epäilyttävistä liiketoimista ilmoittaminen 1 kohdan nojalla tapahtuu.

4. Siirretään komissiolle valta hyväksyä tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitetut tekniset täytäntöönpanostandardit asetuksen *[lisää viite – ehdotus rahanpesuntorjuntaviranomaisen perustamisesta, COM(2021) 421 final]* 42 artiklan mukaisesti.

5. Rahanpesuntorjuntaviranomainen antaa ohjeita epätavalliseen tai epäilyttävään toimintaan tai käyttäytymiseen viittaavista seikoista ja päivittää ohjeita säännöllisesti.

6. Edellä olevan 9 artiklan 3 kohdan mukaisesti nimitetyn henkilön on toimitettava tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot sen jäsenvaltion rahanpesun selvittelykeskukselle, jonka alueelle tiedot toimittava ilmoitusvelvollinen on sijoittautunut.

51 artikla

Erityissäännökset, joita sovelletaan, kun epäilyttävistä liiketoimista ilmoittavat tiettyihin luokkiin kuuluvat ilmoitusvelvolliset

1. Poiketen siitä, mitä 50 artiklan 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat antaa 3 artiklan 3 alakohdan a, b ja d alakohdassa tarkoitetuille ilmoitusvelvollisille mahdollisuuden toimittaa 50 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot jäsenvaltion nimeämälle itsesääntelyelimelle.

Nimetyn itsesääntelyelimen on toimitettava ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut tiedot rahanpesun selvittelykeskukselle viipymättä alkuperäisessä muodossaan.

2. Notaareihin, lakimiehiin ja muihin itsenäisiin lakimiesammatin harjoittajiin, tilintarkastajiin, ulkopuolisiin kirjanpitäjiin ja veroneuvojiin ei sovelleta 50 artiklan 1 kohdassa säädettyjä vaatimuksia niiden tietojen osalta, jotka nämä ovat saaneet joltakin asiakkaaltaan tai jostakin asiakkaastaan selvittäessään asiakkaansa oikeudellista asemaa tai suorittaessaan kyseistä asiakasta koskevaa puolustus- tai

edustamistehtävää oikeuskäsittelyssä tai siihen liittyen, mukaan luettuna oikeuskäsittelyn käynnistämistä tai välttämistä koskeva neuvonta, riippumatta siitä, saadaanko tai hankitaanko tällaiset tiedot ennen käsittelyä, sen aikana vai sen jälkeen.

52 artikla

Rahanpesun selvittelykeskuksen suostumus liiketoimen suorittamiseen

1. Ilmoitusvelvollisten on pidätyttävä suorittamasta liiketoimia, joiden ne tietävät tai epäilevät liittyvän rikollisen toiminnan tuottamaan hyötyyn tai terrorismin rahoitukseen, ennen kuin ne ovat saaneet päätökseen 50 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan a alakohdan mukaiset tarvittavat toimet ja noudattaneet sovellettavan lainsäädännön mukaisia rahanpesun selvittelykeskuksen tai toimivaltaisen viranomaisen muita erityisohjeita.

2. Jos 1 kohdassa tarkoitetuista liiketoimista pidättyminen on mahdotonta tai se todennäköisesti vaikeuttaisi yrityksiä jäljittää epäilyttävän liiketoimen edunsaajia, ilmoitusvelvollisen on ilmoitettava asiasta rahanpesun selvittelykeskukselle viipymättä liiketoimen suorittamisen jälkeen.

53 artikla

Tietojen ilmaiseminen rahanpesun selvittelykeskukselle

Ilmoitusvelvollisen taikka sen työntekijän tai johtajan vilpittömässä mielessä 50 ja 51 artiklan mukaisesti suorittama tietojen ilmaiseminen ei merkitse sopimukseen eikä lakiin, asetukseen tai hallinnolliseen määräykseen perustuvan tietojen ilmaisemista koskevan rajoituksen rikkomista, eikä ilmoitusvelvollista taikka sen johtajia tai työntekijöitä voida asettaa minkäänlaiseen vastuuseen tällä perusteella silloinkaan, kun ne eivät olleet tarkalleen tietoisia taustalla olevasta rikollisesta toiminnasta, ja riippumatta siitä, toteutuiko laiton toiminta.

54 artikla

Tietojen ilmaisemisen kieltäminen

1. Ilmoitusvelvolliset sekä niiden johtajat ja työntekijät eivät saa ilmaista asiakkaalle tai muille kolmansille henkilöille, että tietoja toimitetaan, aiotaan toimittaa tai on toimitettu 50 tai 51 artiklan mukaisesti tai että rahanpesua tai terrorismin rahoitusta koskeva analyysi on tekeillä tai saatetaan tehdä.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta tietojen ilmaisemiseen toimivaltaisille viranomaisille tai itsesääntelyelimille näiden hoitaessa valvontatehtäviään tai tietojen ilmaisemiseen rahanpesun, terrorismin rahoituksen ja muun rikollisen toiminnan tutkintaa ja syytteeseenpanoa varten.

3. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, tietoja voidaan ilmaista samaan konserniin kuuluvien ilmoitusvelvollisten välillä tai kyseisten yritysten ja niiden kolmansissa maissa sijaitsevien sivuliikkeiden ja tytäryritysten välillä edellyttäen, että nämä sivuliikkeet ja tytäryritykset noudattavat täysimääräisesti konsernin laajuisia toimintaperiaatteita ja menettelytapoja, mukaan lukien 13 artiklan mukaiset konsernin sisäistä tietojenvaihtoa koskevat menettelyt, ja että konsernin laajuiset toimintaperiaatteet ja menettelytavat täyttävät tässä direktiivissä säädetyt vaatimukset.

4. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, tietoja voidaan ilmaista 3 artiklan 3 alakohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten tai tässä asetuksessa säädettyjä vaatimuksia vastaavia vaatimuksia asettavien kolmansien maiden sellaisten oikeussubjektien välillä, jotka harjoittavat ammattitoimintaa joko työntekijöinä tai muussa asemassa saman oikeushenkilön sisällä tai laajemmassa rakenteessa, johon henkilö kuuluu ja joka on yhteisen omistuksen, johdon tai vaatimustenmukaisuuden valvonnan alainen, verkostot ja kumppanuudet mukaan luettuina.

5. Kun on kyse 3 artiklan 1 ja 2 alakohdassa sekä 3 alakohdan a ja b alakohdassa tarkoitetuista ilmoitusvelvollisista sellaisissa tapauksissa, jotka liittyvät samaan asiakkaaseen ja samaan liiketoimeen, jossa on osallisena vähintään kaksi ilmoitusvelvollista, tietoja voidaan ilmaista 1 kohdassa säädetystä poiketen asianomaisten ilmoitusvelvollisten välillä, edellyttäen, että ne sijaitsevat unionissa tai ovat oikeussubjekteja sellaisessa kolmannessa maassa, joka asettaa tässä asetuksessa säädettyjä vaatimuksia vastaavia vaatimuksia, ja että ne kuuluvat samaan ilmoitusvelvollisten luokkaan ja niitä koskevat salassapitovelvollisuutta ja henkilötietojen suojaa koskevat vaatimukset.

6. Jos 3 artiklan 3 alakohdan a ja b alakohdassa tarkoitetut ilmoitusvelvolliset yrittävät saada asiakkaan luopumaan laittomaan toimintaan osallistumisesta, tätä ei pidetä 1 kohdassa tarkoitettuna tietojen ilmaisemisena.

VI LUKU

TIETOSUOJA JA TIETOJEN SÄILYTTÄMINEN

55 artikla

Erityisiä henkilötietoryhmiä koskeva käsittely

1. Ilmoitusvelvolliset voivat käsitellä asetuksen (EU) 2016/679 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja erityisiä henkilötietoryhmiä sekä kyseisen asetuksen 10 kohdassa tarkoitettuja rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyviä henkilötietoja siinä laajuudessa kuin on ehdottoman välttämätöntä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen ehkäisemiseksi 2 ja 3 kohdassa säädettyjä suojatoimenpiteitä soveltaen.

2. Ilmoitusvelvolliset voivat käsitellä asetuksen (EU) 2016/679 9 artiklan soveltamisalaan kuuluvia henkilötietoja edellyttäen, että

   a) ilmoitusvelvolliset ilmoittavat nykyisille tai uusille asiakkailleen, että kyseisiin ryhmiin kuuluvia tietoja voidaan käsitellä tämän asetuksen vaatimusten täyttämiseksi;

   b) tiedot ovat peräisin luotettavista lähteistä, ne ovat paikkansapitäviä ja ajantasaisia;

   c) ilmoitusvelvollinen ottaa käyttöön korkeatasoisia turvatoimia asetuksen (EU) 2016/679 32 artiklan mukaisesti erityisesti tietojen luottamuksellisuuden suhteen.

3. Ilmoitusvelvolliset voivat käsitellä asetuksen (EU) 2016/679 10 artiklan soveltamisalaan kuuluvia henkilötietoja edellyttäen 2 kohdassa säädetyn lisäksi, että

   a) kyseiset henkilötiedot liittyvät rahanpesuun, sen esirikoksiin tai terrorismin rahoitukseen;

b) ilmoitusvelvollisilla on käytössään menettelyjä, joiden avulla kyseisiä tietoja käsitellessä voidaan tehdä ero syytteiden, rikostutkinnan, oikeudenkäyntien ja tuomioiden välillä ottaen huomioon oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskeva perusoikeus, puolustautumisoikeus ja syyttömyysolettama.

4. Ilmoitusvelvolliset saavat käsitellä henkilötietoja tämän asetuksen perusteella ainoastaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjumiseksi, eikä henkilötietoja saa edelleenkäsitellä kyseisten tarkoitusten kanssa yhteensopimattomalla tavalla. Henkilötietojen käsittely tämän asetuksen perusteella kaupallisiin tarkoituksiin on kielletty.

56 artikla

Tietojen säilyttäminen

1. Ilmoitusvelvollisten on säilytettävä kansallisen lainsäädännön mukaisesti seuraavat asiakirjat ja tiedot, jotta rahanpesun selvittelykeskus tai muut toimivaltaiset viranomaiset voivat käyttää niitä mahdollisen rahanpesun tai terrorismin rahoituksen estämiseen, paljastamiseen ja tutkimiseen:

   a) jäljennös asiakirjoista ja tiedoista, jotka on hankittu täyttämällä asiakkaan tuntemisvelvollisuus III luvun mukaisesti, mukaan lukien sähköisen tunnistamisen menetelmin saadut tiedot sekä 50 artiklan nojalla toteutettujen analyysien tulokset;

   b) liiketoimia koskevat todisteet ja asiakirja-aineistot, jotka koostuvat alkuperäisistä asiakirjoista tai jäljennöksistä, joita voidaan sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti käyttää todisteina oikeuskäsittelyssä, ja jotka ovat tarpeen liiketoimien yksilöimiseksi.

2. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, ilmoitusvelvolliset voivat päättää säilyttää tietojen jäljennösten sijaan tietojen viitetiedot edellyttäen, että tällaisten tietojen luonne ja säilyttämismenetelmät ovat sellaiset, että ilmoitusvelvolliset pystyvät toimittamaan kyseiset tiedot toimivaltaisille viranomaisille viipymättä eikä kyseisiä tietoja pystytä muuttamaan.

   Ilmoitusvelvollisten, jotka päättävät hyödyntää ensimmäisessä alakohdassa säädettyä poikkeusta, on määritettävä 7 artiklan nojalla laadituissa sisäisissä menettelytavoissa ne tietoryhmät, joiden osalta ne säilyttävät viitetiedot jäljennöksen tai alkuperäisen tiedon sijaan, sekä menettelytavat tietojen noutamiseksi niin, että ne voidaan toimittaa toimivaltaisille viranomaisille pyynnöstä.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja on säilytettävä viisi vuotta sen jälkeen, kun liikesuhde asiakkaaseen on päättynyt tai kun yksittäinen liiketoimi on suoritettu. Säilytysvelvollisuuden päättyessä ilmoitusvelvollisen on poistettava henkilötiedot.

   Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua säilytysaikaa sovelletaan myös tietoihin, jotka ovat saatavilla direktiivin *[lisää viite – ehdotus kuudenneksi rahanpesuntorjuntadirektiiviksi, COM(2021) 423 final]* 14 artiklassa tarkoitettujen keskitettyjen mekanismien kautta.

4. Jos jäsenvaltiossa on *[tämän asetuksen soveltamispäivänä]* meneillään epäillyn rahanpesun tai terrorismin rahoituksen estämiseen, paljastamiseen tai tutkintaan taikka niitä koskeviin syytetoimiin liittyvä oikeudellinen menettely ja ilmoitusvelvollisella on hallussaan tuohon meneillään olevaan oikeudelliseen menettelyyn liittyviä tietoja tai asiakirjoja, ilmoitusvelvollinen voi säilyttää kyseisiä

tietoja tai asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti viiden vuoden ajan *[tämän asetuksen soveltamispäivästä]* lukien.

Jäsenvaltiot voivat sallia tällaisten tietojen tai asiakirjojen säilyttämisen viiden lisävuoden ajan tai edellyttää sitä, kun säilyttämisen jatkamisen on todettu olevan tarpeellista ja oikeasuhteista epäillyn rahanpesun tai terrorismin rahoituksen estämisen, paljastamisen tai tutkinnan taikka niitä koskevien syytetoimien vuoksi, sanotun kuitenkaan rajoittamatta meneillään olevaan rikostutkintaan ja oikeudellisiin menettelyihin sovellettavan todistusaineistoa koskevan kansallisen rikoslainsäädännön soveltamista.

57 artikla

Tietojen antaminen toimivaltaisille viranomaisille

Ilmoitusvelvollisilla on oltava käytössään järjestelmät, joiden avulla ne pystyvät suojattujen kanavien kautta ja tavalla, jolla varmistetaan tiedustelujen täysi luottamuksellisuus, vastaamaan kaikilta osin ja ilman aiheetonta viivytystä niiden rahanpesun selvittelykeskuksen tai muun toimivaltaisen viranomaisen kansallisen lainsäädännön mukaisesti esittämään tiedusteluun siitä, onko ilmoitusvelvollinen parhaillaan tai onko se viiden kyseistä tiedustelua edeltäneen vuoden aikana ollut liikesuhteessa tiettyihin henkilöihin ja mikä on kyseisen liikesuhteen luonne.

VII LUKU

Anonyymeistä rahoitusvälineistä johtuvia riskejä lieventävät toimenpiteet

58 artikla

Anonyymit tilit sekä haltijaosakkeet ja haltijaosakkeiden merkintäoikeudet

1. Luottolaitokset, finanssilaitokset ja kryptovarapalvelun tarjoajat eivät saa pitää anonyymejä tilejä, anonyymejä haltijavastakirjoja, anonyymejä tallelokeroita tai anonyymejä kryptovaralompakkoja eivätkä mitään muutakaan tiliä, jossa tilinhaltija voi pysytellä anonyyminä.

   Olemassa olevien anonyymien tilien, anonyymien haltijavastakirjojen, anonyymien tallelokeroiden tai anonyymien kryptovaralompakkojen omistajiin ja edunsaajiin on kohdistettava asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä, ennen kuin kyseisiä tilejä, haltijavastakirjoja, tallelokeroita tai kryptovaralompakkoja voidaan käyttää millään tavalla.

2. Ostajina toimivat luottolaitokset ja finanssilaitokset eivät saa hyväksyä kolmansissa maissa myönnetyillä anonyymeillä ennalta maksetuilla korteilla suoritettuja maksuja, ellei 22 artiklan mukaisissa komission hyväksymissä teknisissä sääntelystandardeissa toisin säädetä todistetun vähäisen riskin perusteella.

3. Yrityksiä kielletään laskemasta liikkeeseen haltijaosakkeita, ja niiden on muunnettava kaikki olemassa olevat haltijaosakkeet rekisteröidyiksi osakkeiksi viimeistään *[kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen soveltamispäivästä]*. Yritysten, joiden arvopaperit noteerataan säännellyillä markkinoilla tai joiden osakkeet lasketaan liikkeeseen välittäjän hallinnassa olevina osakkeina, sallitaan kuitenkin pitää haltijaosakkeita.

   Yrityksiltä kielletään haltijaosakkeiden merkintäoikeuksien liikkeeseenlasku, ellei niitä pidetä välittäjän hallinnassa.

59 artikla

Suurten käteismaksujen enimmäismäärät

1. Tavarakauppaa käyvät tai palveluja tarjoavat henkilöt voivat hyväksyä tai suorittaa käteismaksun, jonka määrä on enintään 10 000 euroa tai vastaava määrä kansallisena valuuttana, riippumatta siitä, suoritetaanko liiketoimi yhdellä kertaa vai useina erillisinä suorituksina, jotka näyttävät olevan toisiinsa kytkeytyneitä.

2. Jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön matalamman ylärajan kuultuaan Euroopan keskuspankkia neuvoston päätöksen 98/415/EY[37] 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Matalammista ylärajoista on ilmoitettava komissiolle kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun ne on otettu käyttöön kansallisella tasolla.

3. Jos kansallisella tasolla on jo voimassa 1 kohdassa asetettua ylärajaa matalampi yläraja, sen soveltamista on jatkettava. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava kyseisestä ylärajasta kolmen kuukauden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta.

4. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua ylärajaa ei sovelleta seuraaviin tapauksiin:

   a) maksut luonnollisten henkilöiden välillä, kun nämä eivät harjoita ammattiaan;

   b) luottolaitosten tiloissa suoritetut maksut tai talletukset. Tällöin luottolaitoksen on ilmoitettava ylärajaa suuremmasta maksusta tai talletuksesta rahanpesun selvittelykeskukselle.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ammattiaan harjoittaviin luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin, joita epäillään 1 kohdassa säädetyn tai jäsenvaltiossa käyttöön otetun matalamman ylärajan ylittämisestä, kohdistetaan asianmukaisia toimenpiteitä, seuraamukset mukaan lukien.

6. Seuraamusten yleinen taso lasketaan asiaankuuluvien kansallisen lainsäädännön säännösten mukaisesti siten, että seuraamukset ovat oikeassa suhteessa rikkomisen vakavuuteen nähden ja että ne siten ehkäisevät tehokkaasti samankaltaisia rikkomisia jatkossa.

VIII LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

60 artikla

Delegoidut säädökset

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.

2. Siirretään komissiolle *[tämän asetuksen voimaantulopäivästä]* alkaen määräämättömäksi ajaksi 23, 24 ja 25 artiklassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä.

3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 23, 24 ja 25 artiklassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona päätös julkaistaan Euroopan unionin virallisessa

[37] Neuvoston päätös, tehty 29 päivänä kesäkuuta 1998, jäsenmaiden viranomaisten velvollisuudesta kuulla Euroopan keskuspankkia suunnitelmista lainsäädännöksi (EYVL 189, 3.7.1998, s. 42).

lehdessä, tai jonakin myöhempänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyyteen.

4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

6. Edellä olevien 23, 24 ja 25 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan yhdellä kuukaudella.

61 artikla

Komitea

1. Komissiota avustaa asetuksen *[lisää viite – ehdotus asetuksen (EU) 2015/847 uudelleenlaatimisesta, COM(2021) 423 final]* 28 artiklalla perustettu rahanpesun ja terrorismin rahoituksen vastainen komitea. Tämä komitea on Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.

2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

62 artikla

Uudelleentarkastelu

Komissio esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta viimeistään *[viiden vuoden kuluttua tämän asetuksen soveltamispäivästä]* ja sen jälkeen joka kolmas vuosi.

63 artikla

Kertomukset

Komissio esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään *[kolmen vuoden kuluttua tämän asetuksen soveltamispäivästä]* kertomuksen, jossa arvioidaan seuraavien toimenpiteiden tarvetta ja oikeasuhteisuutta:

a) oikeushenkilöiden tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien tunnistamiseen liittyvän prosenttiosuuden alentaminen;

b) suurten käteismaksujen ylärajan madaltaminen.

64 artikla

Suhde direktiiviin (EU) 2015/849

Viittauksia direktiiviin (EU) 2015/849 pidetään viittauksina tähän asetukseen ja direktiiviin *[lisää viite – ehdotus kuudenneksi rahanpesuntorjuntadirektiiviksi, COM(2021) 423 final]* tämän asetuksen liitteessä IV olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

65 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä aletaan soveltaa *[kolmen kuukauden kuluttua sen voimaantulosta]*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puhemies	*Puheenjohtaja*